



Bruksela, dnia 31 lipca 2012 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 60/2012

Sprawozdanie z inicjatyw i opinii Komisji Europejskiej w lipcu 2012 r.

(wybrane)

1. **OCHRONA KLIMATU** - Handel uprawnieniami do emisji: Komisja przygotowuje zmianę harmonogramu aukcji uprawnień do emisji
2. **OCHRONA KLIMATU** - Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych: Komisja decyduje o przejściowych bezpłatnych uprawnieniach dla elektrowni w Polsce
3. **OCHRONA KLIMATU** - Dalsze ograniczenie emisji CO₂ z samochodów osobowych i lekkich pojazdów dostawczych
4. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI** - Przepisy ułatwiające transgraniczne dziedziczenie weszły w życie
5. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I RYNEK WEWNĘTRZNY** - Skandal ze stopą LIBOR: Komisja proponuje ogólnounijne działania mające zapobiec manipulowaniu stopami procentowymi
6. **WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I PODATKI** - Chronimy pieniądze podatników: Komisja proponuje zaostrzenie środków prawa karnego przeciwko oszustom
7. **ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH** - Spadek liczby podejrzewanych nadużyć na szkodę funduszy UE
8. **TRANSPORT** - Czwarty Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego: większe zaangażowanie młodych w bezpieczeństwo na drogach
9. **TRANSPORT** - Prawa pasażerów: nowa aplikacja na smartfony umożliwiająca skuteczniejszą ochronę praw podróżujących jeszcze przed wakacjami
10. **BUDŻET** - List przewodniczącego Barroso ws. projektu budżetu na rok 2013
11. **BUDŻET** - Komisja uaktualnia propozycję dot. wieloletniego budżetu najnowszymi danymi
12. **EDUKACJA** - Wnioski ze sprawozdania: dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i niepełnosprawni dorośli wciąż nie mają odpowiedniego dostępu do edukacji

13. **EDUKACJA** - Europejski Instytut Innowacji i Technologii: Komisja mianuje 12 nowych członków Rady Zarządzającej
14. **EDUKACJA** - Naukowcy korzystający z dotacji UE - członkami zespołu, który odkrył bozon Higgsa („boską cząstkę”)
15. **BADANIA I INNOWACJE** - Dane naukowe: otwarty dostęp do wyników badań przyczyni się do zwiększenia potencjału innowacyjnego Europy
16. **BADANIA I INNOWACJE** - 8,1 mld euro inwestycji w badania i innowacje dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia
17. **OCHRONA PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ** - Służby celne Unii Europejskiej zatrzymują na granicach Unii ponad 100 milionów podrobionych towarów
18. **ŚRODOWISKO** - 268,4 mln euro na 202 nowe projekty związane z ochroną środowiska
19. **ŚRODOWISKO** - Przepisy w sprawie produktów biobójczych na rzecz poprawy bezpieczeństwa
20. **OCHRONA ZDROWIA** - UE zwiększa swoją atrakcyjność w dziedzinie badań klinicznych: Komisja proponuje nowe przepisy dotyczące badań nad lekami
21. **OCHRONA ZDROWIA** - Żywność: unijne kontrole zapewniają bezpieczeństwo naszej żywności
22. **RYBOLÓWSTWO** - Komisja przedstawia nowe środki na rzecz lepszej ochrony zasobów głębinowych i ich siedlisk
23. **TRANSPORT** - Podróżujmy bezpiecznie: Komisja prowadzi konsultacje, w jaki sposób pomóc ofiarom wypadków drogowych za granicą
24. **MECHANIZM WSPÓŁPRACY I WERYFIKACJI** - Rumunia: potrzeba pilnych działań, by wykazać realizację zobowiązania do przestrzegania praworządności i niezawisłości sądownictwa
25. **MECHANIZM WSPÓŁPRACY I WERYFIKACJI** - Bułgaria: trzeba przyspieszyć reformy, aby osiągnąć cele związane z przestrzeganiem praworządności
26. **AGENDA CYFROWA** - Poprawa warunków dla inwestycji w sieci szerokopasmowe – deklaracja polityczna wiceprzewodniczącej Kroes
27. **JEDNOLITY RYNEK** - Prawa autorskie: Komisja proponuje ułatwienia w udzielaniu licencji na utwory muzyczne na jednolitym rynku
28. **JEDNOLITY RYNEK** - Komisja proponuje przepisy mające na celu zwiększenie ochrony konsumentów na rynku usług finansowych
29. **SPRAWY WEWNĘTRZNE** - Cyberprzestępczość: Obawy obywateli UE dotyczące ochrony danych osobowych oraz płatności *online*
30. **EUROBAROMETR** - Co Europejczycy sądzą o bezpieczeństwie żywności, jakości żywności oraz zależnościach między rolnictwem i obszarami wiejskimi

- 31. POLITYKA ZAGRANICZNA** - Wiedza, odpowiedzialność, zaangażowanie:
UE przedstawia zarys polityki wobec Arktyki
- 32. ZATRUDNIENIE** - Bezrobocie wśród młodzieży: badania pokazują, że przyuczenie do zawodu i staże są użyteczne, ale wymagają ulepszenia
- 33. PRZEMYSŁ OBRONNY:** Czy Europa pozostaje w tyle?
- 34.** Komisja, Parlament i Rada Europejska rozmawiają z przywódcami religijnymi o solidarności między pokoleniami i problemach demograficznych w Europie

1. OCHRONA KLIMATU - Handel uprawnieniami do emisji: Komisja przygotowuje zmianę harmonogramu aukcji uprawnień do emisji

W połowie kwietnia Komisja Europejska zapoczątkowała przegląd harmonogramu sprzedaży na aukcji w unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), zaś w dniu dzisiejszym przedstawia decyzję mającą na celu doprecyzowanie przepisów dyrektywy EU ETS dotyczących harmonogramu aukcji uprawnień do emisji.

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, stwierdziła: „W ciągu ostatnich kilku lat w systemie EU ETS nagromadziła się nadwyżka uprawnień. Wprowadzanie dalszych uprawnień na przesycony już rynek byłoby błędem. Dlatego też Komisja umożliwiła dziś zmianę harmonogramu przeprowadzania aukcji uprawnień. Jest to rozwiązanie krótkoterminowe, które przyczyni się do lepszego funkcjonowania rynku. Przy politycznej dobrej woli wszystkie niezbędne decyzje mogą zostać podjęte przed rozpoczęciem, z początkiem 2013 r., kolejnego etapu sprzedaży na aukcji. Dalsze kroki należą do Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich. Po przerwie wakacyjnej Komisja podejmie również ostateczne decyzje dotyczące możliwych długoterminowych rozwiązań strukturalnych.”

Podczas trzeciego etapu funkcjonowania systemu EU ETS (2013-2020 r.) na aukcji sprzedana zostanie znacząca liczba uprawnień do emisji. Dochody ze sprzedaży trafią do państw członkowskich.

• Przesunięcie wolumenów sprzedawanych na aukcji

W 2010 r. w rozporządzeniu Komisji rozłożono harmonogram podziału wolumenów sprzedawanych na aukcji na osiem lat obowiązywania trzeciego okresu rozliczeniowego. W 2011 r. zdecydowano o zmianie harmonogramu, przenosząc część wolumenu z 2013 i 2014 r. na rok 2012 w celu zapewnienia bezproblemowego przejścia z drugiego do trzeciego etapu. Sytuacja makroekonomiczna w ostatnich

latach stanowi podstawę do rozważenia kolejnej zmiany harmonogramu poprzez opóźnienie sprzedaży lub przesunięcie części wolumenu z lat 2013-2015 na koniec etapu 3.

Aby umożliwić takie działanie oraz zapewnić stabilność rynkową niezbędną dla ewentualnej zmiany harmonogramu, Komisja zaproponowała dziś wprowadzenie zmiany technicznej do dyrektywy EU ETS, mającej na celu zawarcie w niej wyraźnego stwierdzenia, że Komisja może, w wyjątkowych przypadkach, zmienić harmonogram aukcji w danym okresie rozliczeniowym poprzez zmianę rozporządzenia w sprawie sprzedaży na aukcji, mając na względzie właściwe funkcjonowanie rynku emisji dwutlenku węgla.

Aby uzyskać wstępne opinie państw członkowskich, dotyczące między innymi ilości uprawnień, jaką należałoby przesunąć, Komisja przekazała też dziś Komitetowi ds. Zmian Klimatu projekt dotyczący przyszłej zmiany rozporządzenia w sprawie sprzedaży na aukcji.

Dalsze informacje dostępne są w dokumencie roboczym służb Komisji.

W drugiej połowie roku Komisja przedstawi pierwsze sprawozdanie dotyczące funkcjonowania europejskiego rynku emisji dwutlenku węgla. Jest to okazja do rozpoczęcia wnikliwej debaty na temat środków strukturalnych niezbędnych dla rozwiązania problemów systemu EU ETS.

- **Kontekst: EU ETS oraz jego trzeci etap**

System EU ETS obejmuje ok. 11 tys. instalacji przemysłowych i 45 proc. unijnych emisji. W tym roku systemem objęto również sektor lotniczy.

W trzecim etapie funkcjonowania systemu (2013-2020 r.) emisje z instalacji przemysłowych muszą spaść do poziomu 21 proc. poniżej poziomu z 2005 r.

Najważniejsze zmiany w trzecim okresie rozliczeniowym to:

- przejście z limitów ustalanych przez państwa członkowskie do jednego ogólnounijnego limitu dla każdego sektora;
- przejście z bezpłatnego przydzielania większości uprawnień do sprzedaży na aukcji ponad połowy z nich;
- harmonizacja zasad dotyczących bezpłatnych przydziałów uprawnień w oparciu o ambitne progi obowiązujące w całej Unii.

Więcej informacji na temat EU ETS znajduje się na stronie:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/index_en.htm

Odpowiednie dokumenty można znaleźć pod adresem:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/third/documentation_en.htm

2. OCHRONA KLIMATU - Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych: Komisja decyduje o przejściowych bezpłatnych uprawnieniach dla elektrowni w Polsce

Komisja Europejska zaakceptowała wniosek Polski o dalszy przydział bezpłatnych uprawnień do emisji w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) dla polskiego sektora energetycznego po roku 2012, pod warunkiem dokonania pewnych zmian. Komisja podjęła swą decyzję na podstawie przepisów, które pozwalają niektórym państwom członkowskim na odstępstwo od ogólnej zasady stanowiącej, że z początkiem 2013 roku, sektor energetyczny musi kupować wszystkie swoje uprawnienia na aukcjach lub na rynku wtórnym.

Na mocy zmienionej dyrektywy w sprawie handlu uprawnieniami do emisji¹ przyjętej w 2009 roku, 10 państw członkowskich uzyskało możliwość wystąpienia o przejściowe odstępstwo od tej ogólnej zasady. We wrześniu 2011 roku osiem² spośród tych państw członkowskich zgłosiło wnioski o przejściowy bezpłatny przydział dla ich sektora energetycznego. Komisja ocenia je zgodnie z zasadami i warunkami określonymi w dyrektywie.

Zmiany, do których dokonania Polska jest zobowiązana, dotyczą instalacji, które w przeciwnym razie nie mogą otrzymać bezpłatnych uprawnień, a także zagadnień technicznych zastosowanej metodyki przydziału. Zmiany te muszą być zgłoszone do końca 2012 roku. Komisja będzie pracować z Polską nad ich wdrożeniem.

Decyzja Komisji stanowi także, iż niektóre inwestycje zaproponowane przez Polskę, przede wszystkim dotyczące nowych mocy wytwarzania w oparciu o paliwa kopalne, nie mogą uzasadniać przydziału bezpłatnych uprawnień. Polska planuje przydzielić bezpłatne uprawnienia instalacjom dopiero po zakończeniu realizacji dopuszczalnych inwestycji modernizacyjnych.

¹ Dyrektywa 2009/29/WE

² Bułgaria, Cypr, Estonia, Litwa, Polska, Republika Czeska, Rumunia i Węgry zgłosiły wnioski o przejściowy bezpłatny przydział. Malta i Łotwa były także uprawnione, ale nie zgłosiły wniosków.

- **Bezpłatny przydział dla elektrowni będzie zmniejszał się corocznie**

Komisja zaaprobowwała już wnioski Cypru, Estonii i Litwy oraz Bułgarii, Republiki Czeskiej i Rumunii.

W sumie blisko 673 miliony uprawnień będzie przydzielonych bezpłatnie dla elektrowni w tych siedmiu państwach w okresie od 2013 do 2019 roku. Liczba ta będzie się zmniejszać co roku, aż osiągnie zero w roku 2020 (Tabela). Państwa członkowskie wprowadzą rygorystyczne zasady dotyczące monitorowania i egzekwowania, aby zapewnić, iż wartość ekonomiczna bezpłatnych uprawnień jest co najmniej odzwierciedlona, jeśli nie przekroczone, przez odpowiadającą jej wartość inwestycji modernizujących wytwarzanie energii elektrycznej.

Decyzje te nie naruszają rozstrzygnięć Komisji w zakresie zasad regulujących pomoc państwa.

- **Kontekst**

Przejściowy bezpłatny przydział uprawnień jest istotnym odstępstwem od ogólnej zasady zapisanej w zmienionych przepisach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, która stanowi, że przydział uprawnień nie może być nieodpłatny dla elektrowni. Z tego powodu, Parlament Europejski i Rada uzależniły dopuszczalność przejściowego bezpłatnego przydziału od spełnienia szeregu warunków:

- Musi się on zakończyć najpóźniej w roku 2019.
- Jego górna granica to nie więcej niż 70% emisji na potrzeby krajowych dostaw energii elektrycznej w roku 2013, następnie limit ten obniżany będzie corocznie.
- Wartość bezpłatnych uprawnień musi być przeznaczona na inwestycje w modernizację i poprawę krajowej infrastruktury energetycznej, włączając w to nowe elektrownie oraz dywersyfikację struktury energetycznej i źródeł dostaw, a także na czyste technologie. Inwestycje te muszą być ujęte w planie krajowym.
- Komisja musi ocenić wniosek z punktu widzenia jego zgodności z przepisami dyrektywy o unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji.

Więcej informacji o przejściowym bezpłatnym przydziale uprawnień do emisji dla wytwórców energii na stronie:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/derogation/index_en.htm

- **Tabela: Ilość uprawnień do bezpłatnego przydziału dla elektrowni (z podziałem na państwa członkowskie i lata przydziału)**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Suma
BG	13.542.000	11.607.428	9.672.857	7.738.286	5.803.714	3.869.143	1.934.571	0	54.167.999
CY	2.519.077	2.195.195	1.907.301	1.583.420	1.259.538	935.657	575.789	0	10.975.977
CZ	26.916.667	23.071.429	19.226.191	15.380.953	11.535.714	7.690.476	3.845.238	0	107.666.668
EE	5.288.827	4.533.280	3.777.733	3.022.187	2.266.640	1.511.093	755.547	0	21.155.307
LT	582.373	536.615	486.698	428.460	361.903	287.027	170.552	0	2.853.628
PL	77.817.376	72.258.992	66.700.608	60.030.547	52.248.809	43.355.395	32.238.627	0	404.650.354
RO	17.852.479	15.302.125	12.751.771	10.201.417	7.651.063	5.100.708	2.550.354	0	71.409.917
Suma	144.518.799	129.505.064	114.523.159	98.385.270	81.127.381	62.749.499	42.070.678	0	672.879.850

3. OCHRONA KLIMATU - Dalsze ograniczenie emisji CO₂ z samochodów osobowych i lekkich pojazdów dostawczych

W dniu 11 lipca br. Komisja Europejska przedstawiła wnioski zmierzające do realizacji celów, które pozwolą na dalsze ograniczenie emisji dwutlenku węgla (CO₂) z nowych samochodów osobowych i lekkich pojazdów dostawczych (vanów) do roku 2020.

Wnioski te doprowadzą do ograniczenia średniego poziomu emisji z nowych samochodów osobowych do 95 g CO₂/km w roku 2020. W 2011 r. poziom ten wynosił 135,7 g, zaś wiążący cel na 2015 r. to 130 g CO₂/km. Emisje z lekkich pojazdów dostawczych zostaną obniżone do 147g CO₂/km w 2020 r. W 2010 r. (ostatni rok, dla którego dostępne są dane liczbowe) poziom ten wynosił 181,4 g, zaś wiążący cel na 2017 r. to 175 g CO₂/km.

Wiążące cele na rok 2020 już są przewidziane w istniejącym prawodawstwie, ale muszą one jeszcze zostać wdrożone. Na podstawie dokładnej analizy techniczno-ekonomicznej przeprowadzonej przez Komisję, w zaproponowanych dziś rozporządzeniach ustanawia się szczegóły realizacji tych celów.

Unijna komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu, **Connie Hedegaard**, stwierdziła: „Dzięki naszym wnioskom nie tylko chronimy klimat, ale także oszczędzamy pieniądze konsumentów, jak również pobudzamy innowacje i konkurencyjność w europejskim przemyśle motoryzacyjnym. W rezultacie powstanie znaczna liczba miejsc pracy. Jest to zatem sytuacja, w której korzyści odnoszą wszystkie zainteresowane strony. Nasze wnioski stanowią kolejny ważny krok w kierunku konkurencyjnej i niskoemisyjnej gospodarki. Należy przygotować dalsze działania w zakresie ograniczania emisji CO₂ po roku 2020, a ustalanie tych planów będzie przebiegać przy konsultacjach z zainteresowanymi stronami”.

- **Oszczędności netto dla konsumentów**

Analiza przeprowadzona przez Komisję wykazuje, że cele na 2020 r. są osiągalne i racjonalne pod względem kosztów: technologia jest łatwo dostępna, jej koszty są znacznie niższe niż pierwotnie sądzono, a jej wdrożenie powinno zwiększyć zatrudnienie i PKB oraz przynieść korzyści dla konsumentów i przemysłu.

Każdy nowy samochód w pierwszym roku ma przynieść swojemu właścicielowi oszczędności na kosztach paliwa rzędu 340 euro, a w całym cyklu użytkowania samochodu osobowego (13 lat) szacowane oszczędności ogółem wyniosą od 2904 do 3836 euro w porównaniu z celem na 2015 r. W przypadku lekkich pojazdów dostawczych średnie oszczędności na kosztach paliwa szacuje się na około 400 euro w pierwszym roku i od 3363 do 4564 euro w całym 13-letnim cyklu użytkowania.

Ogólnie rzecz biorąc, konsumenci mogą zaoszczędzić na kosztach paliwa około 30 mld euro rocznie. Szacuje się także, że wyznaczone cele mogłyby przyczynić się do zwiększenia unijnego PKB o 12 mld euro rocznie, a wydatki na zatrudnienie – o około 9 mld euro rocznie. Dzięki przedstawionym wnioskom do roku 2030 zaoszczędzono by w sumie 160 mln ton ropy, o wartości około 70 mld euro w cenach bieżących, oraz około 420 mln ton CO₂.

- **Pobudzanie innowacji i konkurencyjności**

Europejski przemysł motoryzacyjny jest uznawany za światowego lidera pod względem technologii, głównie dzięki znacznym inwestycjom w innowacje, ale także ze względu na wymagający rynek europejski. Z oceny skutków przedstawionych wniosków przeprowadzonej przez Komisję wynika, że sektor ten ma ogromne możliwości w zakresie innowacji i znaczącą przewagę w stosunku do konkurentów.

Cele na 2020 r. zapewniają jasne i stabilne otoczenie prawne dla inwestycji, a także pomogą w stymulowaniu innowacji wśród producentów pojazdów i dostawców części, co pozwoli na dalsze umocnienie przewagi przemysłu unijnego. Wprowadzenie podobnych norm w zakresie emisji CO₂ i zużycia paliwa w państwach trzecich zwiększyłoby popyt na technologie ograniczające emisje CO₂ i bardziej efektywne samochody wyprodukowane w Europie.

- **Utrzymanie i tworzenie miejsc pracy**

Potrzeba wprowadzenia nowych technologii i ulepszeń w zakresie zużycia paliwa będzie pozytywnie oddziaływać na popyt na części. Oczekuje się, że ograniczanie zużycia paliwa będzie mieć korzystny wpływ na zatrudnienie, ponieważ mniejsze zużycie paliwa podnosi wartość produkowanych samochodów i prowadzi do proporcjonalnie wyższego popytu na siłę roboczą, gdyż produkcja pojazdów jest bardziej pracochłonna.

- **Dalsze działania**

Wnioski zostaną przedłożone Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dyskusji i przyjęcia w ramach zwykłej procedury ustawodawczej. Dzięki wnioskowi wprowadzono by zmiany do dwóch już obowiązujących rozporządzeń³ ustanawiających wiążące wymagania dla producentów, co ma służyć osiągnięciu wiążących celów na 2015 r. dla samochodów osobowych i celów na 2017 dla lekkich pojazdów dostawczych. Środki wykonawcze dla tych rozporządzeń już obowiązują, a emisje CO₂ z nowych pojazdów są corocznie monitorowane.

- **Kontekst**

Wnioski stanowią dalszy wkład w realizację unijnego celu, jakim jest zmniejszenie do 2020 r. ogólnej emisji gazów cieplarnianych o 20 proc. w stosunku do poziomu z 1990 r. i ograniczanie emisji dwutlenku węgla w sektorze transportu, zgodnie z unijną polityką przeciwdziałania zmianie klimatu i białą księgą dotyczącą transportu. Samochody osobowe i lekkie pojazdy dostawcze razem są odpowiedzialne za około 15 proc emisji CO₂ w UE, łącznie z emisjami wynikającymi z dostaw paliwa.

- **Dodatkowe informacje:**

³ Rozporządzenie (WE) nr 443/2009 (samochody osobowe) oraz rozporządzenie (UE) nr 510/2011 (lekkie pojazdy dostawcze).

Strona DG ds. Działań w dziedzinie Klimatu na temat emisji CO₂ z samochodów osobowych: http://ec.europa.eu/clima/policies/transport/vehicles/cars/index_en.htm

Strona DG ds. Działań w dziedzinie Klimatu na temat emisji CO₂ z lekkich pojazdów dostawczych: http://ec.europa.eu/clima/policies/transport/vehicles/vans/index_en.htm

Sprawozdanie monitorujące EOG za 2011 r. dotyczące emisji CO₂ z samochodów osobowych: <http://www.eea.europa.eu/publications/monitoring-co2-emissions-from-new>

4. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI - Przepisy ułatwiające transgraniczne dziedziczenie weszły w życie

Nowe przepisy Unii Europejskiej ograniczające trudności prawne, w sytuacji gdy odchodzi na zawsze członek rodziny posiadający majątek w innym kraju Unii Europejskiej, zostaną opublikowane jutro w Dzienniku Urzędowym. Oznacza to, że staną się one prawem UE. Nowe rozporządzenie mające zastosowanie w postępowaniu spadkowym o wymiarze transgranicznym, zaproponowane przez Komisję Europejską i formalnie przyjęte przez państwa członkowskie UE w ostatnim miesiącu, uprości formalności prawne, z którymi muszą sobie radzić obywatele europejscy w przypadku testamentu lub sprawy spadkowej o charakterze międzynarodowym. Przepisy zagwarantują pewność prawną szacunkowej liczbie 450 000 europejskich rodzin mających do czynienia każdego roku ze sprawami spadkowymi o charakterze międzynarodowym. Biorąc pod uwagę fakt, że 12,3 mln obywateli UE zamieszkuje na stałe w innym kraju UE, przepisy te zainteresują prawdopodobnie znacznie więcej osób. Państwa członkowskie mają trzy lata na dostosowanie przepisów krajowych, tak aby nowe przepisy unijne stały się skuteczne.

„Po ułatwieniach dla par uczestniczących w postępowaniu rozwodowym o wymiarze transgranicznym podjęliśmy działania na rzecz podobnych ułatwień dla rodzin, które muszą sobie radzić z aspektami prawnymi straty bliskiej osoby”, powiedziała **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, wiceprzewodnicząca Komisji. „Odrębne przepisy w sprawie dziedziczenia w poszczególnych krajach UE doprowadzały do powstania bardzo skomplikowanej i złożonej sytuacji prawnej. Niniejsze przepisy upraszczają postępowanie i wprowadzają pewność prawną, z której skorzystają obywatele. Dzięki obowiązywaniu tego rozporządzenia UE łatwiej będzie określić, które prawo należy zastosować w danej sprawie. To jeden z przykładów działań Unii Europejskiej służących rozwiązywaniu trudności prawnych w sprawach dnia codziennego oraz umożliwiających ponoszenie niższych wydatków przez Europejczyków.”

Dzięki nowym przepisom znacznie prościej jest rozstrzygać sprawy spadkowe o wymiarze międzynarodowym poprzez jednolite kryterium określania tak właściwości organów, jak i **prawa mającego zastosowania w sprawach o wymiarze transgranicznym**: kryterium tym będzie **miejsce zwykłego pobytu osoby zmarłej**. Tworzą one również możliwość zaplanowania spraw spadkowych z wyprzedzeniem, z pełnym zaufaniem do obowiązujących przepisów. W przepisach przewidziano również **europejski certyfikat spadkowy**, który umożliwi potwierdzenie statusu spadkobiercy lub zarządcy spadku bez dodatkowych formalności na terenie całej Unii. Będzie to znaczny postęp w porównaniu z obecną sytuacją, w której obywatele napotykają niekiedy wielkie trudności w wykonywaniu swoich praw. W konsekwencji postępowanie stanie się szybsze i tańsze, a zainteresowane osoby nie stracą tyle czasu i pieniędzy na opłaty prawne.

- **Kontekst**

W dniu 14 października 2009 r. Komisja zaproponowała rozporządzenie mające na celu uproszczenie przepisów dotyczących międzynarodowych spraw spadkowych. Zgodnie z tym rozporządzeniem stosowane będzie jednolite kryterium, pozwalające określić z góry zarówno właściwość organów, jak również prawo mające zastosowanie w postępowaniu spadkowym o wymiarze transgranicznym: kryterium tym będzie miejsce zwykłego pobytu osoby zmarłej. Obywatele zamieszkujący za granicą będą mogli jednak wybrać prawo kraju, którego są obywatelami, w odniesieniu do całości postępowania spadkowego. Podejmując decyzję dotyczącą pozostawianego przez siebie spadku, niemiecki emeryt mieszkający w Portugalii będzie mógł zatem zdecydować się na przykład na zastosowanie prawa niemieckiego.

W marcu 2012 r. na sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego oraz w jego Komisji Prawnej przeprowadzono głosowanie nad sprawozdaniem w sprawie projektu tego aktu prawnego. Rządy państw członkowskich UE, reprezentowane na forum Rady UE, przyjęły ostatecznie nowe przepisy w dniu 7 czerwca 2012 r.

Opublikowanie w dniu 27 lipca br. rozporządzenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej stanowi część nieustannego wysiłku Komisji Europejskiej na rzecz poprawy praw obywateli UE. Od 9 maja Komisja prowadzi konsultacje społeczne dotyczące praw obywateli, by określić możliwe przeszkody, na jakie narażeni są obywatele podczas podróży po Europie lub na przykład w czasie zakupów przez internet. Konsultacje potrwać do 9 września, a otrzymane odpowiedzi zostaną uwzględnione bezpośrednio w sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE za 2013 r., które zostanie opublikowane w maju przyszłego roku.

- **Informacje dodatkowe**

Komisja Europejska – sprawy rodzinne i sprawy spadkowe:

http://ec.europa.eu/justice/civil/family-matters/index_en.htm

Konsultacje społeczne:

<http://ec.europa.eu/your-rights-your-future>

5. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I RYNEK WEWNĘTRZNY - Skandal ze stopą LIBOR: Komisja proponuje ogólnounijne działania mające zapobiec manipulowaniu stopami procentowymi

Ujawniony niedawno skandal ze stopą LIBOR, który polegał na tym, że banki manipulowały zgłoszeniami szacowanych przez siebie międzybankowych stóp kredytowych, jest źródłem poważnego zaniepokojenia. Każda faktyczna manipulacja lub próba manipulacji kluczowym wskaźnikiem referencyjnym tego rodzaju może mieć bowiem poważny wpływ na integralność rynku oraz może powodować znaczne straty dla konsumentów i inwestorów lub zaburzać funkcjonowanie gospodarki realnej. Komisja Europejska podjęła w dniu 25 lipca br. działania mające na celu wyeliminowanie tego rodzaju manipulacji na rynku, wprowadzając zmiany do wniosków dotyczących rozporządzenia i dyrektywy w sprawie wykorzystywania informacji poufnych i manipulacji na rynku, w tym sankcje karne. Wnioski te zostały po raz pierwszy przedstawione w dniu 20 października 2011 r. Przyjęte 25 lipca br. zmiany wprowadzają wyraźny zakaz manipulowania wskaźnikami referencyjnymi, w tym stopami LIBOR i EURIBOR, oraz czynią tego rodzaju manipulację przestępstwem.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, stwierdziła: „W następstwie ostatnich skandalów związanych z poważnymi manipulacjami stopami kredytowymi ze strony banków gwałtownie spadło zaufanie społeczne. Konieczne jest podjęcie odpowiednich kroków na poziomie UE, aby położyć kres działalności przestępczej w sektorze bankowym: przepisy prawa karnego mogą w tym względzie stanowić silny czynnik odstrasżający. Dlatego też proponujemy dziś ogólnounijne przepisy mające na celu wyeliminowanie tego rodzaju nadużyć na rynku oraz wszelkich luk w prawie. Osiągnięcie szybkiego porozumienia w sprawie tych wniosków pozwoli przywrócić tak potrzebne zaufanie społeczeństwa i inwestorów do tego istotnego sektora gospodarki”.

Komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług **Michel Barnier** powiedział: „Toczące się międzynarodowe dochodzenia w sprawie manipulacji stopą LIBOR ujawniły kolejny

przykład skandalicznego zachowania banków. Chcę mieć pewność, że nasze wnioski ustawodawcze w sprawie nadużyć na rynku będą oznaczały całkowity zakaz tego rodzaju karygodnych zachowań. Dlatego też omówiłem tę kwestię z Parlamentem Europejskim i podjąłem natychmiastowe działania w celu zmiany naszych pierwotnych wniosków, aby zadbać o to, by manipulacja wskaźnikami referencyjnymi była bezwzględnie traktowana jako czyn bezprawny i podlegała sankcjom karnym we wszystkich państwach członkowskich”.

- **Kontekst**

Wskaźnik referencyjny oznacza dowolny indeks dotyczący obrotu lub opublikowaną wartość liczbową obliczone poprzez zastosowanie wzoru do wartości jednego lub większej liczby aktywów bazowych lub cen, w tym ustalonych szacunkowo cen, stóp procentowych lub innych wartości, lub do danych zebranych w wyniku przeprowadzonej ankiety, stanowiące punkt odniesienia dla określenia kwoty przypadającej do zapłaty z tytułu instrumentu finansowego. Aktywa bazowe lub ceny, do których odwołuje się wskaźnik referencyjny, mogą obejmować stopy procentowe lub towary takie jak ropa, pod warunkiem że stanowią one podstawę, w oparciu o którą określana jest kwota przypadająca do zapłaty z tytułu instrumentu finansowego, np. instrumentu pochodnego.

Komisja przyjęła 25 lipca br. dwa zmienione wnioski. Pierwszy z nich to zmieniony wniosek wprowadzający do wniosku dotyczącego **rozporządzenia** w sprawie wykorzystania informacji poufnych i manipulacji na rynku przyjętego przez Komisję w dniu 20 października 2011 r. następujące zmiany:

- zmianę zakresu proponowanego rozporządzenia polegającą na uwzględnieniu w nim wskaźników referencyjnych;
- zmianę definicji poprzez dodanie definicji wskaźników referencyjnych opierającej się na rozszerzonej wersji definicji wykorzystanej we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFIR); uwzględniono wskaźniki referencyjne takie jak stopa procentowa i wskaźniki dotyczące towarów;
- zmianę definicji przestępstwa manipulacji na rynku (art. 8), aby uwzględnić manipulację samymi wskaźnikami oraz usiłowania takiej manipulacji; oraz
- zmianę motywów w celu uzasadnienia objęcia wskaźników referencyjnych zakresem regulacji i definicją przestępstwa manipulacji na rynku.

Komisja przyjęła jednocześnie zmieniony wniosek wprowadzający do wniosku dotyczącego **dyrektywy** w sprawie sankcji karnych za wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje na rynku następujące zmiany:

- zmianę definicji w celu uwzględnienia definicji wskaźników referencyjnych;
- zmianę definicji przestępstwa manipulacji na rynku w celu uwzględnienia manipulacji samymi wskaźnikami referencyjnymi; oraz
- zmianę zakresu przestępstwa polegającego na „podżeganiu, pomocnictwie oraz próbie dokonania przestępstwa” w celu uwzględnienia zachowań tego rodzaju podejmowanych w kontekście manipulacji wskaźnikami referencyjnymi.

Komisja zrezygnowała z określenia na tym etapie minimalnego zakresu rodzajów sankcji i ich minimalnej wysokości, chce natomiast, aby każde państwo członkowskie było zobowiązane przewidzieć sankcje karne w swoim prawie krajowym, które miałyby zastosowanie do manipulacji wskaźnikami referencyjnymi. W swoim pierwotnym wniosku dotyczącym dyrektywy Komisja podjęła się przeprowadzenia – po upływie czterech lat od wejścia dyrektywy w życie – przeglądu, w szczególności stosowności wprowadzenia wspólnych minimalnych przepisów dotyczących rodzajów i wysokości sankcji karnych.

- **Dodatkowe informacje**

Komisja Europejska – nadużycia na rynku:

http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/index_en.htm

Komisja Europejska – polityka w zakresie prawa karnego:

<http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-law-policy>

6. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I PODATKI - Chronimy pieniądze podatników: Komisja proponuje zaostrenie środków prawa karnego przeciwko oszustom

Wykorzystywanie środków UE niezgodnie z przeznaczeniem dla celów przestępczych stanowi zagrożenie dla realizacji zamierzeń UE związanych z tworzeniem miejsc pracy, pobudzaniem wzrostu gospodarczego i poprawą warunków życia. Przy odczuwalnej w całej UE presji na finanse publiczne liczy się każde euro. W związku z tym Komisja Europejska zaproponowała 11 lipca 2012 r. nowe zasady zwalczania nadużyć finansowych na szkodę budżetu UE, za pomocą środków prawa karnego, by lepiej chronić pieniądze podatników. Dyrektywa tworzy bardziej zharmonizowany

zbiór przepisów, które umożliwiają ściganie i karanie przestępstw na szkodę budżetu UE, tak by przestępcy nie wykorzystywali już różnic między krajowymi systemami prawnymi. W dyrektywie proponuje się wspólne definicje przestępstw przynoszących szkodę budżetowi UE oraz minimalne kary, z karą pobawieniem wolności w poważnych przypadkach, oraz wspólne zasady dotyczące okresów, w których można prowadzić dochodzenia w sprawie przestępstw i ścigać ich sprawców (tj. okresy przedawnienia). Pomoże to odstraszyć oszustów, umożliwi podejmowanie skuteczniejszych działań przez władze krajowe i ułatwi odzyskiwanie utraconych środków finansowych.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, stwierdziła: „Unijne środki finansowe nie mogą trafiać do kieszeni przestępców. Niezbędne jest wprowadzenie przepisów prawa karnego spełniających najwyższe standardy, aby ochronić pieniądze naszych podatników. Nasz cel jest jasny: nie dopuścić do tego, by nadużycia finansowe na szkodę budżetu UE uchodziły bezkarnie. Dzięki temu zaoszczędzimy pieniądze podatników. Dzisiejszy wniosek pozwoli przezwyciężyć trudności wynikające z obecnego zróżnicowania przepisów prawa karnego w UE. Prowadzi ono do tego, że to samo przestępstwo w niektórych państwach członkowskich jest karane pozbawieniem wolności, a w innych nie podejmuje się żadnych działań”.

Algirdas Šemeta, komisarz UE odpowiedzialny za zwalczanie nadużyć finansowych, powiedział: „Obecne podejście do ochrony funduszy unijnych w Europie w najlepszym przypadku można określić jako niejednolite. Oszuści nie powinni unikać ścigania i kary tylko ze względu na miejsce pobytu. Pieniądze europejskich podatników należy bezwzględnie chronić w każdym państwie członkowskim. Dzisiejszy wniosek stanowi znaczący krok w tym kierunku”.

Obecnie państwa członkowskie stosują różne podejście do kwestii ochrony unijnych środków finansowych. Nadużycie finansowe ze szkodą dla budżetu UE jest różnie rozumiane w poszczególnych krajach – to samo dotyczy kar. Wystarczy choćby jeden przykład: w przypadku kar za nadużycie finansowe istnieje duża rozpiętość w Unii Europejskiej – od braku obowiązku wymierzenia kary po 12 lat pozbawienia wolności. Także okresy, w których można prowadzić dochodzenia w sprawie przestępstw i ścigać ich sprawców, istotnie się różnią i wynoszą od 1 roku do 12 lat.

Aby rozwiązać ten problem, w złożonym dziś wniosku zawarto definicje przestępstwa, jakim jest nadużycie finansowe, oraz innych powiązanych przestępstw, takich jak korupcja, sprzeniewierzenie środków finansowych, pranie pieniędzy lub utrudnianie procedur zamówień publicznych ze szkodą dla budżetu UE. Te wspólne definicje

pomogą zapewnić jednolite stosowanie prawa przez organy sądowe w całej UE, zważywszy że karalność sprawców nadużyć finansowych wykrytych w państwach członkowskich przy wykonywaniu budżetu UE kształtuje się na poziomie od 14% do 80% (przy średniej unijnej wynoszącej 41%), w zależności od państwa członkowskiego.

Przyjęty wniosek Komisji umożliwi państwom członkowskim nałożenie minimalnej kary sześciu miesięcy pozbawienia wolności w poważnych przypadkach. Aby ułatwić odzyskiwanie środków finansowych, zawarto w nim także przepisy przewidujące konfiskatę dochodów z takich przestępstw.

- **Kontekst**

Straty dla budżetu UE wynikające z nielegalnych działań budzą niepokój. Ponad 90% środków z budżetu UE jest zarządzanych przez władze krajowe. W 2010 r. odnotowano ogółem 600 przypadków podejrzeń o nadużycia finansowe dotyczące wydatków i dochodów UE. Państwa członkowskie zgłosiły przypadki podejrzeń o nadużycia finansowe sięgające kwoty 600 mln euro.

Zdarza się, że wnioskodawcy ubiegający się o środki unijne podają fałszywe informacje, aby otrzymać dofinansowanie, np. w obszarze rolnictwa czy rozwoju regionalnego, lub że urzędnicy krajowi przyjmują pieniądze w zamian za udzielenie zamówienia publicznego, naruszając tym samym przepisy obowiązujące w tej dziedzinie.

W maju ubiegłego roku Komisja przyjęła komunikat w sprawie ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej za pomocą środków prawa karnego i dochodzeń administracyjnych, który zawierał propozycje wzmocnienia ochrony interesów finansowych UE.

- **Więcej informacji:**

Tekst legislacyjny można znaleźć na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/policy/preventing-fraud/index_en.htm

Komisja Europejska – polityka w zakresie prawa karnego:

<http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-law-policy>

7. ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH - Spadek liczby podejrzewanych nadużyć na szkodę funduszy UE

Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym Komisji „Ochrona interesów finansowych UE” w 2011 r. liczba nadużyć finansowych mających wpływ na budżet UE spadła o 35%. W polityce spójności odnotowano 41% mniej przypadków podejrzewanych nadużyć finansowych w porównaniu z 2010 r., natomiast w polityce rolnej liczba zgłoszonych nadużyć finansowych zmniejszyła się o 66%. Oprócz wprowadzenia skuteczniejszych środków i lepszej kontroli funduszy UE spadek liczby nadużyć w 2011 r. wynika również z szeregu kwestii technicznych. Zamknięcie okresu programowania w odniesieniu do polityki spójności i bardziej stabilna sprawozdawczość w ramach nowego systemu kontroli wydatków rolnych również przyczyniły się do spadku liczby zgłoszonych nadużyć w stosunku do 2010 r. Ogółem nadużycia środków unijnych opiewają na 295 mln euro, czyli 0,2% budżetu, i kwotę tę trzeba odzyskać zgodnie z przepisami UE. W swoim sprawozdaniu Komisja podkreśla potrzebę dalszego ograniczenia skali nadużyć finansowych przynoszących szkodę budżetowi UE oraz formułuje szereg zaleceń dla państw członkowskich, które to zalecenia mogłyby pomóc w osiągnięciu tego celu.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków, unii celnej, audytu i zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Spadek liczby nadużyć finansowych przynoszących straty budżetowi UE wskazuje, że nasza determinacja w dążeniu do rozwiązania tego problemu zaczyna przynosić rezultaty. Pozostało jednak jeszcze bardzo wiele do zrobienia. Komisja prowadzi politykę zerowej tolerancji na nadużycia, zgodnie z którą nie można pozwolić na utratę choćby jednego eurocenta z pieniędzy podatników na rzecz oszustów. Komisja będzie nadal podejmować wszelkie możliwe środki w celu ochrony budżetu UE, jednak państwa członkowskie również muszą podnieść swoje standardy”.

Widać poprawę w zakresie odzyskiwania środków UE będących przedmiotem nadużyć finansowych i nieprawidłowości; w ubiegłym roku Komisja odzyskała około 2 miliardy euro dzięki korektom finansowym i nakazom odzyskania środków. Państwa członkowskie również wprowadziły pewne usprawnienia w zakresie odzyskiwania środków od beneficjentów końcowych, w szczególności w dziedzinie pomocy przedakcesyjnej. W sprawozdaniu Komisja ponagla państwa członkowskie, które nadal mają bardzo niskie wskaźniki odzyskania środków, do wprowadzenia niezbędnych usprawnień oraz do zajmowania aktywów, jeśli beneficjenci nie spłacają środków objętych nieprawidłowościami i nadużyciami finansowymi. Niedawny wniosek Komisji dotyczący ochrony interesów finansowych UE poprzez środki prawa karnego może znacząco pomóc w odzyskiwaniu środków oraz działać odstrasżająco na oszustów.

W 2011 r. Komisja przedłożyła co najmniej kilkanaście wniosków ustawodawczych lub nowych inicjatyw mających na celu skuteczniejsze zwalczanie nadużyć finansowych mających wpływ na środki finansowe UE.

- **Kontekst**

Zgodnie z art. 325 Traktatu Komisja sporządza sprawozdanie roczne dotyczące ochrony interesów finansowych UE, w którym informuje o działaniach podjętych w celu przeciwdziałania nadużyciom przynoszącym szkody środkom UE. Sprawozdanie zawiera szczegółowe informacje na temat poziomu podejrzewanych i potwierdzonych nadużyć zgłoszonych przez państwa członkowskie w kontekście całego budżetu UE (tj. zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków), przez co pomaga również ocenić, w których obszarach ryzyko jest najwyższe, co z kolei pomaga podjąć konkretne działania na szczeblu UE i na szczeblu krajowym.

Oprócz danych na temat zgłoszonych nadużyć i nieprawidłowości, wysokości odzyskanych i zgłoszonych środków w państwach członkowskich, każdego roku Komisja wybiera również dziedzinę objętą dogłębną analizą. W tym roku analiza ta objęła politykę spójności. Komisja odnotowuje usprawnienia w systemach kontroli finansowej i zarządzania ryzykiem, dotyczące na przykład wprowadzonych przepisów i wytycznych, procedur administracyjnych i współpracy między odpowiednimi organami krajowymi. Jednak państwa członkowskie muszą udoskonalić monitorowanie wyników postępowań administracyjnych i karnych, w tym postępowań związanych z odzyskiwaniem środków od beneficjentów końcowych w ramach polityki spójności.

- **Dodatkowe informacje:**

Strona komisarza Algirdasa Šemety, odpowiedzialnego za podatki, unię celną, audyt oraz zwalczanie nadużyć finansowych:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/semeta/index_en.htm

Sprawozdanie dostępne jest na stronie:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/about-us/reports/communities-reports/index_en.htm

8. TRANSPORT - Czwarty Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego: większe zaangażowanie młodych w bezpieczeństwo na drogach

Wypadki drogowe w dalszym ciągu stanowią główną przyczynę śmierci i niepełnosprawności młodych ludzi w Europie i na całym świecie. 19 proc. śmiertelnych ofiar wypadków drogowych w UE w 2010 r. to osoby w wieku 18-25 lat,

pomimo faktu, że ten przedział wiekowy obejmuje zaledwie 10 proc. ludności. Oznacza to, że dla osób w wieku 18-25 lat ryzyko śmierci w wypadkach drogowych jest dwukrotnie wyższe niż przeciętnie. Dlatego też Czwarty Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowany przez Komisję Europejską jest poświęcony młodym ludziom. Ważnym wydarzeniem będzie konferencja zorganizowana we współpracy z prezydencją cypryjską, która odbyła się 25 lipca w Nikozji. W całoniedziowych dyskusjach, prezentacjach i warsztatach wezmą udział grupy zrzeszające młodych ludzi, organizacje i zajmujący się bezpieczeństwem ruchu drogowego urzędnicy z UE i państw sąsiadujących.

Odpowiedzialny za transport wiceprzewodniczący Komisji **Siim Kallas** stwierdził: „Nie możemy zgadzać się na tragiczną śmierć młodych ludzi na drogach Europy. Jestem bardzo zaniepokojony ilością wypadków spowodowanych używaniem narkotyków lub alkoholu, zwłaszcza w przypadku młodych ludzi. Jestem przekonany, że możemy zredukować do zera liczbę śmiertelnych ofiar wypadków drogowych w Unii Europejskiej. W ciągu ostatnich 10 lat udało nam się już wiele osiągnąć, jednak przed nami jeszcze daleka droga. Dalszych ofiar unikniemy wyłącznie jedynie wówczas, gdy uda nam się zmienić mentalność młodych ludzi.”

W wypadkach drogowych ginie niewspółmiernie wysoka liczba osób w wieku 18-25 lat. W 2010 r.:

- w wypadkach drogowych zginęło 31 tys. osób w wieku 18-25 (80 proc. mężczyzn i 20 proc. kobiet)
- w 40 proc. śmiertelnych wypadków kierowca należał do wspomnianej grupy wiekowej
- w 25 proc. przypadków śmierci kierowcy należał on do wspomnianej grupy wiekowej (81 proc. mężczyzn i 19 proc. kobiet)
- ofiary śmiertelne wśród młodych ludzi w podziale na środek transportu: 66 proc. - samochody osobowe; 20 proc. - motocykliści; 2 proc. - piesi; 8 proc. - rowerzyści, 4 proc. - inne pojazdy (pojazdy ciężarowe, autobusy itp.)

Na organizującym Czwarty Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Cyprze dane te są jeszcze bardziej alarmujące. Do omawianej kategorii wiekowej należy tam 23 proc. wszystkich ofiar śmiertelnych wypadków drogowych. Dalsze dane dotyczące wypadków drogowych w podziale na grupy wiekowe i kraj są dostępne w bazie danych CARE Komisji Europejskiej.

Śmierci młodych ludzi można uniknąć. W latach 2001-2010 liczba ofiar śmiertelnych dla przedziału wiekowego 18-25 lat zmalała o 49 proc., przy czym dla ogółu

społeczeństwa spadek wyniósł jedynie 43 proc. W odniesieniu do młodych kierowców ryzyko jest szczególnie duże, jednak liczba ofiar śmiertelnych w tej grupie spadła w tym samym okresie o 55 proc.

Aby jednak osiągnąć cel, jakim jest zmniejszenie liczby ofiar wypadków drogowych o połowę do 2020 r., niezbędne jest aktywne zaangażowanie młodych ludzi. Młodzi Europejczycy powinni przyczynić się do zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego, np. poprzez dzielenie się pomysłami w zakresie nowych rozwiązań.

- **Kontekst**

Czwarty Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego jest organizowany przez Komisję Europejską i cypryjską prezydencję UE. Poświęcony został kwestiom takim jak budowanie kultury ruchu drogowego wśród młodych ludzi, warsztaty edukacyjne, egzekwowanie przepisów i niebezpieczne zachowania. Pełny program znajduje się na stronie internetowej tego wydarzenia.

Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ma na celu, z jednej strony, uwrażliwienie decydentów i opinii publicznej na problemy związane z bezpieczeństwem drogowym, a z drugiej – zmianę zachowań użytkowników dróg, tak aby transport stał się bezpieczny i dostępny dla wszystkich.

W tym dniu nastąpi też oficjalne otwarcie strony Europejskiego Forum Młodzieży w sprawie Bezpieczeństwa na Drodze na Facebooku, gdzie prowadzone będą dyskusje i kampanie informacyjne z udziałem rosnącej liczby młodych aktywistów zajmujących się bezpieczeństwem ruchu drogowego. Ponadto w skierowanym do młodych ludzi nowym filmie poświęconym bezpieczeństwu na drogach przekazana zostanie informacja, że w latach 2001-2010 udało się nie dopuścić do śmierci 100 tys. osób – zaś działając razem możemy do 2020 r. zwiększyć tę liczbę.

Pierwszy Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowany w 2007 r. poświęcony był młodym kierowcom. W drugiej edycji w 2008 r. zwrócono szczególną uwagę na bezpieczeństwo drogowe w środowisku miejskim. Trzeci Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowany w 2010 r. dotyczył transgranicznej walki z wykroczeniami.

Zob. również plan działania UE na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego na lata 2011-2020 obejmujący kwestie jakości szkolenia młodych, początkujących kierowców oraz kampanii dotyczących bezpieczeństwa skierowanych do młodych ludzi.

- **Dodatkowe informacje:**

Strona internetowa Komisji Europejskiej poświęcona bezpieczeństwu ruchu drogowego

Strona internetowa Dyrekcji Generalnej ds. Mobilności i Transportu

Strona internetowa Europejskiego Forum Młodzi w sprawie Bezpieczeństwa na Drodze

9. TRANSPORT - Prawa pasażerów: nowa aplikacja na smartfony umożliwiająca skuteczniejszą ochronę praw podróżujących jeszcze przed wakacjami

Już wkrótce pasażerowie podróżujący samolotem zmuszeni do oczekiwania na opóźnione loty lub na zagubiony bagaż będą mogli skorzystać z aplikacji na smartfony, która umożliwi im natychmiastowe sprawdzenie przysługujących im praw. Jeszcze przed wakacjami Komisja Europejska wypuściła aplikację na smartfony, która obejmuje przewozy lotnicze i kolejowe i która jest dostępna na czterech mobilnych platformach: Apple iPhone i iPad, Google Android, RIM Blackberry oraz Microsoft Windows Phone 7. Aplikacja jest dostępna w 22 językach UE. W chwili obecnej aplikacja obejmuje przewozy lotnicze i kolejowe, ale w 2013 r. zostanie uzupełniona o przewozy autokarowe i przewozy statkami, ponieważ obowiązujące zaczną wtedy przepisy dotyczące praw pasażerów w transporcie autokarowym i morskim.

Wiceprzewodniczący Komisji odpowiedzialny za transport, **Siim Kallas**, powiedział: „Wielu z nas niejednokrotnie było we frustrującej sytuacji, w której poinformowano nas na lotnisku, że nie przysługują nam żadne prawa, mimo iż nie było to zgodne z prawdą. Dzięki tej aplikacji miliony podróżnych uzyskają szybki dostęp do informacji o prawach pasażera wtedy, gdy informacje te będą im najbardziej potrzebne, w nieoczekiwanych okolicznościach.”

Podróże, które nie przebiegają zgodnie z planem, często bywają stresujące. Odwołany lot, hotel niespełniający oczekiwanych standardów, zmiana godziny odjazdu pociągu – każda z tych sytuacji stanowi mniejszy problem, jeśli podróżujący zna przysługujące mu prawa.

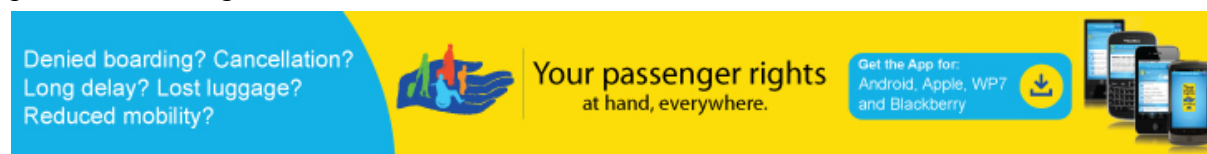
Aplikacja zawiera wyjaśnienie praw przysługujących podróżującym w każdej potencjalnie trudnej sytuacji. Przykładowo, jeżeli linie lotnicze odwołały lot i w efekcie pasażerowi odmówiono wejścia na pokład, może mu przysługiwać odszkodowanie w wysokości od 125 do 600 euro. W razie przypadkowego uszkodzenia bagażu podróżującemu także może przysługiwać odszkodowanie. Warto

również wiedzieć, że przewoźnicy kolejowi i lotniczy są zobowiązani do podawania przejrzystych informacji dotyczących cen oraz do zapewnienia pomocy pasażerom o ograniczonej sprawności ruchowej.

Jeżeli podróżujący uzna, że złamano przysługujące mu prawa, znajdzie w aplikacji dane kontaktowe instytucji, do których może złożyć skargę.

W sytuacjach awaryjnych, takich jak np. kryzys spowodowany chmurą pyłu wulkanicznego z Islandii w 2010 r., aplikacja może również posłużyć Komisji Europejskiej do przekazywania podróżującym aktualnych informacji i wskazówek dotyczących podróży.

Aplikacja stanowi część prowadzonej przez Komisję kampanii informacyjnej „Prawa pasażera w zasięgu ręki”:



Wszyscy użytkownicy smartfonów będą mogli pobrać aplikację na swoje urządzenie za pomocą kodu QR:



Więcej informacji na temat praw pasażerów:
<http://ec.europa.eu/transport/passenger-rights/pl/index.html>.

10. BUDŻET - List przewodniczącego Barroso ws. projektu budżetu na rok 2013

W dniu 24 lipca Rada zatwierdziła bez dyskusji stanowisko COREPERu z dnia 11 lipca 2012 roku, aby ograniczyć wzrost płatności do budżetu UE 2013 do 2,79%. Komisja w swojej pierwotnej wersji wniosku z dnia 25 kwietnia 2012, zaproponowała wzrost płatności o 6,8%, w celu uwzględnienia zobowiązań prawnych do zapłaty beneficjentom w związku ze zobowiązaniami już uzgodnionymi i przyjętymi na siebie przez państwa członkowskie. Stanowisko Rady spowoduje, że w budżecie zabraknie 5,2

mld EUR, o co Komisja zwróciła się w celu uwzględnienia rzeczywistych potrzeb płatniczych.

- **List przewodniczącego Barosso**

Bruksela, 25 lipca 2012

„Trzy tygodnie temu uzgodniliśmy na forum Rady Europejskiej, że będziemy nadal podejmować wszelkie niezbędne działania, by ponownie wprowadzić Europę na ścieżkę inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wszyscy szefowie państw i rządów podpisali się pod „Paktem na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”, który zawiera bardzo konkretne zobowiązania w odniesieniu do finansowania gospodarki, w tym przez uruchomienie pozostałych środków z funduszy strukturalnych przeznaczonych na obecny okres. Na takie informacje zasługują nasi obywatele w tych trudnych czasach.

Zwracam się w tej chwili do Państwa, ponieważ obawiam się, iż negocjacje w sprawie budżetu na 2013 r. sprzeniewierzają się duchowi naszego niedawnego porozumienia w związku z możliwym nieudostępnieniem wystarczających środków pozwalających Unii Europejskiej na udzielenie wsparcia w uzgodnionej już wysokości na liczne projekty na rzecz wzrostu gospodarczego.

W budżecie rocznym określa się kwotę prawnie wiążących zobowiązań na rzecz obywateli, MŚP, naukowców, rolników, studentów i regionów, których Unia Europejska będzie wspierać. Tworzą one zobowiązania wypełniane później poprzez odpowiednie płatności na podstawie uzgodnionych zasad i faktycznej realizacji programów. Bez tych zobowiązań wiele z omawianych projektów nie zostałoby nigdy rozpoczętych. Poddawanie w wątpliwość zdolności UE do dotrzymywania jej zobowiązań podważa wiarygodność naszych programów finansowania i naszego zaangażowania na rzecz zwiększania wzrostu gospodarczego.

Doceniam i przyjmuję z zadowoleniem podejmowane przez wielu z Państwa odważne wysiłki na rzecz konsolidacji finansów publicznych. Projekt budżetu zaproponowany przez Komisję uwzględnia w pełni tę sytuację poprzez realne zamrożenie nowych zobowiązań. Jest to wynikiem jasnej oceny obecnej sytuacji, która powinna także znaleźć odzwierciedlenie we wkładach do budżetu. Zaproponowane podwyższenie poziomów płatności o 6,8 % na 2013 r. wynika w dużej mierze ze zobowiązań prawnych. Chodzi o realizację działań, na które już się wszyscy zgodziliśmy. Większość tych środków jest potrzebna w dziedzinach, które mają największy potencjał, by zwiększyć wzrost gospodarczy i konkurencyjność. „Realny” wzrost w

2013 r. wyglądałby w rzeczywistości na znacznie mniejszy, gdyby środki na płatności w budżecie na 2012 r. zostały określone na poziomie rzeczywistych potrzeb. Wszystkie te elementy należy wziąć pod uwagę, próbując znaleźć rozwiązanie obecnej sytuacji. Poza tym budżet odgrywa znaczącą rolę w stabilizowaniu gospodarek i napędza inwestycje w szeregu państw członkowskich, a nieuwzględnienie tego faktu będzie miało niekorzystne skutki.

Obniżenie poziomu płatności o ponad 5 mld EUR w 2013 r., jak zaproponowała to Rada, byłoby pozorną oszczędnością. Miałyby to poważne konsekwencje dla ożywienia gospodarczego, ponieważ cięcia te dotknęłyby regiony, naukowców lub MŚP, i naraziłyby ich na pozbawienie źródeł finansowania.

Już w 2012 r. mamy znaczne trudności w obsłudze wniosków o płatność w takich dziedzinach, jak badania naukowe, innowacje i spójność. Stawia to nas w niewdzięcznej sytuacji, zmuszając do dokonywania wyborów, które płatności zostaną zrealizowane, a które odroczone. Jeżeli nie uda się nam właściwie rozwiązać problemów w odniesieniu do budżetu na 2012 r. ani osiągnąć porozumienia co do odpowiedniego budżetu na 2013 r., doprowadzimy tylko do pogorszenia tej sytuacji.

Jestem w pełni świadomy wysiłku, jaki niektóre państwa członkowskie będą musiały podjąć, by umożliwić Unii Europejskiej wywiązanie się z jej zobowiązań prawnych. Ufam jednak, że wszyscy zgadzamy się co do tego, że to nie jest dobry moment, by poświęcić inwestycje sprzyjające wzrostowi gospodarczemu, oraz że inwestycje współfinansowane przez budżet UE stanowią faktyczną wartość dodaną.

Ufam, że będą Państwo skłonni do konstruktywnej współpracy z Parlamentem Europejskim i Komisją, by uzgodnić budżet, którego potrzebuje Europa. Kopię niniejszego pisma przekazuję Przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego”.

11. BUDŻET - Komisja uaktualnia propozycję dot. wieloletniego budżetu najnowszymi danymi

Komisja przyjęła 6 lipca 2012 poprawioną propozycję wieloletniego budżetu na lata 2014-2020. Pierwotna propozycja została przedstawiona 29 czerwca 2011 roku; rok później techniczna poprawka o której mowa, adresuje dwie kwestie: potrzeby budżetu związane z wstąpieniem Chorwacji do UE, a także uwzględnia ostatnie dane ekonomiczne wpływające na przyznanie funduszy strukturalnych w krajach członkowskich. Na tej podstawie, poprawiona propozycja określa kwotę 1,033 mld EUR (1.08 unijnego DNB) na środki na zobowiązania w latach 2014-2020, w stosunku do pierwotnej kwoty 1,025 mld EUR (1.05% unijnego DNB). Jeśli chodzi o środki na

płatności, nowa propozycja zawiera kwotę 988 mld EUR (1.03% unijnego DNB), w stosunku do kwoty pierwotnej 972 mld EUR (1,00% unijnego DNB).

Procentowy wzrost widoczny w odniesieniu do unijnego DNB wynika głównie z niższych szacunków DNB niż w czerwcu zeszłego roku, a w mniejszym stopniu, z włączenia Chorwacji do wieloletniego budżetu.

„Dzisiejsze uaktualnienie nie zmienia niczego w istocie początkowego wniosku; to jest zupełnie mechaniczna procedura”, powiedział **Janusz Lewandowski** - „Komisarz Europejski odpowiedzialny za programowanie finansowe i budżet. Od czasu przedstawienia naszej pierwotnej propozycji miały miejsce zmiany zarówno ekonomiczne, jak i polityczne, i to wpłynęło na zmiany w wysokości kwot na kolejny okres finansowy. Obowiązkiem Komisji jest zadbanie o to, żeby ostatnia faza negocjacji na temat wieloletniego budżetu 2014-2020, była oparta na solidnych i aktualnych danych. Zapraszamy zarówno Radę, jak i Parlament do porozumienia w sprawie wieloletniego budżetu do końca tego roku zgodnie z wnioskami Rady Europejskiej. W związku z bieżącym kryzysem, Unia Europejska potrzebuje porozumienia na czas w sprawie wieloletniego budżetu, aby pokazać swoją zdolność do stanowczego działania dla wzmocnienia wzrostu gospodarczego i stworzenia nowych miejsc pracy, a także zapewnienia stabilnego horyzontu dla inwestycji w krajach członkowskich do roku 2020”.

- **Ogólna poprawiona tabela**

(EUR million - 2011 prices)

COMMITMENT APPROPRIATIONS	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014-2020
1. Smart and Inclusive Growth	64 769	67 015	68 853	70 745	72 316	74 386	76 679	494 763
of which: Economic, social and territorial cohesion	50 464	51 897	53 177	54 307	55 423	56 474	57 501	379 243
2. Sustainable Growth: Natural Resources	57 845	57 005	56 190	55 357	54 357	53 371	52 348	386 472
of which: Market related expenditure and direct payments	42 363	41 756	41 178	40 582	39 810	39 052	38 309	283 051
3. Security and citizenship	2 620	2 601	2 640	2 679	2 718	2 757	2 794	18 809
4. Global Europe	9 400	9 645	9 845	9 960	10 150	10 380	10 620	70 000
5. Administration	8 622	8 755	8 872	9 019	9 149	9 301	9 447	63 165
of which: Administrative expenditure of the institutions	7 047	7 115	7 184	7 267	7 364	7 461	7 561	51 000
6. Compensations	27	0	0	0	0	0	0	27
TOTAL COMMITMENT APPROPRIATIONS	143 282	145 021	146 400	147 759	148 690	150 195	151 888	1 033 235
as a percentage of GNI	1.10%	1.09%	1.08%	1.08%	1.07%	1.06%	1.06%	1.08%
TOTAL PAYMENT APPROPRIATIONS	133 976	141 175	144 126	138 776	146 870	144 321	138 356	987 599
as a percentage of GNI	1.03%	1.06%	1.06%	1.01%	1.06%	1.02%	0.96%	1.03%

- **Poprawki w związku z wejściem Chorwacji do UE**

Wzrost wydatków dotyczy głównie polityki spójności i rolnictwa. Te kwoty zostały uzgodnione przez wszystkie kraje członkowskie w Traktacie Akcesyjnym podpisanym 9 grudnia 2011 roku. Wzrost w innych dziedzinach, gdzie fundusze nie są przyznawane na zasadzie alokowania kopert narodowych (tak jak w przypadku nauki, badań, czy edukacji) są ustalone na bazie udziału Chorwacji w europejskim DNB, a także populacji (0,62%). Wzrost w dziedzinie administracji pokrywa potrzeby w postaci tłumaczeń, a także ekspertyzy zarządzania programami wynikającymi z członkostwa Chorwacji.

(EUR million - 2011 prices)

COMMITMENT APPROPRIATIONS	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total 2014-2020
1. Smart and Inclusive Growth	1 088	1 295	1 330	1 361	1 395	1 428	1 462	9 360
of which: Economic, social and territorial cohesion	1 011	1 214	1 244	1 271	1 300	1 329	1 358	8 728
2. Sustainable Growth: Natural Resources	458	477	488	496	520	542	564	3 545
of which: Market related expenditure and direct payments	118	134	148	163	193	222	249	1 227
3. Security and citizenship	88	31	31	31	31	31	31	273
4. Global Europe	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Administration	80	76	76	76	76	76	76	536
of which: Administrative expenditure of the institutions	80	76	76	76	76	76	76	536
6. Compensations	27	0	0	0	0	0	0	27
TOTAL COMMITMENT APPROPRIATIONS	1 741	1 879	1 925	1 964	2 021	2 078	2 133	13 741
TOTAL PAYMENT APPROPRIATIONS	550	877	1 284	1 640	1 764	1 941	1 900	9 556

Porównanie pierwotnej i uaktualnionej propozycji (w milionach euro, ceny z roku 2011)

Commitment appropriations		
	June 2011 proposa	July 2012 update
1. Smart & inclusive growth	490 908	494 763
2. Sustainable growth: natural resources	382 927	386 472
3. Security & Citizenship	18 535	18 809
4. Global Europe	70 000	70 000
5. Administration	62 629	63 165
Total commitments	1 025 000	1 033 235
Payment appropriations	972 198	987 599

- **Dalsze informacje:**

Kwoty proponowane, w ramach wieloletniego budżetu, NIE są równoznaczne z kwotami na przyszłe budżety roczne. Wskazują one tylko maksymalne pułapy, które nie mogą być przekroczone. Budżety roczne są przyjmowane, co roku i są niższe niż proponowane pułapy.

Przyszły budżet wieloletni jest czymś więcej, niż tylko pułapy wydatków – stanowi również zbiór nowych zasad przesądających, o tym, jak najlepiej wykorzystać środki

finansowe, których wielkość jest przedmiotem negocjacji. Zasady te są negocjowane, jako część procesu prawodawczego, który odbywa się w tym samym czasie, co negocjacje na temat wieloletniego budżetu. A co ważniejsze, te elementy są częścią instrumentarium wzmacniającego reformy ekonomicznej konsolidację fiskalną w krajach członkowskich.

Poprawiony wniosek:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/lewandowski/index_en.htm

12. EDUKACJA - Wnioski ze sprawozdania: dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i niepełnosprawni dorośli wciąż nie mają odpowiedniego dostępu do edukacji

Pomimo zobowiązań państw członkowskie do wspierania edukacji integracyjnej dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawni dorośli wciąż nie mają odpowiedniego dostępu do edukacji. Tak wynika ze sprawozdania opublikowanego dziś przez Komisję Europejską. Wiele z takich osób trafia do odrębnych placówek, a te, które uczą się w zwykłych szkołach, często nie uzyskują wystarczającego wsparcia. W sprawozdaniu wezwano państwa członkowskie do zwiększenia starań mających na celu rozwój systemów edukacji integracyjnej oraz do usunięcia barier, które napotykały grupy znajdujące się w trudnej sytuacji, jeżeli chodzi o udział oraz wyniki w kształceniu, szkoleniu zawodowym i na rynku pracy.

„Musimy zwiększyć wysiłki w celu zapewnienia odpowiedniego finansowania polityki edukacji integracyjnej, jeżeli chcemy poprawić warunki życia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i dorosłych osób niepełnosprawnych. Nadszedł czas, aby wywiązać się z podjętych zobowiązań. Edukacja integracyjna nie jest dodatkiem dla chętnych, ale koniecznością. Osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji muszą być priorytetem naszych działań, których celem jest lepsze życie dla wszystkich”, powiedziała **Androulla Vassiliou**, europejska komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży.

Okolo 45 milionów obywateli UE w wieku produkcyjnym to osoby niepełnosprawne, a 15 mln dzieci ma specjalne potrzeby edukacyjne. Ze sprawozdania wynika, że w niektórych przypadkach osoby takie są w ogóle pozbawione możliwości kształcenia i zatrudnienia. Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych często opuszczają szkołę z niewielkimi kwalifikacjami lub bez żadnych kwalifikacji, a następnie przechodzą specjalne szkolenia, które niejednokrotnie zmniejszają ich perspektywy zatrudnienia zamiast je zwiększać. W sprawozdaniu czytamy, że osoby niepełnosprawne albo

posiadające specjalne potrzeby edukacyjne znacznie częściej są bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, a te, które stosunkowo dobrze radzą sobie na rynku pracy, często zarabiają mniej niż pełnosprawne osoby na takich samych stanowiskach.

We wszystkich państwach członkowskich w szkołach specjalnych nieproporcjonalnie dużo jest dzieci będących w trudnej sytuacji (zwłaszcza chłopców), pochodzenia romskiego i wywodzące się z innych mniejszości etnicznych oraz ze środowisk w niekorzystnej sytuacji społecznej i ekonomicznej. W sprawozdaniu podniesiono kwestię tego, czy systemy edukacji specjalnej nie zwiększają izolacji uczniów, którzy i tak są już społecznie zmarginalizowani i czy nie ograniczają ich szans w życiu zamiast je zwiększać. Badania sugerują, że takie dzieci mogłyby uczyć się w zwykłych szkołach, gdyby bardziej inwestowano w rozwijanie ich umiejętności językowych i wykazywano większą wrażliwość na różnice kulturowe.

W sprawozdaniu podkreślono również duże zróżnicowanie między państwami członkowskimi co do sposobu identyfikowania dzieci o specjalnych potrzebach, a także umieszczania ich w zwykłych szkołach lub szkołach specjalnych. Na przykład we Flandrii (Belgia) 5,2 proc. uczniów o specjalnych potrzebach uczy się w szkołach specjalnych, podczas gdy we Włoszech odsetek ten wynosi jedynie 0,01 proc. Ze sprawozdania wynika, że należy zrobić więcej w celu zharmonizowania definicji i poprawy gromadzenia danych, aby państwa mogły bardziej skutecznie porównywać swoje podejścia i uczyć się ze swoich doświadczeń.

- **Kontekst**

Sprawozdanie pt. „Edukacja a niepełnosprawność/specjalne potrzeby – polityka i praktyki w UE w dziedzinie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia uczniów niepełnosprawnych i mających specjalne potrzeby edukacyjne”, zostało opracowane dla Komisji Europejskiej przez niezależną sieć ekspertów w dziedzinie nauk społecznych w zakresie kształcenia i szkolenia (NESSE).

- **Inne ważne wnioski ze sprawozdania**

- Podczas gdy nauka osób głęboko upośledzonych w zwykłych szkołach może być utrudniona, a ich potrzebom lepiej może służyć odrębne otoczenie, istnieje coraz więcej dowodów na to, że bardzo duża liczba uczniów niepełnosprawnych lub o specjalnych potrzebach edukacyjnych może uczyć się w zwykłych szkołach oraz że wysokiej jakości edukacja integracyjna przynosi korzyści wszystkim uczniom.

- Choć dążenie do coraz bardziej integracyjnych systemów edukacji ma kluczowe znaczenie, kształcenie nauczycieli i ich doskonalenie zawodowe nie zawsze jest ukierunkowane na wymiar integracyjny.
- Aby integracja działała w praktyce, kluczową rolę oprócz nauczycieli odgrywają nauczyciele wspomagający i asystenci nauczycieli.
- W niektórych państwach europejskich programy nauczania są ustandaryzowane i nieelastyczne, co utrudnia integrację dzieci niepełnosprawnych. Zasady powtarzania klas również utrudniają realizację zasad integracji.
- Osoby niepełnosprawne podejmują studia wyższe rzadziej niż osoby w pełni sprawne.
- Osoby niepełnosprawne, które posiadają wyższe wykształcenie, wciąż doświadczają trudności na rynku pracy, ale i tak mają znacznie większe szanse na zatrudnienie niż osoby niepełnosprawne o niższych kwalifikacjach.
- Brakuje ogólnoeuropejskich danych porównawczych na temat liczby niepełnosprawnych studentów wyższych uczelni, rodzaju niepełnosprawności oraz wyników tych osób w nauce.
- Nie ma też aktualnych i wiarygodnych danych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych w poszczególnych państwach UE.
- Renty inwalidzkie zmniejszają ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego, ale prawdopodobnie będą ograniczane z uwagi na obecne cięcia wydatków publicznych w całej Europie.
- Model elastycznego rynku pracy i bezpieczeństwa socjalnego (flexicurity) pomaga umożliwić osobom niepełnosprawnym pracę w niepełnym wymiarze godzin bez utraty wszystkich świadczeń.
- W Europie istnieją znaczne rozbieżności w zakresie polityki dotyczącej osób niepełnosprawnych i zatrudnienia, przy czym większość państw przyjmuje podobne środki wspierania zatrudnienia. Programy wspierania zatrudnienia i programy rehabilitacji zawodowej różnią się jednak pod względem skuteczności w ułatwianiu osobom niepełnosprawnym wchodzenia na rynek pracy lub pomaganiu w utrzymaniu zatrudnienia osobom, które stały się niepełnosprawne, już pracując.
- **Istnieje już szereg inicjatyw UE mających na celu poprawę jakości nauczania osób o specjalnych potrzebach:**
 - W unijnych strategicznych ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020) zachęcono państwa członkowskie do zapewnienia skutecznej integracji wszystkich osób uczących się, w tym osób o specjalnych potrzebach. W swoich konkluzjach w sprawie społecznego wymiaru kształcenia i szkolenia z maja 2010 r. Rada ponowiła ten apel.

- W ostatnim kwartale 2012 r. Komisja opublikuje dokument roboczy poświęcony równości szans w kształceniu i szkoleniu. Będzie on obejmował rozdział dotyczący edukacji integracyjnej z przykładami skutecznej polityki i najlepszych praktyk.
- Komisja Europejska wspiera finansowo Europejską Agencję ds. Rozwoju Szkolnictwa Specjalnego. Praca agencji zwiększa wiedzę na temat edukacji integracyjnej i promuje transgraniczną współpracę i wymianę wiedzy w tej dziedzinie.

- **Informacje dodatkowe**

Pełne sprawozdanie:

Komisja Europejska: Kształcenie i szkolenie

Strona internetowa Androulli Vassiliou

- **Liczba uczniów objętych obowiązkową nauką i ich odsetek w szkołach i klasach specjalnych**

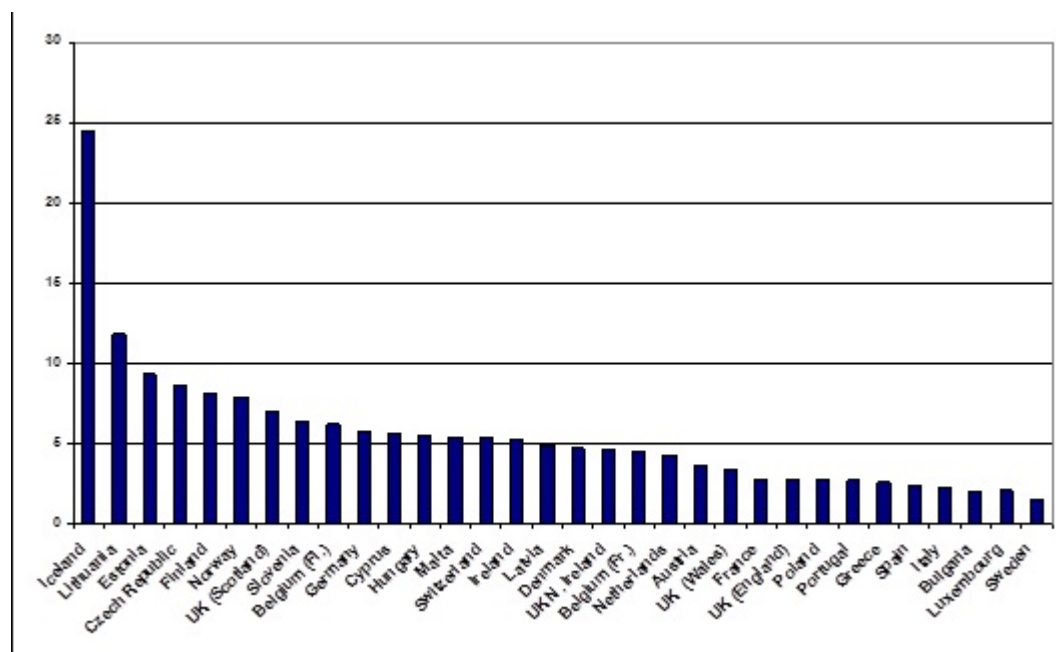
Country	Number of pupils in compulsory education	Number of pupils with special educational needs and as % of total pupil population	Number of pupils in segregated special schools and as % of total pupil population	Number of pupils in segregated special classes and as % of total pupil population
Austria	802,519	28,525 (3.5%)	11,787 (1.5%)	965 (0.1%)
Belgium (Fl.)	871,920	54,336 (6.2%)	46,091 (5.2%)	0
Belgium (Fr.)	687,137	30,993 (4.5%)	30,773 (4.4%)	0
Bulgaria	693,270	14,083 (2.0%)	8,119 (1.1%)	391 (0.05%)
Cyprus	97,938	5,445 (5.5%)	293 (0.3%)	583 (0.6%)
Czech Republic	836,372	71,879 (8.6%)	30,092 (3.6%)	7,026 (0.8%)
Denmark	719,144	33,733 (4.6%)	12,757 (1.8%)	18,986 (2.6%)
Estonia	112,738	10,435 (9.2%)	3,782 (3.0%)	1,459 (1.3%)
Finland	559,379	45,493 (8.1%)	6,782 (1.2%)	14,574 (2.6%)
France	12,542,100	356,803 (2.8%)	75,504 (0.6%)	161,351 (1.3%)
Germany	8,236,221	479,741 (5.8%)	399,229 (4.8%)	0
Greece	1,146,298	29,954 (2.6%)	7,483 (0.6%)	22,471 (2.0%)
Hungary	1,275,365	70,747 (5.5%)	33,014 (2.6%)	0
Iceland	43,511	10,650 (24.0%)	143 (0.3%)	348 (0.8%)
Ireland	649,166	33,908 (5.2%)	4,976 (0.8%)	2,380 (0.4%)
Italy	7,326,567	170,696 (2.3%)	693 (0.01%)	0
Latvia	185,032	9,057 (4.8%)	6,363 (3.4%)	1,175 (0.6%)
Lithuania	440,504	51,881 (11.7%)	4,253 (1.0%)	855 (0.2%)
Luxembourg	64,337	1,374 (2.2%)	663 (1.0%)	0
Malta	48,594	2,645 (5.4%)	137 (0.3%)	13 (0.03%)
Netherlands	2,411,194	103,821 (4.3%)	64,425 (2.7%)	0

ds				
Norway	615,883	48,802 (8.0%)	1,929 (0.3%)	5,321 (0.9%)
Poland	4,511,123	127,954 (2.8%)	59,880 (1.3%)	0
Portugal	1,331,050	35,894 (2.7%)	2,660 (0.2%)	2,115 (0.2%)
Slovenia	162,902	10,504 (2.7%)	2,829 (1.7%)	400 (0.24%)
Spain	4,437,258	104,343 (2.35%)	17,400 (0.4%)	0
Sweden	906,189	13,777 (1.5%)	516 (0.06%)	13,261 (1.5%)
Switzerland	777,394	41,645 (5.4%)	16,223 (2.1%)	25,422 (3.3%)
UK (England)	8,033,690	225,920* (2.8%)	96,130 (1.2%)	16,190 (0.2%)
UK (Scotland)	647,923	45,357 (7.0%)	6,659 (1.0%)	1,481 (0.2%)
UK (Wales)	377,503	12,895 (3.4%)	3,070 (0.8%)	2,843 (0.7%)

* Dane dla Anglii obejmują wyłącznie uczniów o stwierdzonych specjalnych potrzebach

Źródło: Europejska Agencja ds. Rozwoju Szkolnictwa Specjalnego, dane dla państw z 2010 r.

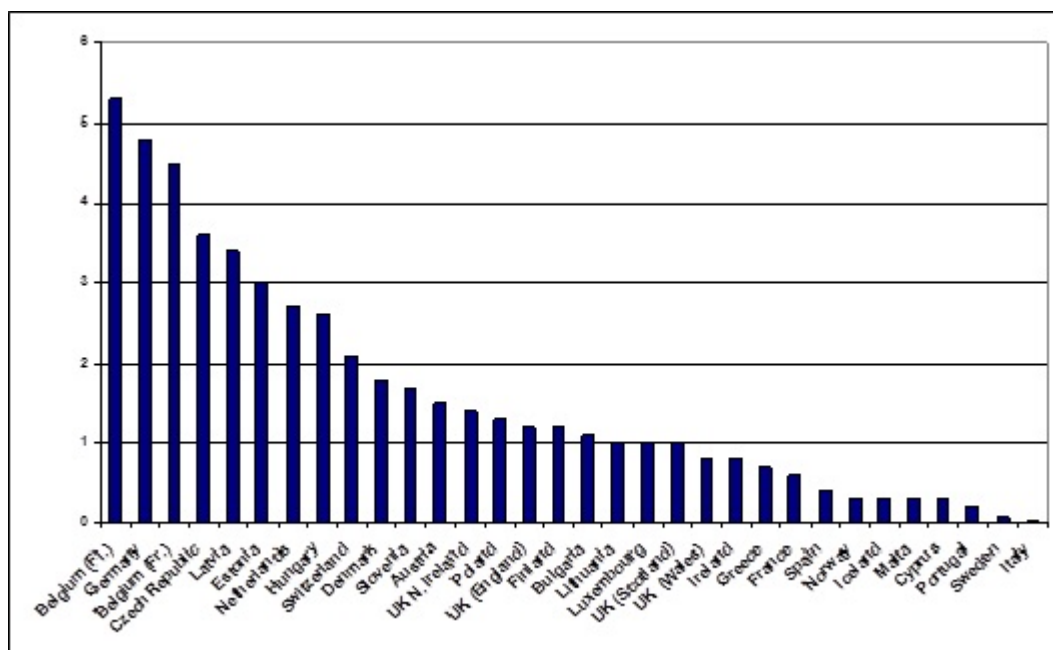
- **Uczniowie o stwierdzonych specjalnych potrzebach edukacyjnych, jako odsetek łącznej populacji uczniów**



Źródło: Europejska Agencja ds. Rozwoju Szkolnictwa Specjalnego, dane dla państw z 2010 r.

Uwaga: Statystyki dla Bułgarii i Włoch pochodzą od Europejskiej Agencji Rozwoju Edukacji Specjalnej, dane dotyczące państw z 2008 r., ponieważ nie są one uwzględnione w publikacji z 2010 r.

- **Uczniowie w szkołach i klasach specjalnych jako odsetek całkowitej populacji uczniów**



Źródło: Europejska Agencja ds. Rozwoju Szkolnictwa Specjalnego, dane dla państw z 2010
 Uwaga: Statystyki dla Bułgarii i Włoch pochodzą od Europejskiej Agencji Rozwoju Edukacji Specjalnej, dane dotyczące państw z 2008, ponieważ nie są one uwzględnione w dokumencie z 2010 r.

13. EDUKACJA - Europejski Instytut Innowacji i Technologii: Komisja mianuje 12 nowych członków Rady Zarządzającej

Komisja Europejska mianowała dwunastu nowych członków Rady Zarządzającej Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT). Nowi członkowie (zob. życiorysy w załączniku) oficjalnie obejmą swe stanowiska w dniu 31 lipca.

Androulla Vassiliou, komisarz UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży powiedziała: „Pragnę podziękować ustępującym członkom Rady Zarządzającej EIT za ich ciężką pracę i poświęcenie oraz powitać nowy zespół. Jestem bardzo zadowolona ze składu nowej Rady i jestem pewna, że nowi członkowie przyczynią się w sposób trwały do osiągnięcia celów EIT. Bardziej niż kiedykolwiek poszukujemy takich utalentowanych osób, jak nowi członkowie Rady, nadających kierunek innowacyjności w Europie.”

Wszyscy członkowie Rady Zarządzającej cieszą się dużym uznaniem w reprezentowanych przez siebie dziedzinach oraz wykazują rzeczywiste zainteresowanie innowacyjnością.

Rada Zarządzająca odpowiada za całościową strategię oraz za selekcję, koordynację i ocenę „wspólnot wiedzy i innowacji” (WWiI), centrów innowacji powstałych w ramach partnerstw publiczno-prywatnych, które są podstawą działalności EIT. WWiI

skupiają najlepsze instytucje szkolnictwa wyższego, ośrodki badawcze i przedsiębiorstwa, aby w innowacyjny sposób stawiać czoła największym wyzwaniom społecznym, takim jak zmiana klimatu czy energia odnawialna.

Rada Zarządzająca będzie czuwała nad realizacją strategicznego planu innowacji EIT, zaproponowanego przez Komisję. Plan ten przyczyni się do utworzenia nawet 600 nowych przedsiębiorstw i objęcia około 10 tys. studentów i 10 tys. doktorantów szkoleniami w ramach nowych programów nauczania, które łączyć będą wysokiej jakości badania naukowe i silny element przedsiębiorczości.

- **Kontekst**

Najważniejszą misją EIT, autonomicznego organu UE ustanowionego w 2008 r., jest wspieranie konkurencyjności państw członkowskich dzięki łączeniu najlepszych instytucji szkolnictwa wyższego, ośrodków badawczych i przedsiębiorstw.

Komisja Europejska zaproponowała budżet w wysokości prawie 3 mld euro w następnych wieloletnich ramach finansowych, aby umożliwić EIT utworzenie, oprócz trzech istniejących już ośrodków innowacji, sześciu nowych WWiI, z naciskiem na zmianę klimatu, zrównoważoną energię i technologie informacyjno-komunikacyjne.

Rada Zarządzająca EIT składa się z 22 członków, zapewniając równowagę wiedzy specjalistycznej i doświadczenia z dziedziny edukacji, badań naukowych i biznesu. Dwunastu nowych członków dołączy do sześciu członków poprzedniej Rady Zarządzającej, którzy pozostaną na stanowisku kolejne cztery lata przed następną rotacją. W Radzie Zarządzającej zasiadają również czterej dodatkowi członkowie wybrani spośród personelu administracyjnego, studentów i doktorantów EIT i WWiI.

- **Informacje dodatkowe**

Komisja Europejska: [Kształcenie i szkolenie](#)

[Strona internetowa Androulli Vassiliou](#)

14. EDUKACJA - Naukowcy korzystający z dotacji UE - członkami zespołu, który odkrył bozon Higgsa („boską cząstkę”)

Jak potwierdziła 7 lipca 2012 r. Komisja Europejska, w odkryciu bozonu Higgsa, czyli tzw. „boskiej cząstki”, miało udział 30 naukowców wspieranych w ramach unijnych działań „Marie Skłodowska-Curie” na rzecz badań, szkoleń i mobilności. Tę cząstkę elementarną, która według ekspertów jest podstawą istnienia wszelkiej materii we

wszechświecie, wykryto w CERN, europejskim ośrodku badań jądrowych w Genewie w Szwajcarii. Dokonanie to uznano za jeden z największych przełomów w historii nauki. Trzydzieści osób spośród naukowców, którzy przeprowadzili te badania, bierze udział w dwóch inicjatywach UE wspieranych kwotą 6,5 mln euro.

„Jesteśmy niezwykle dumni z tego, że w zespole, który dokonał tego odkrycia, jest 30 naszych badaczy. Udział w takim osiągnięciu jest zapewne marzeniem każdego naukowca. Mam nadzieję, że zachęci ich ono do dalszego przesuwania granic nauki, a także, że ich praca zainspiruje dziewczęta i chłopców, którzy będą naszym następnym pokoleniem naukowców”, powiedziała **Androulla Vassiliou**, europejska komisarz odpowiedzialna za działania „Marie Skłodowska-Curie”.

30 naukowców pracowało w ramach projektów „ACEOLE” i „TALENT”, które wniosły istotny wkład do tego przełomowego odkrycia. Prace w ramach „ACEOLE” przyczyniły się do opracowania systemów odczytu danych używanych w Wielkim Zderzaczach Hadronów – tunelu do przyspieszania cząstek w CERN. Tam właśnie potwierdzono istnienie bozonu Higgsa. Z kolei w ramach projektu „TALENT”, który zapewnił wsparcie operacyjne dla eksperymentu, opracowywane są narzędzia pomiarowe służące lepszemu poznaniu konkretnych właściwości nowej cząstki.

W Wielkim Zderzaczach Hadronów, mającym długość 27 km, badacze zderzają cząstki zwane protonami z prędkością bliskiej prędkości światła. Następnie w tym, co pozostaje po takim zderzeniu, poszukują śladów cząstek, które istnieją tylko przez ułamek sekundy, zanim ulegną rozpadowi. Te ulotne cząstki były przedmiotem poszukiwań rozpoczętych 45 lat temu przez prof. Petera Higgsa, znanego brytyjskiego fizyka. Badania te miały wyjaśnić, w jaki sposób materia, z której zbudowane są gwiazdy i planety, ale także człowiek i wszystkie istoty żywe, stanowi całość lub nabiera masy.

Trzydziestu naukowców wspieranych przez UE, którzy wzięli w odkryciu, otrzymuje środki z dwóch unijnych programów dotacji w ramach działań „Marie Skłodowska-Curie”: „Sieci szkolenia początkowego”, które wspierają czołowe publiczne i prywatne instytucje badawcze w prowadzeniu najwyższej jakości szkoleń w zakresie badań i umiejętności, przeznaczonych dla badaczy na najwcześniejszych etapach ich kariery, oraz „COFUND”, w ramach którego dofinansowywane są regionalne, krajowe i międzynarodowe programy stypendialne. Na lata 2007-2013 UE przyznała na działania „Marie Skłodowska-Curie” ponad 4,5 mld euro.

- **Kontekst**

Od momentu powstania działań „Marie Skłodowska-Curie” (zwanymi wcześniej działaniami „Marie Curie”) w 1996 r. wsparcie w ramach programu otrzymało 60 tys. naukowców z niemal 130 państw. Ponad połowa badań prowadzonych z wykorzystaniem środków z tego programu poświęcona jest problemom ważnym dla społeczeństwa, takim jak walka z rakiem, zmiana klimatu i niedobory energii. Kobiety stanowią 38 proc. naukowców korzystających z tego dofinansowania, zaś ponad połowa firm uczestniczących w projektach to małe i średnie przedsiębiorstwa.

W ramach programu inwestuje się w szkolenia i rozwój kariery naukowców na każdym etapie, począwszy od poziomu pomagisterskiego, oferując wysokiej jakości studia doktoranckie w celu wspierania w Europie karier naukowych atrakcyjnych w skali międzynarodowej. Działania „Marie Skłodowska-Curie” zachęcają naukowców do mobilności między sektorami, dyscyplinami i państwami, przyczyniając się w ten sposób również do osiągnięcia celów unijnej inicjatywy „Mobilna młodzież” oraz strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego.

W ramach zaproponowanego przez Komisję Europejską programu „Horyzont 2020”, nowego programu badań na lata 2014-2020, na działania „Marie Skłodowska-Curie” zostanie przeznaczony 5,75 mld euro celem przeszkolenia 50 tys. nowych naukowców. Programem tym zarządza Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA), unijna instytucja finansująca, która podlega Komisji Europejskiej od 2009 r.

- **Dodatkowe informacje**

[Strona internetowa działań „Marie Skłodowska-Curie”](#)

[Strona internetowa Androulli Vassiliou](#)

15. BADANIA I INNOWACJE - Dane naukowe: otwarty dostęp do wyników badań przyczyni się do zwiększenia potencjału innowacyjnego Europy

Komisja Europejska przedstawiła 17 lipca 2012 r. działania na rzecz poprawy dostępu do europejskich informacji naukowych. Szerszy i szybszy dostęp do dokumentów i danych naukowych ułatwi naukowcom i przedsiębiorcom wykorzystywanie wyników badań finansowanych ze środków publicznych. Pozwoli to na zwiększenie potencjału innowacyjnego Europy i da obywatelom szybszy dostęp do korzyści płynących z odkryć naukowych. W ten sposób Europa uzyska lepszy zwrot z wynoszących 87 mld EUR rocznych inwestycji w badania naukowe i rozwój. Działania te stanowią uzupełnienie przyjętego komunikatu Komisji dotyczącego realizacji europejskiej przestrzeni badawczej.

Pierwszym krokiem Komisji będzie uczynienie wolnego dostępu do publikacji naukowych ogólną zasadą inicjatywy „Horyzont 2020”, czyli unijnego programu finansowania badań naukowych i innowacji na lata 2014-2020. Począwszy od 2014 r., wszystkie artykuły opracowywane przy wykorzystaniu środków z programu „Horyzont 2020” muszą być udostępniane:

- artykuły będą niezwłocznie udostępniane on-line przez wydawcę („złoty” dostęp), a nakłady na publikację mogą kwalifikować się do zwrotu przez Komisję Europejską; lub
- naukowcy będą udostępniać swoje artykuły w otwartym archiwum nie później niż sześć miesięcy (12 miesięcy dla artykułów z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych) po publikacji („zielony” dostęp).

Komisja zaleciła państwom członkowskim przyjęcie podobnego podejścia w przypadku wyników badań finansowanych w ramach ich własnych krajowych programów. Celem jest zapewnienie do 2016 r. wolnego dostępu do 60 proc. artykułów dotyczących europejskich badań naukowych finansowanych ze środków publicznych.

Komisja będzie również eksperymentować z otwartym dostępem do danych gromadzonych w ramach badań finansowanych ze środków publicznych (np. do liczbowych wyników doświadczeń), uwzględniając uzasadnione obawy dotyczące interesów handlowych lub prywatności podmiotów otrzymujących finansowanie.

84 proc. uczestników konsultacji publicznych przeprowadzonych w 2011 r. stwierdziło, że dostęp do literatury naukowej nie jest optymalny. Badania pokazują, że bez szybkiego dostępu do aktualnej literatury naukowej małe i średnie przedsiębiorstwa potrzebują do dwóch lat więcej na wprowadzanie na rynek innowacyjnych produktów. Badanie finansowane przez UE wykazało, że obecnie jedynie 25 proc. naukowców udostępnia powszechnie wyniki swojej pracy.

Neelie Kroes, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej odpowiedzialna za agendę cyfrową: „Podatnicy nie powinni dwukrotnie płacić za badania naukowe i potrzebny im jest łatwy dostęp do danych pierwotnych. Chcemy pójść o krok dalej pod względem rozpowszechniania i wykorzystywania wyników badań naukowych. Informacja to nowa ropa”

Máire Geoghegan-Quinn, unijna komisarz ds. badań, innowacji i nauki: „Podatnikom należy się coś więcej. Otwarty dostęp do danych i opracowań naukowych sprawi, że istotne przełomy w nauce i biznesie będą dokonywać się szybciej, a wiedza i konkurencyjność w Europie zostaną wzmocnione”.

- **Kontekst**

Otwarty dostęp daje czytelnikom możliwość swobodnego zapoznawania się z wynikami badań przez internet. Komisja przyjęła dziś komunikat, w którym określono cele polityki w zakresie otwartego dostępu w odniesieniu do badań finansowanych przez Komisję w ramach programu „Horyzont 2020”. Towarzyszące mu zalecenie dla państw członkowskich UE zawiera pełną strategię polityki w zakresie poprawy dostępu do informacji naukowych i ich ochrony. Te dwie inicjatywy razem wpisują się w szerszy kontekst realizacji europejskiej przestrzeni badawczej. Opierają się one na komunikacie z 2007 r. w sprawie informacji naukowej w epoce cyfrowej i konkluzjach Rady z tego samego roku.

Komisja podejmie następujące działania:

- określi otwarty dostęp do publikacji objętych wzajemną oceną jako zasadę ogólną programu „Horyzont 2020”; czytelnik może korzystać z udostępnianych przez wydawców publikacji („złoty” dostęp) lub z archiwów tworzonych przez naukowców („zielony” dostęp);
- będzie propagować otwarty dostęp do danych badawczych (wyników doświadczeń, uwag i informacji wygenerowanych komputerowo itp.) oraz ustanowi ramy pilotażowe dla programu „Horyzont 2020” z uwzględnieniem uzasadnionych obaw dotyczących prywatności, interesów handlowych i kwestii związanych z dużymi ilościami danych;
- będzie rozwijać i wspierać e-infrastruktury służące do przechowywania i wymiany informacji naukowych (publikacji i danych), które będą interoperacyjne na poziomie europejskim i światowym;
- ułatwi naukowcom przestrzeganie zobowiązań związanych z otwartym dostępem oraz będzie propagować kulturę wymiany informacji.

W „Europejskiej agendzie cyfrowej” określono ambitną politykę „otwartych danych” obejmującą pełen zakres informacji, które organy publiczne w całej Unii Europejskiej wytwarzają, gromadzą lub opłacają. Inicjatywa przewodnia UE „Unia innowacji” również wyraźnie wspiera otwarty dostęp jako istotny element realizacji europejskiej przestrzeni badawczej (ERA). Komunikat i zalecenie w sprawie informacji naukowej uzupełniają komunikat Komisji „Wzmocnione partnerstwo w ramach europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz doskonałości i wzrostu gospodarczego” również przyjęty w dniu 17 lipca br. i określający kluczowe priorytety realizacji europejskiej przestrzeni badawczej, a także optymalne zasady obiegu, przekazywania i dostępu do wiedzy naukowej.

Zalecenie:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:194:0039:0043:PL:PDF>

Dokument roboczy służb KE:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SWD:2012:0221:FIN:PL:PDF>

Komisja Europejska planuje nadal finansować projekty związane z otwartym dostępem. W latach 2012-2013 Komisja wyda 45 mln EUR na infrastruktury danych i badania w zakresie ochrony zasobów cyfrowych. Finansowanie będzie się nadal odbywać w ramach programu „Horyzont 2020”. W tym samym okresie Komisja będzie wspierać doświadczalne stosowanie nowych metod postępowania z informacją naukową (np. nowe metody wzajemnej oceny i sposoby pomiaru oddziaływania artykułów).

• Linki

Kontekst polityki http://ec.europa.eu/research/science-society/open_access

Strategia otwartych danych:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/index_en.htm

16. BADANIA I INNOWACJE - 8,1 mld euro inwestycji w badania i innowacje dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia

Komisja Europejska ogłosiła 9 lipca 2012 r. ostatni i największy w historii zestaw zaproszeń do składania wniosków w dziedzinie badań w ramach siódmego programu ramowego (7PR). Łączna kwota 8,1 mld euro zostanie przeznaczona na wsparcie projektów i pomysłów, które przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności Europy, pomogą rozwiązać problemy związane między innymi ze zdrowiem człowieka i ochroną środowiska oraz znaleźć nowe odpowiedzi na rosnące wyzwania dotyczące urbanizacji i gospodarki odpadami. Finansowanie to, z którego mogą skorzystać organizacje i przedsiębiorstwa we wszystkich państwach członkowskich UE i krajach partnerskich, stanowi zasadniczą część proponowanego budżetu UE na badania na 2013 r., wynoszącego 10,8 mld euro. Zaproszenia ogłoszono zaledwie kilka dni po tym, jak przywódcy UE podkreślili znaczenie badań i innowacji w Pakcie na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Komisarz do spraw badań, innowacji i nauki, **Máire Geoghegan-Quinn**, podsumowała: „Walutą globalnej gospodarki jest wiedza. Jeśli w XXI wieku Europa ma pozostać konkurencyjna, musimy wspierać badania i innowacje, które będą źródłem obecnego i przyszłego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Dzięki większej

rywalizacji o finansowanie UE pieniądze podatników trafią do najlepszych projektów, które dotyczą kwestii istotnych dla nas wszystkich.”.

Zaproszenia są ukierunkowane zarówno na innowacje, jak i szereg problemów społecznych, oraz stanowią połączenie z „Horyzontem 2020”, kolejnym unijnym programem finansowania badań na lata 2014–2020. Na priorytety tematyczne w dziedzinie badań przeznaczono łącznie 4,8 mld euro. Innowacje przemysłowe będą wspierane poprzez działania bliskie rynkowi, takie jak pilotaż, demonstracja, normalizacja i transfer technologii. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), dla których przewidziano pakiet o wartości do 1,2 mld euro. Kwota około 2,7 mld euro pomoże ugruntować pozycję Europy jako światowego ośrodka najwyższej klasy naukowców, głównie poprzez indywidualne dotacje Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (1,75 mld euro) i działania „Maria Skłodowska-Curie” (963 mln euro) w zakresie badań, szkoleń i mobilności.

Aby pomóc w szerszym rozpowszechnianiu badań doskonałej jakości, przygotowana jest nowa inicjatywa dotycząca „stanowisk europejskiej przestrzeni badawczej”. W pilotażowym zaproszeniu o wartości 12 mln euro zostanie wybranych łącznie pięć stanowisk EPB, które będą prowadzone przez uczelnie wyższe lub inne kwalifikujące się instytucje badawcze w słabiej rozwiniętych regionach w pięciu różnych państwach UE. Aby prowadzić stanowisko EPB, instytucje muszą wykazać zdolność do wspierania doskonałości, zapewniając odpowiednie zaplecze i przestrzegając zasad europejskiej przestrzeni badawczej, takich jak otwarta rekrutacja. Większość zaproszeń do składania wniosków (zaproszeń do składania ofert w odniesieniu do funduszy) zostanie opublikowana w dniu 10 lipca, a niektóre dalsze zaproszenia szczegółowe – jesienią.

- **Kontekst**

Innowacyjne priorytety tematyczne w dziedzinie badań w tym zaproszeniu w ramach 7PR obejmują: około 155 mln euro na „Oceany przyszłości” w celu wspierania zrównoważonego wzrostu w sektorach morskich, około 365 mln euro na technologie, które pozwolą przekształcić obszary miejskie w zrównoważone „Inteligentne miasta i społeczności”, około 147 mln euro na walkę z nasilającym się zjawiskiem bakterii lekoopornych oraz prawie 100 mln euro na innowacyjne rozwiązania w zakresie zarządzania zasobami wody słodkiej.

Zaproszenia stanowią również wsparcie dla celów związanych z finansowaniem badań w ramach agendy cyfrowej ICT - na tematyczne obszary technologii informacyjno-komunikacyjnych przeznaczono kwotę ok. 1,5 mld euro.

W ramach priorytetów tematycznych w dziedzinie badań przewidziano ok. 970 mln euro dla MŚP. Inne środki obejmują dodatkowe 150 mln euro na gwarancje w celu zapewnienia efektu dźwigni dla 1 mld euro pożyczek dla MŚP i przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji (nieco większych firm zatrudniających do 500 pracowników). Oczekuje się, że ogłoszona dziś kwota 8,1 mld euro zapewni efekt dźwigni dla dodatkowej kwoty 6 mld euro inwestycji publicznych i prywatnych w badania oraz zwiększy zatrudnienie o 210 tys. w perspektywie krótkoterminowej i wygeneruje przez okres 15 lat wzrost o wartości 75 mld euro⁴.

W ramach 7PR, rozpoczętego w 2007 r., całkowity budżet na badania i innowacje wynosi 55 mld euro. Do tej pory wsparcie uzyskało ok. 19 tys. projektów liczących ponad 79 tys. uczestników (uczelnia wyższych, organizacji badawczych i przedsiębiorstw) we wszystkich państwach członkowskich UE, a łączna kwota dotychczasowych inwestycji unijnych wyniosła 25,3 mld euro. Ponadto szacuje się, że do 2013 r. w ramach 7PR bezpośrednim wsparciem zostanie objętych 55 tys. naukowców.

Łączny unijny budżet na badania obejmuje środki, które nie są ujęte w ogłoszonych dzisiaj zaproszeniach. Obejmują one finansowanie w ramach traktatu Euratom dotyczące badań w dziedzinie energii jądrowej (993 mln euro), czy wspieranie „wspólnych inicjatyw technologicznych” z przemysłem (751 mln euro) i „wspólnych programów” ustanawianych między państwami członkowskimi. Łączny budżet obejmuje również środki dla Wspólnego Centrum Badawczego Komisji i wkład Komisji w mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka, zarządzany przez Grupę Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

PR7: www.ec.europa.eu/research/fp7

Unia innowacji: <http://ec.europa.eu/innovation-union>

Europa 2020: http://ec.europa.eu/europe2020/index_pl.htm

Horyzont 2020: http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

Agenda cyfrowa: <http://ec.europa.eu/digital-agenda>

17. OCHRONA PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ - Służby celne Unii Europejskiej zatrzymują na granicach Unii ponad 100 milionów podrabionych towarów

⁴ Zob. projekty badawcze DEMETER, SIMPATIC, WIOD i NEUJOB
http://ec.europa.eu/research/social-sciences/index_en.html

W 2011 r. służby celne Unii Europejskiej skonfiskowały ponad 115 milionów produktów, odnośnie do których istniało podejrzenie naruszenia praw własności intelektualnej (dla porównania: w 2010 r. zatrzymano ponad 103 miliony takich produktów). W porównaniu z 2010 r. liczba zatrzymań wzrosła o 15 proc. Według rocznego sprawozdania Komisji na temat działań służb celnych w obronie praw własności intelektualnej wartość skonfiskowanych towarów wynosiła prawie 1,3 mld euro w porównaniu do 1,1 mld w roku 2010. Tegoroczne sprawozdanie zawiera także statystyki na temat typu, pochodzenia i sposobu transportu produktów naruszających prawa własności intelektualnej, zatrzymanych na granicach zewnętrznych UE. Wśród artykułów zatrzymanych przez celników najczęściej było leków (24 proc.), materiałów opakowaniowych (21 proc.) i papierosów (18 proc.). Artykuły codziennego użytku oraz produkty potencjalnie zagrażające zdrowiu i bezpieczeństwu konsumentów stanowiły 28,6 proc. wszystkich zatrzymanych towarów (dla porównania: w 2010 r. ich udział wynosił 14,5 proc.). W 2011 r. w dalszym ciągu rosła liczba zatrzymanych przesyłek pocztowych, które w 36 proc. przypadków zawierały leki.

Algirdas Šemeta, komisarz ds. podatków i unii celnej, audytu oraz zwalczania nadużyć finansowych, stwierdził: „Służby celne to pierwsza linia obrony Unii Europejskiej przed podrobionymi towarami, które zagrażają bezpieczeństwu naszych obywateli i podważają podstawy legalnej działalności gospodarczej. W dzisiejszym sprawozdaniu pokazano intensywność i znaczenie prac wykonywanych w tym obszarze przez służby celne. Poprzez współpracę z partnerami międzynarodowymi, sektorem przemysłowym i państwami członkowskimi będę nadal dążył do jeszcze większej ochrony praw własności intelektualnej w Europie”.

Jeśli chodzi o kraje pochodzenia towarów, Chiny pozostały głównym źródłem produktów naruszających prawa własności intelektualnej, odpowiadając za 73 proc. wszystkich nielegalnych towarów. W odniesieniu do określonych kategorii produktów głównym źródłem pozostają inne kraje, takie jak Turcja w przypadku wyrobów spożywczych, Panama w przypadku napojów alkoholowych, Tajlandia w przypadku napojów bezalkoholowych i Hongkong w przypadku telefonów komórkowych. Około 90 proc. wszystkich zatrzymanych produktów zniszczono lub skierowano sprawę do sądu w celu orzeczenia naruszenia prawa.

- **Kontekst**

Jak podkreślono w strategii Europa 2020 ochrona praw własności intelektualnej ma istotne znaczenie dla unijnej gospodarki i jest siłą napędową dalszego wzrostu w takich obszarach jak badania, innowacje i zatrudnienie. Skuteczne egzekwowanie praw własności intelektualnej jest również istotne z tego względu, iż niektóre podróbki (takie

jak artykuły spożywcze, kosmetyki i artykuły przeznaczone dla dzieci), produkowane z pominięciem wszelkich uregulowań prawnych, mogą stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia i życia obywateli UE.

Unijne służby celne odgrywają decydującą rolę w procesie zapobiegania przedostaniu się na rynek wewnętrzny produktów naruszających prawa własności intelektualnej. Komisja prowadzi liczne działania służące wsparciu służb celnych w walce z nielegalnym handlem. Dnia 24 maja 2011 r. Komisja przyjęła wniosek w sprawie nowego rozporządzenia dotyczącego egzekwowania przez służby celne praw własności intelektualnej, który stanowi część obszernego pakietu środków dotyczących tych praw.

Odpowiednia współpraca z partnerami handlowymi także może w istotny sposób pomóc w zapobieganiu eksportowi do UE towarów naruszających prawa własności intelektualnej. W 2009 r. UE i Chiny podpisały plan działania skupiający się właśnie na poprawie współpracy w dziedzinie egzekwowania przez służby celne praw własności intelektualnej. W 2010 r. okres obowiązywania tego planu przedłużono do końca 2012 r. Bardzo istotna jest także współpraca z przemysłem w celu zapewnienia właściwej identyfikacji towarów naruszających prawa własności intelektualnej. Przedsiębiorcy mogą wnioskować o interwencję celną w przypadku podejrzenia, że ich prawa własności intelektualnej są łamane, a informacje przekazywane przez przemysł pomagają służbom celnym lepiej ukierunkować prowadzone kontrole. Komisja przygotowała podręcznik procedur dla właścicieli praw własności intelektualnej, by pomóc im we wnoszeniu takich wniosków.

- **Pełne sprawozdanie dostępne jest na stronie internetowej:**

http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/index_en.htm

18. ŚRODOWISKO - 268,4 mln euro na 202 nowe projekty związane z ochroną środowiska

Komisja Europejska zatwierdziła 20 lipca 2012 r. finansowanie 202 nowych projektów w ramach unijnego programu ochrony środowiska LIFE+. Projekty te obejmują działania w dziedzinie ochrony przyrody, polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz informację i komunikację w zakresie zagadnień dotyczących ochrony środowiska. Stanowią one inwestycję sięgającą łącznie 516,5 mln euro, z czego UE zapewni 268,4 mln euro.

Komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik**: „W tym roku, gdy obchodzimy 20-lecie istnienia programu LIFE i dyrektywy siedliskowej, z ogromną radością informuję, że nadal będziemy wspierać wysokiej jakości projekty w dziedzinie ochrony środowiska w całej UE. Najnowsze projekty LIFE+ podtrzymują rozpoczęte przed dwudziestu laty dążenie do realizacji innowacyjnych i opartych na dobrych praktykach działań na rzecz ochrony przyrody, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz przeciwdziałania zmianie klimatu”.

W ostatnim naborze wniosków, który zakończył się w lipcu 2011 r., Komisja otrzymała 1 078 wniosków z 27 państw członkowskich UE. 202 spośród nich zakwalifikowały się do współfinansowania w ramach trzech komponentów programu: LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna, LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie ochrony środowiska oraz LIFE+ informacja i komunikacja. Wybrane projekty przedstawiono w załączniku do tego komunikatu prasowego.

Projekty **LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna** służą poprawie stanu ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk. Spośród 268 złożonych wniosków Komisja zakwalifikowała do finansowania 76 projektów zgłoszonych przez instytucje działające na rzecz ochrony środowiska, organy rządowe oraz inne podmioty. Realizowane w 22 państwach członkowskich projekty stanowią inwestycję o łącznej wartości 241,8 mln euro, z czego 136 mln euro zapewni UE. Ochrony przyrody dotyczy 71 projektów, które przyczyniają się do realizacji dyrektyw ptasiej i siedliskowej oraz funkcjonowania sieci Natura 2000. Pozostałe pięć projektów dotyczy szerszej problematyki różnorodności biologicznej.

Projekty **LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie ochrony środowiska** to projekty pilotażowe, które przyczyniają się do rozwoju innowacyjnych koncepcji politycznych, technologii, metod i instrumentów. Spośród 607 złożonych wniosków Komisja zakwalifikowała do finansowania 113 projektów zgłoszonych przez wiele różnego rodzaju organizacji z sektora publicznego i prywatnego. Wybrane projekty stanowią inwestycję o łącznej wartości 258,4 mln euro, z czego UE zapewni 124,4 mln euro.

W ramach tego komponentu Komisja przeznaczy ponad 31,4 mln euro na 23 projekty bezpośrednio dotyczące przeciwdziałania **zmianie klimatu** o całkowitym budżecie w wysokości 67,8 mln euro. Ponadto wiele innych projektów, które dotyczą głównie innych kwestii, będzie również pośrednio wpływać na emisje gazów cieplarnianych. Odpady i gospodarka wodna to dwa ważne obszary, których dotyczy odpowiednio 29 i 19 wybranych projektów.

Projekty **LIFE+ informacja i komunikacja** służą rozpowszechnianiu informacji i popularyzacji zagadnień związanych ze środowiskiem, a także zapewnianiu szkoleń i poszerzaniu wiedzy na temat zapobiegania pożarom lasów. Spośród 203 złożonych wniosków Komisja zakwalifikowała do finansowania 13 projektów zgłoszonych przez różne organizacje z sektora publicznego i prywatnego, zajmujące się ochroną przyrody lub środowiska. Wybrane projekty, realizowane w dziewięciu państwach członkowskich, stanowią inwestycję o łącznej wartości 16,2 mln euro, z czego około 7,2 mln euro zapewni UE.

- **Kontekst**

LIFE+ jest instrumentem finansowym Unii Europejskiej na rzecz ochrony środowiska i dysponuje budżetem w wysokości 2 143 mld euro na lata 2007-2013. Komisja ogłasza rocznie jeden nabór wniosków dotyczących projektów LIFE+.

- **Dodatkowe informacje:**

Zob. załącznik zawierający opisy i adresy kontaktowe każdego z nowych projektów w podziale na poszczególne państwa:

<http://ec.europa.eu/environment/life/news/press/index.htm#annexes2011>

Informacje na temat LIFE+ można znaleźć na stronie: <http://ec.europa.eu/life>

Istnieje również możliwość kontaktu z właściwymi organami krajowymi:

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/index.htm>

19. ŚRODOWISKO - Przepisy w sprawie produktów biobójczych na rzecz poprawy bezpieczeństwa

W dniu 17 lipca 2012 r. wchodzi w życie nowe przepisy dotyczące produktów biobójczych. Przyniosą one znaczną poprawę ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska. Produkty biobójcze są niezbędne do kontroli organizmów, które są szkodliwe dla zdrowia ludzi i zwierząt lub które niszczą materiały. Jednak biorąc pod uwagę fakt, że ich właściwości mogą także stanowić zagrożenie dla ludzi, zwierząt i środowiska, muszą one być przedmiotem ścisłych regulacji. Nowe rozporządzenie w sprawie produktów biobójczych zwiększy bezpieczeństwo tych produktów chemicznych i wprowadzi uproszczenia w procesie wydawania pozwoleń na dopuszczenie ich do obrotu na rynku UE, co pozwoli na poprawę ich swobodnego przepływu na rynku wewnętrznym.

Komisarz ds. środowiska, **Janez Potočnik** powiedział: „Jest to kolejny krok zmierzający do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia obywateli i ochrony środowiska. Ma to na celu zagwarantowanie, że dostępne są wyłącznie produkty bezpieczne, a substancje najbardziej niebezpieczne nie trafiają na nasz rynek. Dzięki uproszczeniom w zakresie wydawania pozwoleń nowe rozporządzenie przyniesie europejskim przedsiębiorstwom znaczne korzyści gospodarcze”.

Produkty biobójcze są częścią życia codziennego. Obejmują one środki dezynfekcyjne wykorzystywane w domu lub w szpitalach, trutki na szczury, środki owadobójcze, spraye i farby antypleśniowe, tabletki do odkażania wody i wiele innych produktów. Produkty te podlegają prawodawstwu unijnemu od 1998 r. i od tego czasu na mocy dyrektywy w sprawie produktów biobójczych dopuszczonych zostało prawie tysiąc produktów.

Komisja Europejska dokonała przeglądu dyrektywy w sprawie produktów biobójczych i stwierdziła, że procedury wydawania pozwoleń dla substancji czynnych i produktów biobójczych mogłyby zostać uproszczone i usprawnione. Nowe rozporządzenie przewiduje skuteczniejsze przepisy w zakresie wydawania pozwoleń na produkty, wymogów odnoszących się do danych dotyczących produktów i wymiany tych danych. Dzięki temu przemysł może liczyć na oszczędności szacowane na 2,7 mld euro w okresie 10 lat.

Nowe przepisy mają również ograniczyć badania na zwierzętach poprzez wprowadzenie obowiązku wymiany danych oraz promowanie bardziej elastycznego i zintegrowanego podejścia do takich badań. Do celów składania wniosków, zapisywania decyzji i rozpowszechniania informacji do wiadomości publicznej posłuży specjalna platforma informatyczna (rejestr produktów biobójczych).

Wzmocniona zostanie także ochrona, ponieważ nowe prawodawstwo będzie odciążać obejmowało towary i materiały, które zostały poddane działaniu produktów biobójczych, takie jak meble czy opakowania żywności.

Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) będzie odgrywać kluczową rolę w zarządzaniu tym rozporządzeniem. Jedną z głównych zalet ECHA jest skala jej zasobów. Obecnie są one bardzo ograniczone, zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie europejskim, co prowadzi do opóźnień w wydawaniu pozwoleń i wysokich kosztów dla przemysłu. ECHA przydzieli 100 osób spośród swojego personelu do pracy w zakresie produktów biobójczych. Oczekuje się, że liczba wydawanych przez Agencję opinii wzrośnie z 80 w 2014 r. do 300 w 2020 r.

- **Dalsze działania**

Rozporządzenie będzie stosowane od dnia 1 września 2013 r. Od tego dnia przedsiębiorstwa będą miały dwie możliwości przy składaniu wniosków o pozwolenie na dopuszczenie do obrotu swoich produktów. W ramach pierwszej opcji, która będzie prawdopodobnie wykorzystywana przez duże firmy, wymaga się od przedsiębiorstwa złożenia wniosku do ECHA. Jeżeli produkt zostanie uznany za bezpieczny, będzie go można sprzedawać w całej UE. Druga możliwość może być bardziej przydatna dla licznych małych i średnich przedsiębiorstw w tej branży, ponieważ w jej ramach wymaga się złożenia wniosku do organu krajowego w celu sprzedaży produktu we własnym państwie. Jeżeli pozwolenie zostanie wydane, przedsiębiorstwa będą mogły następnie wprowadzać produkty na rynek innych państw członkowskich zgodnie z zasadą wzajemnego uznawania.

- **Dodatkowe informacje:**

http://ec.europa.eu/environment/biocides/regulation_2012.htm

<http://ec.europa.eu/environment/chemicals/index.htm>

<http://echa.europa.eu/regulations/biocidal-products-regulation>

20. OCHRONA ZDROWIA - UE zwiększa swoją atrakcyjność w dziedzinie badań klinicznych: Komisja proponuje nowe przepisy dotyczące badań nad lekami

Komisja przedstawiła 17 lipca br. wniosek ustawodawczy, którego celem jest rozwój badań klinicznych w Europie za sprawą uproszczenia przepisów dotyczących prowadzenia tego rodzaju badań. Badania kliniczne polegają na testowaniu leków z udziałem ludzi. Dzięki tym badaniom pacjenci mają dostęp do najbardziej nowoczesnych metod leczenia. Jednocześnie inwestycje w badania kliniczne, szacowane w UE na ponad 20 mld euro rocznie, istotnie przyczyniają się do osiągnięcia wzrostu gospodarczego zakładanego w ramach strategii „Europa 2020”. Badania kliniczne są niezbędnym etapem w pracach nad nowymi lekami oraz nad ulepszaniem i porównywaniem zastosowania leków już dopuszczonych do obrotu. Dane uzyskane w ramach badań klinicznych są wykorzystywane w publikacjach naukowych, a firmy farmaceutyczne opierają na nich swoje wnioski o dopuszczenie leków do obrotu. Zaproponowane środki, gdy wejdą w życie, przyspieszą i uproszczą procedury wydawania pozwoleń i sprawozdawczość. Jednocześnie utrzymane zostaną najwyższe standardy w zakresie bezpieczeństwa pacjentów oraz odporności i wiarygodności danych. Nowe przepisy w większym stopniu uzależnią zakres obowiązków podmiotów odpowiedzialnych za badanie od jego profilu ryzyka oraz

zwiększą przejrzystość, również w przypadku badań prowadzonych w państwach trzecich.

John Dalli, europejski komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: „Pacjenci w Europie powinni mieć dostęp do najbardziej innowacyjnych badań klinicznych. Badania te mają zasadnicze znaczenie dla prac nad nowymi lekami i nad ulepszaniem istniejących metod leczenia. Dlatego też dzisiejszy wniosek znacznie ułatwia prowadzenie badań klinicznych, utrzymując jednocześnie najwyższe standardy bezpieczeństwa pacjenta oraz wiarygodności i odporności danych uzyskanych w tych badaniach. Nowe przepisy umożliwią zaoszczędzenie nawet 800 mln euro rocznie dzięki obniżeniu kosztów związanych ze spełnianiem wymogów prawa. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na badania naukowe i rozwój w UE, a tym samym na wzrost gospodarczy.”

Proponowane rozporządzenie, gdy zostanie przyjęte, **zastąpi dyrektywę w sprawie badań klinicznych z 2001 r.** Dyrektywa ta zapewniła pacjentom wysoki poziom bezpieczeństwa, lecz jej niejednorodna transpozycja i stosowanie w poszczególnych państwach doprowadziły do powstania niekorzystnych ram prawnych dla badań klinicznych. Był to jeden z czynników odpowiedzialnych za **spadek liczby badań klinicznych o 25 proc** w latach 2007-2011: w 2007 r. w UE złożono wnioski o ponad 5 tys. badań klinicznych, podczas gdy w 2011 r. ich liczba spadła do 3 800.

Nowe przepisy proponowane przez Komisję przyjmą formę rozporządzenia. Dzięki temu w całej UE będą stosowane identyczne zasady prowadzenia badań klinicznych. Ułatwi to w szczególności prowadzenie w Europie międzynarodowych badań klinicznych. Niektóre konkretne propozycje to:

- **procedura wydawania pozwoleń na badania kliniczne**, która pozwoli na szybką i gruntowną ocenę wniosku przez wszystkie zainteresowane państwa członkowskie oraz zapewni jednolity wynik oceny;
- **uproszczone procedury sprawozdawcze**, dzięki czemu badacze nie będą musieli przedkładać w dużej mierze identycznych informacji dotyczących tego samego badania klinicznego osobno do poszczególnych organów i państw członkowskich;
- **większa przejrzystość** w kwestii trwania naboru uczestników badania klinicznego oraz wyników takich badań;
- możliwość prowadzenia przez **Komisję kontroli w państwach członkowskich i w państwach trzecich** w celu zapewnienia właściwego nadzoru i egzekwowania przestrzegania przepisów.

Wniosek ustawodawczy w tej sprawie będzie obecnie przedmiotem dyskusji w Parlamencie Europejskim i Radzie. **Oczekuje się, że wejdzie on w życie w 2016 r.**

- **Więcej informacji na temat badań klinicznych można znaleźć na stronie:**

http://ec.europa.eu/health/human-use/clinical-trials/index_en.htm

21. OCHRONA ZDROWIA - Żywność: unijne kontrole zapewniają bezpieczeństwo naszej żywności

Opublikowane 20 lipca 2012 r. sprawozdanie Komisji Europejskiej pokazuje, że dzięki unijnemu systemowi wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) uniknęliśmy lub ograniczyliśmy wiele zagrożeń dla bezpieczeństwa żywności, zaś kontrole bezpieczeństwa gwarantują, że nasza żywność jest bezpieczna. RASFF odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa „od pola do stołu” poprzez uruchamianie szybkiej reakcji, w przypadku gdy wykryto zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności. Wszyscy członkowie systemu RASFF⁵ są niezwłocznie informowani o poważnych zagrożeniach stwarzanych przez żywność lub pasze, tak aby mogli oni wspólnie na nie reagować w sposób skoordynowany, zapewniając ochronę zdrowia obywateli UE.

John Dalli, komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej, powiedział: „Europejscy konsumenci korzystają z najbardziej restrykcyjnych norm w dziedzinie bezpieczeństwa żywności na świecie. Unijny system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach stanowi podstawowe narzędzie, gdyż umożliwia identyfikację zagrożenia i jego eliminację z rynku europejskiego. RASFF podnosi zaufanie naszych konsumentów do żywności i systemu bezpieczeństwa żywności. W 2011 r. musieliśmy stawić czoła kilku sytuacjom kryzysowym, takim jak skutki awarii elektrowni jądrowej Fukushima czy fala zakażeń dioksynami i bakterią E. coli. UE zdołała zmierzyć się z tymi wyzwaniem, a zdobyte doświadczenia pomogą nam bez wątpienia na osiągnięcie jeszcze lepszych wyników w przyszłości.”

- **Wyniki ogólne**

W 2011 r. w ramach RASFF złożono 9 157 powiadomień dotyczących niezgodności z unijnymi przepisami dotyczącymi żywności, z czego 617 dotyczyło poważnych zagrożeń.

⁵ Państwa członkowskie UE, państwa EOG (Norwegia, Liechtenstein i Islandia), sekretariat EFTA, Szwajcaria, Komisja Europejska i Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).

Większość powiadomień stanowiła działania następcze (5 345), lecz zarejestrowano także 3 812 nowych powiadomień. Odzwierciedla to wzrastającą skuteczność systemu, który zapewnia coraz lepsze ukierunkowanie i szeroko zakrojone działania następcze.

Spośród 3 812 nowych powiadomień: 3 139 dotyczyło żywności, 361 - pasz, zaś 312 - materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Niektóre z najczęściej zgłaszanych problemów odnosiły się do aflatoksyn w paszach, suszonych owoców i orzechów oraz migracji substancji chemicznych z wyrobów kuchennych pochodzących z Chin.

- **Zapewnienie większego bezpieczeństwa produktów importowanych**

Jednym ze szczególnych sukcesów było usprawnienie kontroli bezpieczeństwa na granicach UE. Prawie połowa powiadomień dotyczyła żywności i pasz odrzuconych na granicach UE. Po wykryciu takiego produktu, poprzez RASFF powiadamia się zainteresowane państwo spoza UE, wzywając je jednocześnie do podjęcia działań naprawczych oraz unikania takich problemów w przyszłości. W przypadku wykrycia poważnego i powracającego problemu, Komisja żąda od danego kraju natychmiastowego zastosowania środków naprawczych, takich jak skreślenie przedsiębiorstw z wykazu, zablokowanie eksportu lub nasilenie kontroli.

- **Ograniczanie zagrożeń i zarządzanie kryzysowe**

W ostatnich latach system RASFF pomógł nam zareagować na wystąpienie kilku poważnych ognisk chorób przenoszonych przez żywność lub łagodzić ich skutki (np. zakażenie dioksynami czy bakterią *E. coli*). W 2011 r. RASFF odegrał kluczową rolę w zarządzaniu dwoma głównymi kryzysami w zakresie bezpieczeństwa żywności: skutkami awarii w elektrowni Fukushima oraz falą zakażeń bakterią *E. coli*.

Kryzys spowodowany zakażeniami bakterią *E. coli* był jednym z najpoważniejszych wybuchów chorób przenoszonych przez żywność w historii UE z ponad 50 przypadkami śmiertelnymi, głównie w Niemczech. Grupa specjalistów pracowała 24 godziny na dobę, aby zidentyfikować źródło tej choroby oraz ułatwić szybką wymianę informacji, które pozwoliłyby organom ds. bezpieczeństwa żywności na skuteczne reagowanie oraz ograniczenie skutków zdrowotnych i gospodarczych tego kryzysu.

Awaria elektrowni jądrowej Fukushima: po uwolnieniu radioaktywności z elektrowni jądrowej Daiichi w Fukushimie w marcu 2011 r. Komisja, za pośrednictwem systemu RASFF, zwróciła się do państw członkowskich UE o analizę

poziomu napromieniowania żywności i pasz przywożonych z Japonii. Komisja przyjęła środek zapobiegawczy przewidujący kontrole przedwywozowe przeprowadzane przez władze japońskie i obejmujące całą eksportowaną żywność i paszę pochodzącą z dotkniętej strefy, w połączeniu z wyrywkowymi kontrolami w miejscu wprowadzenia. Środki te zapewniły bardzo wysoki poziom ochrony zdrowia publicznego. RASFF okazał się niezbędny dla skutecznej i szybkiej komunikacji z państwami członkowskimi w zakresie: rozwoju sytuacji, planowanych środków oraz wyników kontroli. Środki te nadal stosuje się w 2012 r. i są one regularnie poddawane przeglądowi.

- **Zebrane doświadczenia**

W wyniku kryzysu w 2011 r. wyciągnęliśmy wiele ważnych wniosków, które zawarto w przedstawionym również dziś dokumencie Komisji⁶. Niektóre najistotniejsze obszary działania to:

- usprawnienie RASFF wraz z uruchomieniem iRASFF – platformy powiadamiania online, która pozwoli na jeszcze szybsze i bardziej skuteczne funkcjonowanie systemu RASFF;
- przegląd istniejących standardowych procedur operacyjnych w zakresie zarządzania kryzysowego, przy jednoczesnym zapewnieniu dostatecznej elastyczności;
- przegląd zasad dotyczących identyfikowalności w celu szybszej i skuteczniejszej identyfikacji produktów niebezpiecznych oraz wycofania ich z obrotu;
- zapewnienie specjalnych szkoleń dotyczących dochodzeń w zakresie chorób przenoszonych przez żywność i zarządzania w przypadku wystąpienia choroby, jak również szkoleń dla głównych partnerów handlowych w zakresie higieny w produkcji podstawowej (poprzez unijny program „lepsze szkolenia na rzecz bezpieczniejszej żywności” i we współpracy z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oraz Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC));
- opracowanie szczególnych przepisów w sprawie produkcji nasion i kiełków;
- poprawa koordynacji w zakresie komunikacji kryzysowej.

- **Kolejne kroki**

⁶ http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/salmonella/index_en.htm

Komisja wspólnie z państwami członkowskimi będzie nadal usprawniać systemy sprawozdawczości, dzięki którym organy krajowe mogą lepiej ukierunkowywać pobieranie próbek i kontrole w sposób dostosowany do zasobów, którymi dysponują. Kontynuowane będą także działania zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu RASFF i sposobu współpracy różnych sieci i systemów ostrzegawczych. Kroki te koncentrować się będą na pojawiających się zagrożeniach, jak również na wdrażaniu działań określonych w dokumencie dotyczącym zdobytych doświadczeń.

- **Więcej informacji na temat RASFF:**

http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm

22. RYBOŁÓWSTWO - Komisja przedstawia nowe środki na rzecz lepszej ochrony zasobów głębinowych i ich siedlisk

Komisja Europejska zaproponowała 19 lipca 2012 r. nowe środki mające na celu regulację połowów gatunków głębinowych na północno-wschodnim Atlantyku. Ekosystemy głębinowe i gatunki, które w nich żyją, są szczególnie wrażliwe na działalność człowieka. Nowe rozporządzenie dąży do zapewnienia zrównoważonego połowu gatunków głębinowych, spadku liczby niepożądanych przyłówów, zmniejszenia wpływu człowieka na wrażliwe głębinowe siedliska naturalne oraz uzyskiwania większej ilości danych na temat biologii tych gatunków.

W tym celu Komisja proponuje usprawnienie systemu wydawania licencji oraz stopniowe wycofywanie narzędzi połowowych używanych podczas tradycyjnych połowów gatunków głębinowych, a mianowicie tuk dennych oraz sieci skrzelowych stawnych. Komisja przewiduje również wprowadzenie szczególnych wymagań w odniesieniu do gromadzenia danych z połowów dalekomorskich. Przy wprowadzaniu dostosowań niezbędnych do wdrożenia tych środków istnieje możliwość skorzystania ze wsparcia finansowego w ramach funduszy UE.

Zasoby głębinowe mogą stanowić przyłów przy wielu rodzajach połowów. Istnieją jednak także statki rybackie, które połowią właśnie te gatunki. Są one zależne od istnienia tych zasobów, zatem ich działalność połowowa powinna być zarządzana w sposób zrównoważony. Oznacza to przede wszystkim konieczność stopniowego przejścia w kierunku technik połowowych, które są bardziej selektywne i mają mniejszy wpływ na siedliska głębinowe.

Komisja proponuje, aby licencje na połowy gatunków głębinowych przy pomocy tuk dennych oraz sieci skrzelowych stawnych były stopniowo wycofywane, ponieważ

powodują one więcej szkód dla wrażliwych ekosystemów głębinowych niż inne metody połowów, a ich zastosowanie wiąże się z wysokim poziomem niepożądanych przyłówów (20 do 40 proc. masy lub więcej). Wniosek nie będzie miał wpływu na inne połowy przemysłowe przy użyciu tuk dennych, ponieważ proponowane środki dotyczą wyłącznie połowów ryb głębinowych.

Rybacy już teraz współpracują z naukowcami, aby dowiedzieć się więcej na temat ekosystemów głębinowych, które w dużym stopniu pozostają nieznane. Aby znaleźć sposoby testowania mniej szkodliwych narzędzi połowowych i przejść w kierunku technik i strategii połowowych, które mają mniejszy wpływ na te delikatne ekosystemy, Komisja postanowiła sfinansować badanie w tej dziedzinie, prowadzone we współpracy z przedsiębiorstwami zaangażowanymi w działalność dalekomorską.

- **Kontekst**

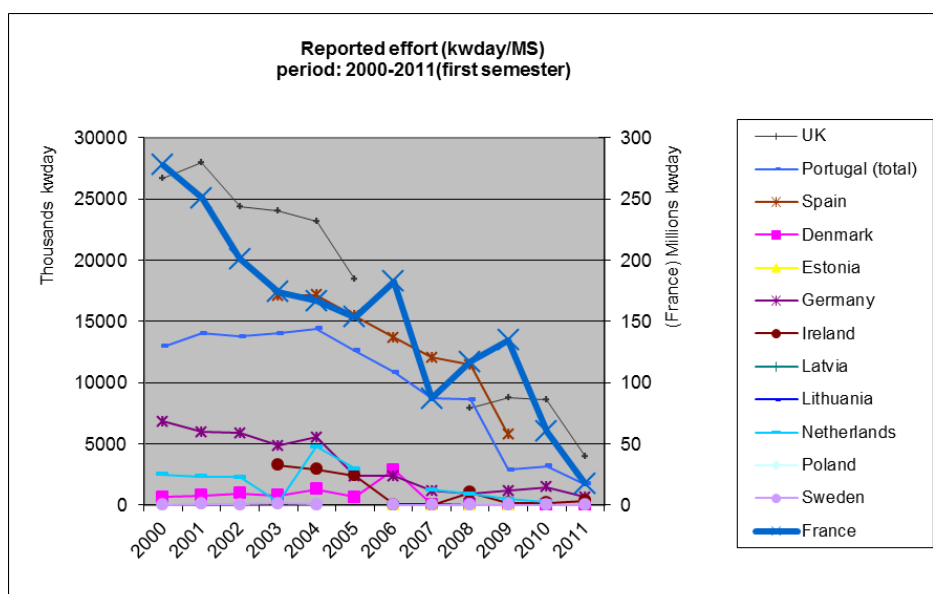
Gatunki głębinowe poławiane są w głębokich wodach na Atlantyku poza głównymi łowiskami znajdującymi się na szelfach kontynentalnych, na głębokości do 4 tys. metrów. Ich siedliska i ekosystemy pozostają w dużej mierze nieznane, ale obecnie wiadomo, że znajdują się tam rafy koralowe, mające nawet 8,5 tys. lat oraz stare i pierwotne gatunki, które są jeszcze mało zbadane. Jest to wrażliwe środowisko, które raz zniszczone, ma małe szanse na odbudowę. Gatunki głębinowe są bardzo wrażliwe na połowy, ponieważ ich zasoby maleją bardzo szybko, ale odbudowa ich stad trwa długo ze względu na niski stopień reprodukcji.

Pałasz czarny i bogar to wysoko cenione przez rybaków gatunki głębinowe, zaś inne takie jak molwa niebieska i buławiki mają średnią wartość. Niektóre gatunki głębinowe, takie jak zasoby gardłosza atlantyckiego i rekinów głębinowych, są poważnie uszczuplone. Pozostałe zasoby mogą być poławiane (molwa niebieska, buławiki), lecz wyłącznie w sposób przyjazny dla środowiska naturalnego (np. unikając niepotrzebnych przyłówów).

Połowy gatunków głębinowych na północno-wschodnim Atlantyku są prowadzone na wodach unijnych, w tym w regionach najbardziej oddalonych Portugalii i Hiszpanii, a także na wodach międzynarodowych objętych środkami ochronnymi przyjętymi na forum Komisji ds. Rybołówstwa Północno-Wschodniego Atlantyku (NEAFC), w której uczestniczy UE wraz z innymi krajami dokonującymi połowów na tym obszarze. Połowy dalekomorskie dostarczają około 1 proc. ryb pochodzących z północno-wschodniego Atlantyku, ale niektóre lokalne społeczności rybackie są do pewnego stopnia uzależnione od połowów dalekomorskich. Liczba połowów – i związanych z nimi miejsc pracy – spada od lat, co związane jest z uszczuplonymi zasobami.

W przeszłości rybołówstwo dalekomorskie pozostawało w znacznym stopniu nieuregulowane, co miało wyraźnie negatywny wpływ na zasoby. W 2003 r. UE rozpoczęła wprowadzanie ograniczeń dotyczących ilości ryb, które można złowić, liczby statków uprawnionych do połowów oraz liczby dni, kiedy mogą przebywać one na morzu (tj. nakład połowowy) w celu dokonywania połowów tych gatunków.

Poniższy wykres przedstawia, w jaki sposób nakład połowowy zmniejszał się w ostatnich latach.



Spadek nakładu połowowego od 2000 r. według informacji przekazanych przez państwa członkowskie UE

- **Informacje dodatkowe**

- Link do strony internetowej DG ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/fishing_rules/technical_measures/index_pl.htm
- Plakat na temat zasobów ryb głębinowych: http://ec.europa.eu/fisheries/documentation/publications/poster_deepsea.pdf

23. TRANSPORT - Podróżujmy bezpiecznie: Komisja prowadzi konsultacje, w jaki sposób pomóc ofiarom wypadków drogowych za granicą

W tym roku około 130 milionów Europejczyków zaplanowało urlop w innym państwie Unii Europejskiej. Blisko trzy czwarte tych osób przynajmniej raz skorzysta z samochodu lub motocykla, by dotrzeć w zamierzone miejsce. Niektórzy urlopowicze, co jest nieuniknione, będą uczestnikami wypadku drogowego – w drodze na urlop lub

podczas samego urlopu. W jaki sposób mogą dochodzić odszkodowania, jeżeli są ofiarą wypadku poza granicami swojego kraju? Do jakiego organu mogą skierować pozew o odszkodowanie? W jakim terminie należy go złożyć?

Komisja Europejska rozpoczęła 16 lipca 2012 r. konsultacje społeczne, by pomóc ofiarom wypadków drogowych o charakterze transgranicznym. Ofiary te mogą mieć obecnie trudności ze względu na różniące się terminy wnoszenia powództwa o odszkodowanie za szkodę poniesioną w wypadku drogowym w innym kraju Unii Europejskiej (zob. załącznik). Konsultacje będą trwać do dnia 19 listopada.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, stwierdziła: „Co roku w Unii Europejskiej dochodzi do blisko miliona wypadków drogowych i niektóre z nich, jak można się spodziewać, dotyczą osób z innych państw UE. Wypadek drogowy dla każdego jest stresującym doświadczeniem, ale może być jeszcze gorzej, jeżeli odmawia się ofierze odszkodowania ze względu na skomplikowane przepisy dotyczące wnoszenia powództwa. Komisja Europejska pragnie dowiedzieć się więcej, tak aby można było zaproponować skuteczne rozwiązania i zapewnić wszystkim ofiarom odpowiedni dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Obywatele europejscy powinni czuć się swobodnie, podróżując samochodem na wakacje w innym państwie członkowskim UE.”

Obecnie różne krajowe przepisy prowadzą do niejasnej dla ofiar sytuacji. Osoby te mogą nie dotrzymać, bywa że krótkich, terminów, co może się zakończyć nieuzyskaniem żadnego odszkodowania. Celem konsultacji jest lepsze poznanie skali problemu i ocena możliwych rozwiązań. Inicjatywa ta zbiega się z szerszej zakrojonymi wysiłkami Komisji mającymi na celu pomoc ofiarom przestępstw na terytorium UE i wpisuje się w ostatnio zatwierdzony przez Parlament Europejski i Radę wniosek Komisji dotyczący minimalnych standardów ochrony w odniesieniu do ofiar przestępstw.

Potencjalne rozwiązania, które są rozważane w konsultacjach społecznych, obejmują pomysły od poprawy informacji przeznaczonych dla ofiar wypadków drogowych o charakterze transgranicznym po harmonizację terminów zawitych i terminów przedawnienia (terminów, których należy dochować, by wnieść pozew o odszkodowanie po wypadku). Konsultacje są skierowane do ofiar wypadków drogowych, wszystkich, którzy podróżują samochodem, osób wykonujących zawody prawnicze, ubezpieczycieli i innych zainteresowanych jednostek i organizacji.

- **Kontekst**

Szacunki dotyczące liczby osób, które były uczestnikami wypadków drogowych o charakterze transgranicznym, różnią się, ponieważ nie ma dostępnych ujednoczonych statystyk. Jest prawdopodobne jednak, że przynajmniej 2% wypadków drogowych w UE dotyczy osób z innego państwa członkowskiego UE. Do grupy tej mogą należeć urlopowicze, pracownicy transgraniczni (tacy jak kierowcy ciężarówek) lub osoby dojeżdżające do pracy z innych państw.

Europejscy turyści, którzy są ofiarami wypadku samochodowego w innym państwie członkowskim, prawdopodobnie wniosą powództwo o odszkodowanie za szkodę poniesioną w wyniku wypadku. W każdym państwie UE obowiązują inne przepisy procesowe dotyczące dochodzenia odszkodowania, w szczególności różnią się przepisy krajowe odnoszące się do terminów wniesienia pozwu, których długość obejmuje okres od 1 roku do 10 lat (zob. załącznik). Jest mniej prawdopodobne, że osoby z innych państw członkowskich znają te przepisy, co powoduje, że ofiary przestępstw mają problemy z dostępem do wymiaru sprawiedliwości.

W niektórych przypadkach ofiary mogą nawet ryzykować, że nie otrzymają żadnego odszkodowania za poniesiony uszczerbek ze względu na szczególnie krótki termin zawity lub termin przedawnienia, stosowany w państwie członkowskich UE, w którym doszło do wypadku. Podróżni mogą również nie mieć wiedzy na temat rozpoczęcia lub możliwości zawieszenia/przerwania biegu terminów zawitych lub terminów przedawnienia.

Obecne konsultacje stanowią część nieustannego wysiłku Komisji Europejskiej na rzecz poprawy praw obywateli UE. Od 9 maja Komisja prowadzi najszerze jak dotąd konsultacje społeczne dotyczące praw obywateli, by określić możliwe przeszkody, na jakie narażeni są obywatele podczas podróży po Europie, lub na przykład dokonując zakupów przez internet. Konsultacje potrwać do 9 września, a otrzymane odpowiedzi zostaną uwzględnione bezpośrednio w sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE za 2013 r., które zostanie opublikowane w maju przyszłego roku.

- **Dodatkowe informacje:**

Konsultacje społeczne: Terminy w przypadku wnoszenia powództwa przez ofiary wypadków drogowych o charakterze transgranicznym na terytorium UE:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/civil/opinion/121031_en.htm

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości: <http://ec.europa.eu/reding>

Komisja Europejska – wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych: terminy w przypadku wypadków drogowych:

24. MECHANIZM WSPÓLPRACY I WERYFIKACJI - Rumunia: potrzeba pilnych działań, by wykazać realizację zobowiązania do przestrzegania praworządności i niezawisłości sądownictwa

Według sprawozdania przyjętego 18 lipca 2012 r. przez Komisję w ramach mechanizmu współpracy i weryfikacji, Rumunia stoi przed koniecznością zapewnienia poszanowania praworządności i niezawisłości sądownictwa, by odzyskać zaufanie partnerów w Unii Europejskiej. Sprawozdanie obejmuje pięć lat, które upłynęły od przystąpienia Rumunii do UE w 2007 r., i przedstawia ocenę Komisji dotyczącą postępów osiągniętych przez Rumunię w tym okresie, w szczególności w zakresie reformy sądownictwa i zwalczania korupcji.

Przewodniczący **Barroso** powiedział: „Należy zagwarantować funkcjonowanie mechanizmów kontroli i zachowania równowagi niezbędnych w systemie demokratycznym. Mimo że w ciągu ostatnich pięciu lat odnotowano postępy w reformie sądownictwa oraz walce z korupcją, zostały one podważone wydarzeniami z ostatniego miesiąca. Komisja ma poważne wątpliwości co do przestrzegania praworządności i niezawisłości sądownictwa w Rumunii. Premier Ponta zareagował na te wątpliwości i potwierdził, że szybko się zajmie rozwiązaniem tych kwestii. Komisja będzie monitorować sytuację, by upewnić się, że dotrzymano tych zobowiązań. Pilna oraz rygorystyczna realizacja zaleceń w ramach mechanizmu współpracy i weryfikacji przyczyni się do stworzenia otoczenia gospodarczego, które jest stabilne, wiarygodne i sprzyjające inwestycjom, oraz zwiększy zaufanie do rynków finansowych”.

W sprawozdaniu podsumowano pytania Komisji w związku z ostatnimi próbami podważenia praworządności ze strony rumuńskiego rządu i parlamentu. Sformułowano w nim szereg zaleceń dotyczących działań, które Rumunia powinna pilnie podjąć. Działania te powinny służyć realizacji zobowiązań, których premier Ponta podjął się wobec przewodniczącego Barroso.

Biorąc pod uwagę oceniany okres pięciu lat, sprawozdanie wykazuje postępy. Wiele elementów ram prawnych zostało już wprowadzonych. Teraz uwagę kieruje się na wdrażanie. Tymczasem poczucie odpowiedzialności za przeprowadzenie reform jest zmienne.

Rumunia stworzyła podstawę umożliwiającą znaczną modernizację rumuńskiego systemu sądownictwa. Instytucje takie jak Krajowa Dyrekcja ds. Przeciwdziałania

Korupcji (DNA) i Krajowa Agencja ds. Etyki (ANI) wykazały się przekonującymi osiągnięciami w ściganiu korupcji na wysokim szczeblu. Ostatnio w orzeczeniach sądowych dotyczących korupcji na wysokim szczeblu rozprawiono się sprawnie z najbardziej wrażliwymi sprawami, a system sądownictwa pokazał swoją zdolność do potwierdzania własnej niezawisłości.

Mimo postępów Rumunii, w sprawozdaniu zawarto jednak wnioski, że cele mechanizmu współpracy i weryfikacji nie zostały jeszcze osiągnięte. W niektórych dziedzinach wdrażanie przepisów dopiero się zaczęło, podczas gdy w innych obszarach brakuje poczucia odpowiedzialności, a ogólnie rzecz ujmując, proces nie jest jeszcze trwały i nieodwracalny. Obecne kontrowersje stanowią poważne zagrożenie dla dotychczasowych postępów i rodzą poważne pytania, co do przyszłości wprowadzonych reform.

Uchybienia w reformie sądownictwa i w zwalczaniu korupcji to sprawy, które interesują większość obywateli Rumunii. Sondaż Flash Eurobarometr przeprowadzony przez Komisję w maju pokazał, że 72% Rumunów chciałoby, żeby Komisja nadal wspierała reformy w Rumunii, dopóki nie zostaną tam osiągnięte standardy porównywalne do innych państw członkowskich.

W świetle ostatnich wydarzeń podważających praworządność i niezawisłość sądownictwa Komisja przyjmie kolejne sprawozdanie w ramach mechanizmu współpracy i weryfikacji przed końcem roku, by ocenić, czy jej wątpliwości zostały uwzględnione i czy mechanizmy demokratycznej kontroli i zachowania równowagi zostały przywrócone.

- **Kontekst**

W dniu 1 stycznia 2007 r. Komisja ustanowiła mechanizm współpracy i weryfikacji, by ocenić realizację zobowiązań, których podjęła się Rumunia w zakresie reformy systemu sądownictwa oraz zwalczania korupcji. Komisja otrzymała zadanie przygotowywania regularnych sprawozdań na temat postępów w tych obszarach. Pierwsze sprawozdanie Komisja przedstawiła w dniu 27 czerwca 2007 r. Od tamtej pory sprawozdania ukazują się dwa razy do roku. Sprawozdaniom Komisji towarzyszą dokumenty robocze jej służb, przedstawiające szczegółową analizę w odniesieniu do celów referencyjnych wyznaczonych w ramach mechanizmu kontroli i weryfikacji.

Analiza Komisji jest oparta na ocenie postępów poczynionych przez organy rumuńskie, informacjach przekazanych przez państwa członkowskie, organizacje międzynarodowe i niezależnych ekspertów oraz na szeregu innych źródeł. Komisja

przeprowadziła kilka wizyt kontrolnych w Rumunii, a sprawozdania uwzględniają również odpowiedzi Rumunii na pytania zawarte w szczegółowych kwestionariuszach opracowanych przez Komisję.

Ostatnie roczne sprawozdanie zostało opublikowane w dniu 20 lipca 2011 r. Zostało ono uzupełnione sprawozdaniem okresowym opublikowanym w dniu 8 lutego 2012 r. Więcej szczegółowych informacji o sondażu Flash Eurobarometr dotyczącym postrzegania uchybień w poszanowaniu praworządności w Rumunii i oczekiwaniach w stosunku do Komisji w tym kontekście można znaleźć na stronie:

http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

Pełne teksty sprawozdań dostępne są na stronie:

http://ec.europa.eu/cvm/index_pl.htm

25. MECHANIZM WSPÓŁPRACY I WERYFIKACJI - Bułgaria: trzeba przyspieszyć reformy, aby osiągnąć cele związane z przestrzeganiem praworządności

Komisja przyjęła 18 lipca 2012 r. sprawozdanie z postępów dokonanych w ramach mechanizmu współpracy i weryfikacji (MWiW). Obejmuje ono okres pięciu lat od momentu przystąpienia Bułgarii do UE w 2007 r. Zawiera ocenę postępów Bułgarii w tym czasie w dziedzinie reformy sądownictwa, walki z korupcją i zwalczania przestępczości zorganizowanej, przeprowadzoną przez Komisję. Główny wniosek jest taki, że konieczne jest bardziej dogłębne przeprowadzenie reform, aby proces ten stał się nieodwracalny.

„Bułgaria wiele dokonała od czasu akcesji - powiedział przewodniczący **Barroso** - wprowadziła odpowiednie przepisy, a teraz trzeba zapewnić ich wykonywanie. Bułgaria poczyniła istotne postępy i może osiągnąć cele określone w ramach MWiW, lecz musi przejąć większą odpowiedzialność za reformy i współpracować skuteczniej niż w przeszłości. Nadal musi wykazać się przekonującymi wynikami w walce z korupcją na wysokim szczeblu i zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, aby rozwiązać obawy obywateli bułgarskich i europejskich partnerów Bułgarii”.

Za sprawozdania wynika, że w ciągu pięciu lat nastąpił postęp, ale również, że reformy nie są jeszcze trwałe i nieodwracalne. Postęp osiągnięto dzięki przyjęciu podstawowych ram prawnych oraz ustanowieniu ważnych nowych instytucji. Utworzono m.in. niezależny inspektorat sądowy oraz wyspecjalizowane struktury w policji i prokuraturze w celu ścigania przestępczości zorganizowanej. Ulepszono

przepisy w dziedzinie przepadku mienia oraz ustanowiono organ mający podejmować działania w przypadku konfliktu interesów.

W sprawozdaniu zaleca się, aby Bułgaria skupiła się obecnie na wypełnianiu pozostałych luk w swoich ramach prawnych i instytucjonalnych oraz na wprowadzaniu w życie przyjętych ostatnio przepisów. Etyka w systemie sądownictwa pozostaje słabym punktem. Brakuje jednolitej praktyki dyscyplinarnej, która zapewniałaby przejrzystość i obiektywność systemu mianowania, oceny i awansów sędziów. W walce z korupcją koordynacja działań poszczególnych organów jest nadal niewystarczająca, a reformy wymagają lepszego ukierunkowania i zaangażowania w osiąganie wyników. W walce z korupcją na wysokim szczeblu i z przestępczością zorganizowaną Bułgaria nadal musi wykazać się przekonującymi wynikami.

Niedociągnięcia w reformie sądownictwa oraz walce z korupcją są źródłem poważnych obaw dużej większości obywateli Bułgarii. Sondaż Flash Eurobarometr przeprowadzony przez Komisję w maju wykazał, że 78% obywateli bułgarskich chce, by Komisja w dalszym ciągu wspierała reformę w Bułgarii do czasu osiągnięcia standardów porównywalnych z innymi państwami członkowskimi.

Komisja przeprowadzi swoją kolejną ocenę postępów pod koniec 2013 r., aby dać władzom bułgarskim dość czasu na wykazanie się osiągnięciami we wprowadzaniu w życie odpowiednich przepisów. Komisja będzie ściśle monitorować postęp w tym okresie poprzez regularne wizyty kontrolne oraz częste rozmowy z władzami bułgarskimi oraz innymi państwami członkowskimi.

- **Kontekst**

Dnia 1 stycznia 2007 r. Komisja ustanowiła mechanizm współpracy i weryfikacji, aby ocenić zobowiązania Bułgarii w dziedzinie reformy sądownictwa i walki z korupcją. Komisja otrzymała zadanie przygotowywania regularnych sprawozdań na temat postępu w tych dziedzinach. Pierwsze sprawozdanie przedstawiła dnia 27 czerwca 2007 r. Od tamtej pory sprawozdania ukazują się dwa razy do roku. Sprawozdaniom Komisji towarzyszą dokumenty robocze jej służb, przedstawiające szczegółową analizę w odniesieniu do celów referencyjnych wyznaczonych w ramach MWiW.

Analiza Komisji opiera się na ocenie postępów władz Bułgarii oraz informacjach przekazanych przez państwa członkowskie, organizacje międzynarodowe i niezależnych ekspertów, a także na różnych innych źródłach. Komisja odbyła kilka wizyt kontrolnych w Bułgarii, a w sprawozdaniach uwzględniła także odpowiedzi

władz bułgarskich na pytania zawarte w szczegółowych kwestionariuszach opracowanych przez Komisję.

Ostatnie sprawozdanie roczne opublikowano dnia 20 lipca 2011 r. Uzupełniono je o sprawozdania okresowe opublikowane dnia 8 lutego 2012 r.

Więcej szczegółów na temat sondażu Flash Eurobarometr, w którym badano opinie na temat niedociągnięć w zakresie przestrzegania praworządności w Bułgarii oraz oczekiwań co do wsparcia ze strony Komisji w tym względzie można znaleźć na stronie:

http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

Pełne teksty sprawozdań dostępne są na stronie:

http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/cvm/index_en.htm

26. AGENDA CYFROWA - Poprawa warunków dla inwestycji w sieci szerokopasmowe – deklaracja polityczna wiceprzewodniczącej Kroes

„Europa rozpoczyna właśnie proces przechodzenia na nową technologię cyfrową. Nowe aplikacje i usługi, począwszy od e-zdrowia do chmur obliczeniowych i telewizji hybrydowej, oferują ogromne korzyści dla obywateli i przedsiębiorstw oraz stanowią stymulują wzrost naszej gospodarki. Wiele z tych nowych pomysłów nie może jednak być realizowanych w oparciu o szerokopasmowe sieci ADSL, w których wykorzystuje się kable miedziane. Nie możemy pozwolić na to, aby nasze sieci stanowiły barierę dla tych olbrzymich możliwości — potrzebujemy inwestycji w nową infrastrukturę zapewniającą duże szybkości. Do osiągnięcia tego celu potrzebujemy silnego sektora telekomunikacyjnego, który zapewnia tę kluczową infrastrukturę.

Ponad dziesięć lat temu z powodzeniem wprowadziliśmy zasady konkurencji wśród europejskich sieci telekomunikacyjnych. Dotychczasowe wyniki są pozytywne zarówno dla konsumentów, jak i przedsiębiorstw, jednak przejście na drogie szybkie sieci nowej generacji, współistniejące ze starymi sieciami, wiąże się z nowymi wyzwaniami. Sektor publiczny może tu służyć pomocą, ale duża część zmian musi dokonać się za pomocą inwestycji sektora prywatnego. Jest rzeczą oczywistą, że niezależnie od sieci i operatora, przed podjęciem decyzji inwestorzy muszą widzieć perspektywy uzyskania odpowiedniego zwrotu z inwestycji, biorąc pod uwagę istniejące ryzyko.

W październiku ubiegłego roku Komisja zainicjowała dwie konsultacje społeczne dotyczące uregulowania hurtowego dostępu do sieci telekomunikacyjnych, w zakresie metod kalkulacji kosztów i niedyskryminacji, mające na celu zapewnienie spójności na

terenie całej Europy, rozwój jednolitego rynku w dziedzinie komunikacji oraz pomoc w osiągnięciu naszych celów w odniesieniu do szybkich łączy szerokopasmowych.

Konsultacje te wywołały szerszą debatę na temat roli uregulowań prawnych w promowaniu konkurencji i inwestowania w okresie przemian technologicznych. Otrzymaliśmy opinie od Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC), od krajowych organów regulacyjnych, stowarzyszeń sektorowych, inwestorów, przedsiębiorstw; jak również szczegółowe ekspertyzy.

Opinie te zostały wnikliwie przeanalizowane i mogę teraz poinformować o decyzjach, których podjęcie zamierzam zaproponować, aby zagwarantować, że Europa znajdzie swoje miejsce jako połączony i konkurencyjny kontynent, w szczególności dzięki inwestycjom w szybkie szerokopasmowe sieci dostępu nowej generacji (NGA).

Jest rzeczą oczywistą, że polityka regulacyjna powinna być w tym względzie czynnikiem wspomagającym, a nie przeszkodą, gdyż spójne dla całej Europy, stabilne rozwiązania regulacyjne mogą wzmocnić zrównoważoną konkurencję i skuteczne inwestycje.

- **Wnioski ogólne**

1) Konkurencji potrzebne są równe szanse. W szczególności, podmioty alternatywne nie powinny być zmuszone do konkurowania na nierównych zasadach — istniejące przedsiębiorstwa nie powinny mieć możliwości uprzywilejowanego traktowania własnych przedstawicieli detalicznych w porównaniu do tych, którzy należą do innych przedsiębiorstw. Zapewnienie prawdziwie równoważnego dostępu do istniejących sieci za pomocą operatorów alternatywnych jest prawdopodobnie najważniejszą gwarancją trwałej konkurencji w ramach istniejących i nowych sieci, choć jest to często niedoceniane w dzisiejszej praktyce regulacyjnej.

2) Nadmierna interwencja ogranicza elastyczność, co z kolei powoduje zmniejszenie zakresu i pogorszenie jakości usług oferowanych konsumentom. W szczególności przy przechodzeniu z jednej technologii do drugiej, zarówno zasiedziali, jak i nowi operatorzy muszą mieć możliwość rozpoznania nowych możliwości. W możliwie jak najszerszym zakresie skupimy się na zagadnieniach istotnych dla zdrowej konkurencji, co potencjalnie pozwoli nam na ograniczenie interwencji regulacyjnej w innych obszarach.

3) Powinniśmy mieć świadomość zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich skutków uregulowań prawnych. Regulowanie cen dostępu w odniesieniu do sieci

miedzianych może mieć wpływ na ustalanie cen i zwrot z inwestycji w inne rodzaje infrastruktury, takie jak tworzenie nowych sieci światłowodowych lub modernizacja obejmująca zastosowanie sieci światłowodowych (niezależnie od operatora), sieci kablowe lub być może nawet sieci bezprzewodowe. W odpowiednich okolicznościach, możemy wykorzystać ten fakt, koncentrując regulację cenową na kluczowych produktach.

4) Powinniśmy uważać, aby nie wskazywać zwycięzców. „Neutralność technologiczna” jest kolejnym sposobem wyrażenia, że nie możemy w żadnym stopniu przewidzieć, które rozwiązanie techniczne będzie najlepsze, ani też w jaki sposób różne rozwiązania będą ze sobą konkurować i ze sobą współdziałać. Dodatkowe rozwiązania mogą przyczynić się do niwelowania słabego popytu w perspektywie krótkoterminowej, a nowe technologie łączące światłowody i kable z miedzi lub modernizacja łączy telewizji kablowej mogą być bardzo opłacalnym sposobem zapewniania wyższej przepustowości.

5) Ogólnie mówiąc, uregulowane hurtowe ceny dostępu powinny dawać właściwy sygnał do „kupna lub budowy”. Koszty zastąpienia mogą zachęcić innych operatorów do budowania swoich własnych sieci, i w związku z tym do wykorzystania własnych aktywów do stymulowania konkurencji opartej na infrastrukturze w dziedzinach, w których jest to uzasadnione pod względem ekonomicznym. W pozostałych dziedzinach operatorzy alternatywni nadal będą posiadać hurtowy dostęp do istniejących sieci, oferując konkurencyjne usługi dla konsumentów.

6) Stabilność i spójność regulacyjna w dłuższej perspektywie czasowej jest wartością samą w sobie, co jest niezbędne do zbudowania zaufania wśród inwestorów komercyjnych i operatorów. Niezbędna jest również spójność w ramach jednolitego rynku. Nasza strategia powinna być utrzymana przez dłuższy okres czasu oraz być spójna i wiarygodna, ale musi ona być również wystarczająco elastyczna, aby pozwalała na dostosowanie się do zmieniających się okoliczności.

7) Pytanie, czy wzrost lub spadek cen miedzi mogłoby pobudzić inwestycje w zakresie dostępu nowej generacji jest złożone. Różne czynniki sugerują różne odpowiedzi. Nie są one też równoważne w zależności od kontekstu i wpływu na zasiedziały i alternatywnych operatorów. W październiku ubiegłego roku analizowaliśmy różne sposoby pogodzenia tych sprzecznych czynników. Krajowe organy regulacyjne obawiały się, że powiązanie cen miedzi ze zobowiązaniami dotyczącymi inwestycji w dostęp nowej generacji może być trudne do zrealizowania w praktyce i skłaniać do spekulacji.

Jednak co ważniejsze, analiza wszystkich dowodów oraz istnienie znacznych relacji konkurencyjnych między miedzią a sieciami dostępu nowej generacji nie przekonuje nas do tego, że stopniowe obniżenie cen miedzi prowadziło do pobudzenia inwestycji w te sieci. W rzeczywistości w niektórych państwach członkowskich, w których ceny miedzi są wyższe od średniej unijnej, obserwujemy obecnie stopniowy wzrost inwestycji w łącza światłowodowe.

- **Kolejne kroki**

Biorąc pod uwagę wymienione czynniki zamierzam opracować wytyczne regulacyjne mające trwały charakter, które będą stosowane co najmniej do 2020 roku. Będą one spełniały trzy następujące cele:

Po pierwsze, planuję opracowanie **zalecenia w sprawie niedyskryminacji**. Podkreśli ono fakt, że równoważność nakładów stanowi najlepszą gwarancję niedyskryminacji i zapewnienie równoważność dostępu.

Oczywiście może to być kosztowne w przypadku istniejących sieci, więc krajowe organy regulacyjne będą musiały w każdym przypadku bardzo uważnie rozważyć elementy zasady proporcjonalności, ale moim zdaniem jest to osiągalne w ramach nowych systemów, zapewniając traktowanie na równych zasadach w jak najszerszym zakresie dostaw własnych i dostaw dla osób trzecich, w momencie kiedy poszukiwane są porównywalne produkty dostępu.

Krajowe organy regulacyjne powinny określić kluczowe wskaźniki skuteczności i rodzaj działań w takich dziedzinach jak zamówienia, dostawy, naprawy usterek oraz jakość usług. Wsparcie dla powyższych działań będą stanowiły umowy o poziomie świadczonych usług, gwarancje oraz badania możliwości powielania pod względem technicznym i ekonomicznym, tak aby organy regulacyjne mogły sprawdzić, czy skuteczny operator byłby w stanie konkurować z istniejącym produktem detalicznym na podstawie tych samych hurtowych produktów dostępu. Badanie możliwości powielania pod względem ekonomicznym będzie wymagało w szczególności odpowiednio określonej oceny ex ante dotyczącej testu „zawężenia marży”. Takie połączenie środków może stanowić skuteczne alternatywne gwarancje bez konieczności uciekania się do rozdziału funkcjonalnego, który naszym zdaniem byłby ostatecznością.

Po drugie, planuję **odrębne zalecenie dotyczące metod kalkulacji kosztów w odniesieniu do regulowanych cen hurtowych dostępu do sieci** w celu wspierania spójności i stabilności w Europie. Możliwa powinna być stopniowa konwergencja,

ponieważ nie widzę podstaw do kwestionowania sygnałów cenowych związanych z obecną średnią rozdzieloną ceną miedzi w Europie (około 9 EUR miesięcznie), oraz pewnych jej całkowicie normalnych wariacji lokalnych.

Ogólnie mówiąc, najbardziej wiarygodne sygnały do „zakupu lub budowy” zachęcające do inwestowania w wydajną alternatywną infrastrukturę wynikają z zastosowania metody długoterminowych kosztów dodatkowych, obejmującej odpowiednie kwoty kosztów wspólnych. Wiele organów regulacyjnych stosuje już tę metodę, lub jej warianty. Ponadto odpowiednim „nowoczesnym równoważnym składnikiem aktywów” dla obliczania kosztów dostępu dla miedzi wydaje się być sieć światłowodowa — żaden operator nie jest skłonny do budowania obecnie sieci miedzianej. Pomimo tego konsumenci z czasem będą przywiązywać większą wartość do tego, co zapewniają im sieci NGA, a ceny miedzi powinny się odpowiednio zmienić w myśl zasady „płacisz za to, co dostajesz”. W przypadku uregulowanych cenowo sieci NGA, uregulowanie powinno głównie dotyczyć ryzyka inwestycyjnego, mając na celu pełne odzyskanie kosztów w przypadku tego rodzaju infrastruktury, nawet jeśli w przyszłości koszty ulegną obniżeniu.

Podczas naszej konsultacji publicznej analizowaliśmy również to czy niektóre kategorie aktywów, jak np. aktywa inżynierii lądowej powinny być traktowane odrębnie, jak ma to miejsce w niektórych państwach członkowskich. Zauważyliśmy, że praktyka w tych państwach nie spowodowała znaczących odchyień od obecnych średnich rozdzielonych europejskich cen, których, jak wspomniałam wyżej, nie kwestionuję.

Po trzecie, inicjatywy te **stanowią okazję do nakładania obowiązków tam, gdzie są one najbardziej przydatne dla operatorów alternatywnych oraz najmniej kłopotliwe dla normalnej działalności handlowej zasiedziałych operatorów.** Zalecenie Komisji w sprawie sieci dostępu nowej generacji z 2010 r. ustanawia zależne od kosztów ceny za hurtowy dostęp do sieci dominujących operatorów, z zastrzeżeniem niektórych wyjątków.

Proponuję, aby krajowe organy regulacyjne nie były zmuszone do stosowania dostępu zależnego od kosztów bezpośrednio do hurtowych produktów dostępu do sieci nowej generacji, jeżeli istnieją odpowiednie warunki nałożone przez organy regulacyjne (takie jak równowaga nakładów, możliwości powielania) oraz jeżeli istnieje silna presja konkurencyjna (ze strony operatorów o dostępie do sieci miedzianej, zgodnie z wytycznymi Komisji; lub ze strony innych konkurentów w zakresie infrastruktury, takiej jak połączenia kablowe lub LTE).

Kwestie te są zarówno istotne jak i złożone i wymagały znacznego wkładu ze strony zainteresowanych stron, jak również czasu na zastanowienie, abym mogła dojść do tych wniosków. Zalecenia te będą jednak zachęcać operatorów do inwestowania, wzmocnią konkurencję we wszystkich sieciach oraz umożliwią alternatywnym operatorom konkurowanie nie tylko w zakresie ceny.

Wspomniane plany regulacyjne przedstawię do zatwierdzenia moim kolegom w Kolegium jesienią w najbliższym możliwym terminie, w ramach ogólnego przeglądu dotyczącego sposobów wzmocnionego ukierunkowania agendy cyfrowej jako strategii rozwoju cyfrowego w Europie.

Chciałabym, aby wszystkie podmioty branżowe otrzymały wyraźny sygnał, że mogą z zyskiem inwestować w przyszłość łączności w Europie oraz konkurować stosownie do ich inwestycji.

- **Dodatkowe środki**

Opisane środki uzupełniają pakiet innych środków, które łącznie mogą uczynić z Europy połączony kontynent. Obejmują one:

- **wsparcie ze środków publicznych** — pomoc ze strony państwa, krajowych lub lokalnych władz lub finansowanie z funduszy UE, takich jak instrument „Łącząc Europę” lub fundusze strukturalne. Innowacyjne instrumenty finansowe instrumentu „Łącząc Europę” mogą przeważać szalę i wywołać „natłok” innych inwestorów rynkowych, dlatego też wniosek Komisji w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” oraz przegląd wytycznych w zakresie pomocy państwa na rzecz łączności szerokopasmowej mają pierwszorzędne znaczenie w celu uzyskania właściwego zestawienia różnych obszarów polityki.
- **Środki mające na celu redukcję kosztów wprowadzania dostępu nowej generacji.** Jeszcze w tym roku przedstawię wniosek ustawodawczy, tak aby najlepsze praktyki stosowane w niektórych regionach znalazły zastosowanie w całej Unii Europejskiej. Do przykładów należy lepsze ponowne wykorzystanie infrastruktury kanałów we wszystkich sektorach oraz uproszczone wydawanie pozwoleń.
- W celu szybkiego upowszechnienia sieci bezprzewodowych 4G będą kontynuowała wdrażanie **programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego.** Rządy krajowe muszą w szczególności dostarczyć wystarczające zakresy widma radiowego po cenach, które nie mają charakteru konfiskacyjnego.

- Musimy również zbudować **dynamiczny jednolity rynek cyfrowy treści online** oraz stworzyć nowe usługi i aplikacje, które przyciągną ludzi do usług szybszego dostępu do internetu. W ostatecznym rozrachunku to popyt konsumpcyjny umożliwi mniej ryzykowne i bardziej opłacalne inwestowanie w sieci. Wczorajszy wniosek dotyczący wieloterytorialnego systemu licencji dotyczących praw autorskich stanowi pierwszy krok w kontekście bardziej ogólnego przeglądu sposobu, w jaki nasze przepisy dotyczące praw autorskich mają zastosowanie w epoce cyfrowej. Istnieje już szereg ambitnych wniosków ustawodawczych w zakresie ochrony danych, internetowego rozstrzygania sporów, warunków umownych przy sprzedaży przez internet oraz tożsamości elektronicznej. Wkrótce przyjęte zostaną m.in. strategia dotycząca chmur obliczeniowych, inicjatywa w zakresie płatności online oraz dyrektywa o handlu elektronicznym, jak również trwają prace polityczne dotyczące telewizji hybrydowej, wytycznych w sprawie neutralności sieci oraz przepisów dotyczących bezpieczeństwa sieci.”

- **Przydatne linki:**

[Strona internetowa poświęcona agendzie cyfrowej](#)

27. JEDNOLITY RYNEK - Prawa autorskie: Komisja proponuje ułatwienia w udzielaniu licencji na utwory muzyczne na jednolitym rynku

Komisja Europejska zaproponowała 11 lipca 2012 r. wprowadzenie środków mających na celu modernizację stowarzyszeń zbiorowego zarządzania prawami autorskimi oraz środków zachęcających do promowania ich przejrzystości i skuteczności.

Nowe technologie cyfrowe otwierają szerokie możliwości zarówno dla twórców, konsumentów, jak i dla przedsiębiorstw. Rosnący popyt na dostęp w trybie online do treści kulturowych (np. muzyki, filmów, książek itp.) nie zna granic ani ograniczeń krajowych. To samo dotyczy również usług internetowych umożliwiających dostęp do tych treści. W tym miejscu, zwłaszcza w sektorze muzycznym, do gry wchodzi organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, które w imieniu kompozytorów i autorów tekstów zarządzają udzielaniem licencji na korzystanie w internecie z utworów muzycznych chronionych prawem autorskim. Zbierają one także opłaty licencyjne i dokonują ich redystrybucji.

Jednakże niektóre z tych organizacji mają problemy z dostosowaniem się do wymagań w zakresie zarządzania prawami do korzystania z utworów muzycznych w internecie, zwłaszcza w kontekście transgranicznym. Dzięki przedstawionemu dziś wnioskowi te

stowarzyszenia zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, które pragną udzielać licencji na swój repertuar na różnych terytoriach, musiałyby spełniać normy europejskie. Ułatwiłoby to usługodawcom uzyskiwanie niezbędnych licencji na muzykę, która ma być rozpowszechniana online w całej UE oraz zagwarantowałoby, że dochody są prawidłowo zbierane i przekazywane kompozytorom i autorom tekstów na sprawiedliwych zasadach.

Ogólnie rzecz biorąc, organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi działające we wszystkich sektorach musiałyby spełniać nowe normy europejskie przewidujące poprawę sposobu zarządzania i większą przejrzystość w prowadzeniu działalności. Konieczność wprowadzenia zmian w niektórych praktykach tych organizacji została podkreślona przez niedawne przypadki, kiedy to tantiemy zebrane w imieniu posiadaczy praw autorskich zostały utracone w wyniku niewłaściwej polityki inwestycyjnej, a także przez stwierdzone opóźnienia płatności takich honorariów na rzecz właścicieli praw autorskich.

Komisarz do spraw rynku wewnętrznego i usług **Michel Barnier** powiedział: „Potrzebujemy europejskiego jednolitego rynku cyfrowego, który funkcjonowałby z korzyścią dla twórców, konsumentów i usługodawców. Bardziej efektywne stowarzyszenia zbiorowego zarządzania prawami autorskimi ułatwiłyby usługodawcom rozwijanie nowych usług ponad granicami, co służy zarówno europejskim konsumentom, jak i różnorodności kulturowej.” Komisarz dodał również, że „organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi powinny działać z zachowaniem pełnej przejrzystości i gwarantować twórcom bardziej terminowe wynagrodzenie za ich pracę. Ma to kluczowe znaczenie dla dalszych inwestycji w kreatywność i innowacje, które z kolei będą prowadzić do dodatkowego wzrostu gospodarczego i zwiększenia konkurencyjności.”

- **Główne elementy proponowanej dyrektywy**

Przedstawiony wniosek ma dwa wzajemnie uzupełniające się cele:

- Promowanie większej przejrzystości i poprawy zarządzania w stowarzyszeniach zbiorowego zarządzania prawami autorskimi poprzez zwiększenie obowiązków w zakresie sprawozdawczości i kontrolę ich działalności przez właścicieli praw autorskich, tak aby stworzyć zachęty do większej innowacyjności i poprawy jakości usług.
- Na tej podstawie i bardziej szczegółowo – promowanie i ułatwienie udzielania licencji, obejmujących różne terytoria i repertuary, na korzystanie w internecie z utworów muzycznych chronionych prawem autorskim w UE/EOG.

W praktyce:

- Posiadacze praw autorskich mieliby bezpośredni wpływ na zarządzanie swoimi prawami, byłoby szybciej wynagradzani, a możliwość wyboru najskuteczniejszego dla ich celów stowarzyszenia zbiorowego zarządzania prawami autorskimi zapisano by w prawodawstwie. Przyczyni się to do lepszej ochrony interesów właścicieli praw autorskich, jak również do lepszego dostępu do treści kulturowych dla konsumentów.
- Nowe przepisy zmieniłyby sposób, w jaki działają organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w całej Europie, dzięki nowym wymaganiom, takim jak: lepsze zarządzanie repertuarem, szybsze płatności na rzecz członków, jasność w zakresie dochodów z wykorzystania praw, roczne sprawozdanie dotyczące przejrzystości i dodatkowe informacje dostarczane bezpośrednio do posiadaczy praw autorskich i partnerów biznesowych (takich jak inne organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi). Państwa członkowskie musiałyby stosować mechanizmy rozwiązywania sporów pomiędzy stowarzyszeniami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i posiadaczami praw autorskich. Ulepszone standardy i procesy powinny skutkować sprawniejszym funkcjonowaniem takich organizacji i większym zaufaniem do ich działalności.
- Proces udzielania licencji, obejmujących różne terytoria, na korzystanie w internecie w różnych krajach z utworów muzycznych chronionych prawem autorskim byłby łatwiejszy, ale także podlegałby obowiązkowi wykazania zdolności technicznych do skutecznego wykonywania takich zadań. Byłoby to korzystne zarówno dla autorów, dostawców usług internetowych, jak i dla obywateli.

- **Kontekst**

Stowarzyszenia zbiorowego zarządzania prawami autorskimi działają jako pośrednicy pomiędzy właścicielami praw autorskich w przemyśle muzycznym, ale także w zakresie innych form sztuki, takich jak książki lub filmy, a usługodawcami pragnącymi wykorzystać ich utwory. Udzielają one licencji w zakresie praw autorskich, pobierają tantiemy oraz zajmują się przekazywaniem dochodów posiadaczom praw autorskich w sytuacji, gdy indywidualne negocjowanie licencji z poszczególnymi twórcami byłoby niepraktyczne i pociągałoby za sobą wysokie koszty transakcyjne. W UE istnieje ponad 250 stowarzyszeń zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, które zarządzają dochodami w wysokości ok. 6 mld euro rocznie. Wykorzystanie praw w

sektorze muzycznym stanowi ok. 80 proc. całkowitych dochodów uzyskanych przez takie stowarzyszenia.

Zbiorowe zarządzanie tymi prawami jest również ważne dla przyznawania licencji dostawcom usług muzycznych online (usługi pobierania muzyki, usługi transmisji strumieniowej). Odnosi się to w szczególności do praw osób, które komponują muzykę lub piszą teksty. Dostawcy usług online często pragną działać na wielu terytoriach i oferować bogaty katalog utworów muzycznych. Równie często chcą oni wypróbować nowe modele biznesowe. Wszystko to sprawia, że udzielanie licencji na usługi świadczone online jest bardzo skomplikowane. Wiele stowarzyszeń zbiorowego zarządzania prawami autorskimi nie jest jeszcze gotowych na te wyzwania i w rezultacie usługodawcy napotykają na poważne trudności z uzyskaniem licencji niezbędnych do uruchomienia usług muzycznych online w całej UE. Prowadzi to do zmniejszenia oferty takich usług dostępnych dla konsumentów w całej UE i wolniejszego wprowadzania innowacyjnych usług.

Proponowana dyrektywa przyczynia się do stworzenia jednolitego rynku dla własności intelektualnej i jest ona częścią strategii Komisji na 2011 r. w zakresie własności intelektualnej:

http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/intellectual-property/index_en.htm

W 2011 r. Komisja wskazała również na te działania jako istotny wkład we wzrost gospodarczy na europejskim jednolitym rynku:

http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_pl.htm

- **Dodatkowe informacje**

http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/management/index_en.htm

28. JEDNOLITY RYNEK - Komisja proponuje przepisy mające na celu zwiększenie ochrony konsumentów na rynku usług finansowych

Kryzys finansowy przerodził się w kryzys zaufania konsumentów. Brak przejrzystości, niska świadomość ryzyka oraz nieskuteczne postępowanie wobec konfliktów interesów doprowadziły do tego, że konsumentom w całej Unii często sprzedawano produkty inwestycyjne i ubezpieczeniowe, które nie były dla nich odpowiednie. Takie postępowanie zachwiało zaufaniem konsumentów do sektora finansowego. Ponadto zmiany istniejących przepisów nie nadążały za rosnącą złożonością usług finansowych. Problem niskiego zaufania konsumentów można wyłącznie rozwiązać, podejmując działania służące wyeliminowaniu tych uchybień, tym samym tworząc solidne fundamenty wzrostu gospodarczego w UE. W średnio- i długoterminowej

perspektywie zaufanie konsumentów i wzrost gospodarczy są w stanie zapewnić jedynie silne, należycie uregulowane rynki detaliczne, na których interesy konsumentów stawia się na pierwszym miejscu. Dlatego też Komisja przedstawiła dzisiaj pakiet ustawodawczy, który stawia sobie za cel podniesienie standardów i usunięcie luk prawnych z korzyścią dla konsumentów. W ramach tego pakietu zaproponowano w szczególności przyjazne konsumentom standardy dotyczące informacji na temat inwestycji, podniesiono standardy doradztwa oraz zaostrzono niektóre przepisy dotyczące funduszy inwestycyjnych, aby zapewnić ich bezpieczeństwo.

Komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług **Michel Barnier** powiedział: „W następstwie największego – odkąd sięgamy pamięcią – kryzysu finansowego branża finansowa na pierwszym miejscu musi stawiać konsumenta. Produkty detaliczne muszą być bezpieczniejsze, standardy informacyjne – jaśniejsze, a osoby sprzedające produkty muszą zawsze spełniać najwyższe wymagania. Dlatego też przyjęliśmy pakiet ukierunkowany wyłącznie na interesy konsumentów, zapewniający im możliwość wyboru produktów finansowych w oparciu o jasne i rzetelne informacje oraz profesjonalne doradztwo, które na pierwszym miejscu stawia interes konsumentów”.

- **Kluczowe elementy pakietu**

Pakiet składa się z trzech wniosków ustawodawczych: wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących „konfekcjonowanych” detalicznych produktów inwestycyjnych, wniosku w sprawie zmiany dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego oraz wniosku mającego na celu zwiększenie ochrony osób kupujących jednostki funduszy inwestycyjnych (obecnie podlegających dyrektywie w sprawie przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe).

- **„Konfekcjonowane” detaliczne produkty inwestycyjne**

Wniosek Komisji dotyczący „konfekcjonowanych” detalicznych produktów inwestycyjnych przyczynia się do poprawy jakości informacji przekazywanych konsumentom, którzy rozważają dokonanie inwestycji. Produkty inwestycyjne są złożone, a przez to mogą być trudne do porównania; równie trudne może być pełne zrozumienie ryzyka, jakie się z nimi wiąże.

Konsekwencje podjęcia nieplanowanego ryzyka oraz poniesienia strat będących jego następstwem mogą być druzgocące dla konsumentów, zważywszy że inwestycje takie

często stanowią dużą część oszczędności życia konsumenta. Mając na uwadze fakt, że unijny rynek inwestycji detalicznych wart jest nawet 10 bln euro, kupno nieodpowiednich produktów szybko może stać się ogromnym problemem.

Celem wniosku Komisji jest zapewnienie konsumentom informacji, w łatwym do zrozumienia formacie, poprzez wprowadzenie nowego, innowacyjnego standardu dotyczącego informacji na temat produktów – informacji, które są zwięzłe i formułowane prostym językiem, a przez to o wiele bardziej przyjazne konsumentom. Dokument zawierający te informacje zwany jest „dokumentem zawierającym kluczowe informacje”. We wniosku przewidziano wymóg sporządzania tego dokumentu przez wszystkich twórców produktów inwestycyjnych (np. zarządzających funduszami inwestycyjnymi, ubezpieczycieli, banki) dla każdego produktu inwestycyjnego.

Każdy dokument zawierający kluczowe informacje zawierać będzie informacje na temat głównych cech produktu, a także ryzyka i kosztów związanych z inwestycją w ten produkt. Informacje na temat ryzyka będą prezentowane w możliwie jak najbardziej jednoznaczny sposób, umożliwiając ich porównanie, bez nadmiernego upraszczania często złożonych produktów. Za pośrednictwem dokumentu zawierającego kluczowe informacje każdy konsument otrzyma jednoznaczne informacje na temat możliwości straty pieniędzy zainwestowanych w dany produkt oraz na temat złożoności produktu.

Dokumenty zawierające kluczowe informacje sporządzane będą w oparciu o wspólny standard określający strukturę, treść i prezentację tego dokumentu. Dzięki temu konsumenci będą w stanie wykorzystać te dokumenty do porównania między sobą różnych produktów inwestycyjnych i ostatecznie wybrać produkt, który najlepiej zaspokaja ich potrzeby.

Produkty, dla których wymagany będzie dokument zawierający kluczowe informacje, obejmują wszystkie rodzaje funduszy inwestycyjnych, produkty inwestycyjne oparte na ubezpieczeniach oraz detaliczne produkty strukturyzowane, a także indywidualne produkty emerytalne.

- **Zmiana dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego**

Komisja proponuje zmianę dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego, która obecnie reguluje praktyki w zakresie sprzedaży wszystkich produktów ubezpieczeniowych, począwszy od ubezpieczeń ogólnych, takich jak ubezpieczenia komunikacyjne i ubezpieczenia nieruchomości, aż po produkty ubezpieczeniowe

zawierające elementy inwestycyjne. Konsumenci są często nieświadomi ryzyka, jakie wiąże się z zakupem ochrony ubezpieczeniowej. Choć rzetelne profesjonalne doradztwo stanowi zasadniczy aspekt sprzedaży ubezpieczeń, niedawne badania⁷ pokazują, że ponad 70 proc. produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych jest bez odpowiedniej porady. Obecne unijne przepisy nie regulują szczegółowo sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, natomiast przepisy krajowe różnią się w poszczególnych państwach członkowskich i mają zastosowanie wyłącznie do pośredników.

Celem wniosku Komisji jest zwiększenie poziomu ochrony konsumentów w sektorze ubezpieczeń poprzez stworzenie wspólnych standardów regulujących wszystkie transakcje sprzedaży ubezpieczeń oraz zapewnienie odpowiedniego doradztwa. Wniosek ten przyczyni się do osiągnięcia tego celu poprzez zwiększenie przejrzystości i ustanowienie równych warunków działania dla pośredników i zakładów ubezpieczeń prowadzących sprzedaż produktów ubezpieczeniowych. W tym celu proponuje się następujące zmiany:

- obowiązywał będzie ten sam poziom ochrony konsumentów, bez względu na kanał dystrybucji produktów ubezpieczeniowych. Kupując produkt czy to bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń, czy też pośrednio od pośrednika (np. agenta lub brokera), konsument będzie miał zapewniony taki sam poziom ochrony. Obecnie brak jest jednolitego poziomu ochrony, ponieważ dotychczasowa dyrektywa w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego reguluje wyłącznie sprzedaż prowadzoną przez pośredników;
- konsumenci z wyprzedzeniem otrzymają jasne informacje na temat statusu zawodowego osoby sprzedającej dany produkt ubezpieczeniowy. Wprowadzone zostaną przepisy mające na celu skuteczniejsze neutralizowanie ryzyka konfliktu interesów, w tym wymóg ujawniania informacji na temat wynagrodzenia otrzymywanego przez sprzedawców produktów ubezpieczeniowych;
- sprzedaży produktów ubezpieczeniowych towarzyszyć będzie musiało uczciwe, profesjonalne doradztwo;
- pośrednikom łatwiej będzie prowadzić działalność transgraniczną, co przyczyni się do rozwoju prawdziwego wewnętrznego rynku usług ubezpieczeniowych.

⁷ Aviva survey on consumer attitudes:

<http://www.aviva.com/europe-pensions-gap/investigating-consumer-attitudes.html>

DG SANCO research on behavioural economics:

http://ec.europa.eu/consumers/dyna/conference/economics_en.htm

- **Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS)**

Pierwotna dyrektywa w sprawie UCITS stworzyła wewnętrzny rynek funduszy inwestycyjnych w Europie. Obecne unijne przepisy dotyczące funduszy inwestycyjnych (dyrektywa w sprawie UCITS) stanowią podstawę zintegrowanego rynku ułatwiającego transgraniczną sprzedaż funduszy zbiorowego inwestowania. UCITS, zarządzające aktywami o wartości niemal 6 bln euro⁸, okazały się dużym sukcesem i powszechnie inwestują w nie europejscy inwestorzy indywidualni. Jednostki UCITS są również regularnie sprzedawane inwestorom spoza UE, gdzie są cenione ze względu na wysoki poziom ochrony inwestorów.

Zaproponowane przez Komisję zmiany w obecnych przepisach dotyczących UCITS oparte są na doświadczeniach wyniesionych z kryzysu finansowego. Zmiany te mają na celu utrzymanie gwarancji bezpieczeństwa inwestorów oraz integralności rynku. Wniosek ten pozwoli w szczególności utrzymać wiarygodność marki UCITS poprzez określenia obowiązków i zakresu odpowiedzialności depozytariusza (podmiotu przechowującego aktywa) w jasny i jednolity sposób w całej UE⁹.

Przedstawiony wniosek skupia się na trzech obszarach:

- precyzyjnym określeniu zadań i zakresu odpowiedzialności wszystkich depozytariuszy działających w imieniu funduszu UCITS;
- jednoznacznych zasadach wynagradzania osób zarządzających UCITS: sposób ich wynagradzania nie powinien zachęcać do podejmowania nadmiernego ryzyka. Zasady wynagradzania będą ściślej powiązane z długoterminowymi interesami inwestorów i osiągnięciem celów inwestycyjnych UCITS; oraz
- wspólnym podejściu do nakładania sankcji za poważne naruszenia przepisów dotyczących UCITS, w ramach którego wprowadzone zostaną wspólne standardy regulujące wysokość administracyjnych kar finansowych, aby zadbać o to, by wysokość tych kar zawsze przewyższała potencjalne korzyści, jakie można by odnieść w wyniku naruszenia przepisów.

- **Dodatkowe informacje:**

http://ec.europa.eu/internal_market/finservices-retail/investment_products_en.htm

http://ec.europa.eu/internal_market/investment/ucits_directive_en.htm

http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/consumer/mediation/index_en.htm

⁸ http://www.efama.org/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=72&Itemid=-99

⁹ Główna zasada dotycząca UCITS stanowi, że wszystkie aktywa funduszu UCITS muszą zostać powierzone depozytariuszowi.

29. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Cyberprzestępczość: Obawy obywateli UE dotyczące ochrony danych osobowych oraz płatności *online*

Z nowego badania Eurobarometru wynika, że użytkownicy internetu mają duże obawy co do bezpieczeństwa cybernetycznego: 89% unika ujawniania danych osobowych w sieci, a 74% respondentów jest zdania, że w ostatnim roku wzrosło ryzyko stania się ofiarą cyberprzestępczości.

12% użytkowników internetu w całej UE doświadczyło już oszustw internetowych, a 8% padło ofiarą kradzieży tożsamości. Mimo to 53% nie zmieniło żadnego ze swych haseł internetowych w minionym roku.

„Coraz więcej osób korzysta z internetu i zalet gospodarki cyfrowej, nie jest zatem rzeczą zaskakującą, że ochrona danych osobowych oraz płatności online znajduje się na czele listy naszych obaw. Zaskakuje natomiast fakt, że jedynie połowa Europejczyków podejmuje skuteczne środki, aby chronić się przed cyberprzestępczością”, powiedziała **Cecilia Malmström**, unijna komisarz do spraw wewnętrznych.

Badanie, którym objęto łącznie prawie 27 tys. osób we wszystkich państwach członkowskich UE, pokazuje silny związek pomiędzy wiedzą na temat zagrożeń związanych z cyberprzestępczością i poczuciem bezpieczeństwa w sieci. Większość osób, które czują się pewnie, korzystając z usług bankowości elektronicznej czy dokonując zakupów w sieci, uważa się za dobrze poinformowaną o cyberprzestępczości.

„Nie wolno dopuścić, by cyberprzestępcy zakłócali korzystanie z internetu. Im więcej wiemy na temat zagrożeń oraz sposobów ochrony przed nimi, tym większe korzyści możemy czerpać z naszej aktywności w sieci”, powiedziała **Cecilia Malmström**.

Inne kluczowe wyniki badania:

- 53% użytkowników internetu przyznaje, że kupuje towary lub usługi przez internet, 52% korzysta z portali społecznościowych, 48% – z usług bankowych online, a 20% sprzedaje towary lub usługi;
- 29% użytkowników nie jest pewnych swoich umiejętności korzystania z internetu w dziedzinach takich jak bankowość elektroniczna czy zakupy przez internet;

- 59% nie czuje się dobrze poinformowanych na temat zagrożeń związanych z cyberprzestępczością;
- 40% obawia się kradzieży danych osobowych lub wykorzystania tych danych, a 38% obawia się o bezpieczeństwo płatności online.

W marcu bieżącego roku Komisja zaproponowała utworzenie w 2013 r. Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością, EC3, aby chronić europejskich obywateli i przedsiębiorstwa przed zagrożeniami cybernetycznymi. Działania Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością koncentrować się będą na nielegalnej działalności zorganizowanych grup przestępczych w internecie, zwłaszcza na atakach na bankowość elektroniczną i inną działalność finansową online. Centrum będzie również szukać sposobów skuteczniejszej ochrony profili zakładanych na portalach społecznościowych przed infiltracją ze strony cyberprzestępców oraz zapewniać informacje i analizy na potrzeby krajowych organów ścigania. Umożliwi im to skuteczniejszą walkę z kradzieżą tożsamości online, wykorzystywaniem seksualnym dzieci w internecie, a także atakami cybernetycznymi wymierzonymi w infrastrukturę krytyczną i systemy informatyczne w Europie.

EC3 ma rozpocząć działalność w styczniu przyszłego roku. Prace nad utworzeniem centrum w głównej siedzibie Europolu w Hadze są na zaawansowanym etapie, dotyczy to również budowy laboratorium ds. cyberprzestępczości, utworzenia około 30 stanowisk w pełnym wymiarze czasu pracy oraz współpracy z państwami członkowskimi, które na potrzeby centrum oddelegują swoich ekspertów. W ostatnich miesiącach Europol znacznie zwiększył też praktyczne wsparcie dla dochodzeń dotyczących cyberprzestępczości prowadzonych w państwach członkowskich. Z myślą o nowo tworzonym centrum nawiązywane są kontakty z krajowymi jednostkami ścigania cyberprzestępczości, jak również z podmiotami sektora prywatnego działającymi na rzecz bezpieczeństwa cybernetycznego i ochrony antywirusowej.

We wrześniu 2010 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie przeciwdziałania nowym formom cyberprzestępczości takim jak ataki cybernetyczne na wielką skalę. W dyrektywie wskazano konkretne środki; m.in. uznanie tworzenia i sprzedaży złośliwego oprogramowania za przestępstwo i poprawę europejskiej współpracy policyjnej. Wniosek ma na celu wzmocnienie reakcji Europy na zakłócenia w przestrzeni cybernetycznej oraz wprowadza nowe okoliczności obciążające i wyższe kary. Ma to umożliwić bardziej skuteczne zwalczanie wzrastającego zagrożenia i przeprowadzanych na wielką skalę ataków na systemy informatyczne.

Nadszedł czas, by UE określiła szerzej zakrojoną koncepcję zwiększenia bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, wychodzącą poza wspomniane środki. Mając to na uwadze, Komisja oraz Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) przygotowują obecnie europejską strategię na rzecz bezpieczeństwa cybernetycznego. Kompleksowe podejście do bezpieczeństwa cybernetycznego będzie wymagało zaangażowania nie tylko władz publicznych, lecz także sektora prywatnego, do którego należy większość infrastruktury cybernetycznej i który obsługuje większość tej infrastruktury. W strategii należy uwzględnić szereg dziedzin polityki, na które zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego mogą mieć niekorzystny wpływ. Strategia będzie również obejmować środki dotyczące m.in. ochrony infrastruktury w kontekście cyberprzestępczości, jak również aspekty zewnętrzne, takie jak znaczenie cyberprzestrzeni dla ruchów demokratycznych i budowy zdolności w państwach trzecich.

- **Przydatne linki:**

Pełne badanie Eurobarometru oraz wyniki uzyskane w poszczególnych państwach członkowskich UE:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_399_380_en.htm#390

http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

30. EUROBAROMETR - Co Europejczycy sądzą o bezpieczeństwie żywności, jakości żywności oraz zależnościach między rolnictwem i obszarami wiejskimi

Ponad 90 proc. obywateli UE uważa, że jakość i cena stanowią ważne czynniki podczas zakupu żywności, bardziej istotne niż pochodzenie (71 proc.) oraz marka (47 proc.) – zgodnie z opublikowanym badaniem Eurobarometru dotyczącym bezpieczeństwa żywności, jakości żywności oraz obszarów wiejskich 65 proc. respondentów (w przypadku jakości) i 54 proc. z nich (w przypadku ceny) uznaje wręcz te kryteria za „bardzo ważne”. Znaki jakości mają znaczenie dla dwóch trzecich badanych, przy czym pod względem rozpoznawania różnych unijnych oznaczeń jakości odnotowano poprawę w stosunku do lat poprzednich. Badanie wskazało, że unijne logo żywności ekologicznej rozpoznaje już – w niecałe dwa lata po jego wprowadzeniu – 24 proc. ankietowanych. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo żywności trzy czwarte obywateli UE wyraża zaniepokojenie w kontekście wyzwania, jakim jest zapewnienie żywności dla wszystkich mieszkańców globu. Jednak mniej niż 60 proc. wyraża obawy w kwestii, czy UE i państwa członkowskie są zdolne zaspokoić potrzeby żywnościowe ich społeczności. Większość obywateli UE uważa, że rolnictwo

przyczynia się do zachowania obszarów wiejskich. Opinia ta jest spójna w większości państw członkowskich i grup socjodemograficznych. Panuje powszechna zgoda, że rolnictwo odgrywa pozytywną rolę. W badaniu uczestniczyło ponad 26,5 tys. obywateli europejskich w wieku powyżej 15 lat z wszystkich 27 państw członkowskich UE.

- **Główne wyniki:**

Bezpieczeństwo żywności: Około 56 proc. respondentów nie jest zaniepokojonych poziomem produkcji żywności w ich państwach, zaś 57 proc. nie widzi problemu w tym zakresie na poziomie UE rozumianej jako całość. Z drugiej strony 76 proc. respondentów jest z troskanych poziomem produkcji żywności na świecie. Bazując na wskazanych wynikach, 84 proc. badanych zgadza się z tym, iż UE winna pomóc innym państwom zwiększyć ich produkcję żywności. Około 81 proc. wyraża zdanie, że UE powinna zwiększyć swoją własną produkcję żywności, tak by mniej bazować na imporcie, natomiast 77 proc. zgadza się z tym, iż UE winna produkować więcej w celu zaspokojenia potrzeb zarówno jej własnych obywateli, jak i popytu spoza Unii Europejskiej.

Jakość żywności: Dla 96 proc. badanych jakość żywności stanowi czynnik współdecydujący o kupnie produktu lub rezygnacji z zakupu – wyprzedza nawet cenę, wskazywaną przez 91 proc. respondentów. Pochodzenie produktu jest mniej istotne, niemniej jednak nadal ważne dla 71 proc. ankietowanych. Z kolei dla 50 proc. respondentów marka nie jest uważana za istotną, w przeciwieństwie do 47 proc., dla których ma ona znaczenie. Znaki jakości są ważne dla 67 proc. badanych.

Rolnictwo i obszary wiejskie: 81 proc. respondentów, zapytanych o zależności między rolnictwem i obszarami wiejskimi, uważa, że rolnictwo jest korzystne dla środowiska, 86 proc. zgadza się z tym, że współtworzy ono piękno obszarów wiejskich, natomiast 89 proc. sądzi, iż rolnictwo pomaga chronić obszary wiejskie.

- **Dodatkowe informacje**

Pełne wyniki badania Eurobarometru „Stosunek Europejczyków do bezpieczeństwa żywności, jakości żywności oraz obszarów wiejskich” są dostępne na stronie: http://ec.europa.eu/agriculture/survey/index_en.htm

31. POLITYKA ZAGRANICZNA - Wiedza, odpowiedzialność, zaangażowanie: UE przedstawia zarys polityki wobec Arktyki

Komisja Europejska i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa przedstawili 3 lipca br. przyszły kierunek konstruktywnego zaangażowania Unii w regionie arktycznym. Region ten jest kluczowym składnikiem środowiska naturalnego Ziemi. Zmiana klimatu w Arktyce następuje dramatycznie szybko, widoczna jest już w skali rocznej, co znacząco odbija się na ekosystemie i trybie życia mieszkańców tego regionu. Równocześnie szybko topniejąca pokrywa lodowa oceanów oraz postęp technologiczny otwierają nowe możliwości ekonomiczne w regionie, takie jak żegluga, wydobywanie, pozyskiwanie energii i rybołówstwo. Mimo że te gałęzie działalności przynoszą korzyści światowej gospodarce, wymagają również ostrożnego i zrównoważonego podejścia – jeśli nie zostaną zachowane najwyższe standardy ochrony środowiska, można oczekiwać dalszych konsekwencji dla wrażliwego regionu arktycznego.

Przyjęta 3 lipca 2012 r. strategia – streszczona w trzech słowach: „wiedza, odpowiedzialność, zaangażowanie” – obejmuje szereg konkretnych działań, które przyczyniają się do badań i zrównoważonego rozwoju w regionie oraz wspiera przyjazne dla środowiska rozwiązania technologiczne, które można wykorzystać do zrównoważonego rozwoju żeglugi i górnictwa. Podkreślono w niej również działania UE w regionie arktycznym realizowane od 2008 r. Na przykład w ostatnim dziesięcioleciu UE przekazywała 20 mln EUR rocznie na badania arktyczne, a od 2007 r. zainwestowała ponad 1,14 mld EUR w zrównoważony rozwój regionu.

Catherine Ashton, wysoka przedstawiciel UE i wiceprzewodnicząca Komisji, oświadczyła: „Poprzez przedstawione dziś działania chcemy pokazać światu, że UE poważnie traktuje swoje zobowiązania wobec regionu arktycznego. Sytuacja w regionie arktycznym sprawia, że nasze działania w zakresie przeciwdziałania globalnej zmianie klimatu są jeszcze pilniejsze i mają coraz większe znaczenie dla Unii Europejskiej ze względów strategicznych, ekonomicznych i środowiskowych. UE pragnie wnieść pozytywny wkład we współpracę między państwami arktycznymi oraz uwzględnić potrzeby ludności tubylczej i społeczności lokalnych zamieszkujących obszary arktyczne”.

Komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa **Maria Damanaki** stwierdziła: „Region arktyczny przechodzi szybkie, ale gruntowne zmiany, które umożliwiają rozpoczęcie nowego rodzaju działalności gospodarczej w regionie, który znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji. Pewne wyzwania i szanse środowiskowe wymagają uwagi całego świata, a UE może udzielić znaczącego wsparcia w zakresie: badań, finansowania, walki z globalnym ociepleniem i rozwoju technologii przyjaznych dla środowiska. Taki jest właśnie cel zintegrowanej polityki morskiej UE – przyczynić się do stworzenia wspólnych rozwiązań na rzecz zrównoważonej gospodarki morskiej”.

Zarówno Wysoka Przedstawiciel Ashton jak i komisarz Damanaki odwiedzili region arktyczny tej wiosny: Wysoka Przedstawiciel Ashton była w Finlandii, Szwecji i Norwegii, w tym w archipelagu Svalbard, natomiast komisarz Damanaki odwiedził Grenlandię.

Komunikat zawiera szereg środków wspierających skuteczne zarządzanie Arktyką. Obejmują one:

- wsparcie arktycznych badań w ramach proponowanego przez Komisję zainwestowania 80 mld EUR w program badań innowacji „Horyzont 2020”;
- uczestnictwo w działaniach poszukiwawczo-ratunkowych w regionie arktycznym poprzez uruchomienie kolejnej generacji satelitów do obserwacji Ziemi;
- przyspieszenie działań służących walce ze zmianą klimatu;
- wykorzystanie możliwości finansowania przez UE w celu zoptymalizowania zrównoważonego rozwoju w regionie arktycznym z korzyścią dla społeczności lokalnych i tubylczych;
- wspieranie i rozwój przyjaznych dla środowiska technologii, które mogą być wykorzystane w przemyśle wydobywczym w Arktyce;
- wzmocnienie dwustronnego dialogu na temat kwestii arktycznych z Kanadą, Islandią, Norwegią, Rosją i Stanami Zjednoczonymi, w tym poprzez wystąpienie o przyznanie statusu stałego obserwatora w Radzie Arktycznej;
- przyspieszenie działań na rzecz nawiązania stałego dialogu z przedstawicielami organizacji ludności tubylczej na temat polityki i programów UE.

Ogółem komunikat zawiera 28 projektów działań.

- **Najważniejsze punkty komunikatu:**
 - Zmiana klimatu: UE, starając się osiągnąć cel zapisany w protokole z Kyoto, włączyła obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20% do swoich przepisów i realizuje długoterminowy cel zmniejszenia emisji do 2050 r. o 80-95%.
 - Zrównoważony rozwój: na okres finansowania 2007–2013 UE zapewniła ponad 1,14 mld EUR na rozwój potencjału gospodarczego, społecznego i środowiskowego regionów arktycznych UE i obszarów sąsiednich.
 - Badania: przez ostatnich dziesięć lat UE zapewnia największy wkład w badania arktyczne, przeznaczając około 200 mln EUR z unijnych środków na międzynarodową działalność badawczą w tym regionie.

Parlament Europejski i państwa członkowskie UE mają teraz możliwość przedstawić swoje stanowisko na temat proponowanych działań. Komunikat jest również

początkiem procesu dialogu i konsultacji z krajami arktycznymi, ludnością tubylczą i innymi zainteresowanymi stronami w celu udoskonalenia polityki UE wobec Arktyki.

- **Kontekst**

Lata 2005–2010 to najcieplejszy okres odnotowany kiedykolwiek w Arktyce, a z prognoz wynika, że w ciągu następnych 30–40 lat pokrywa lodowa w tym regionie ma całkowicie topnieć w ciągu lata. Tak szybkie zmiany mogą otworzyć dostęp do bogatych złóż surowców naturalnych, takich jak ropa naftowa i gaz, i umożliwiają otwarcie szlaków żeglugowych, które pozwoliłyby zaoszczędzić czas i koszty transportu na ważnych szlakach handlowych między Europą a Azją. Rada Arktyczna jest najważniejszym międzynarodowym forum, któremu powierzono zadanie dbania o zrównoważony rozwój i ochronę środowiska w regionie arktycznym. Członkami Rady Arktycznej są państwa arktyczne (Kanada, Dania reprezentująca Grenlandię i Wyspy Owcze, Finlandia, Islandia, Norwegia, Federacja Rosyjska, Szwecja i Stany Zjednoczone). Organizacje ludności tubylczej są Stałymi Członkami Rady Arktycznej. W grudniu 2008 r. Komisja Europejska wystąpiła do Rady Arktycznej w imieniu UE o przyznanie jej statusu obserwatora; wniosek ten został ponownie potwierdzony pod koniec 2011 r. Decyzja w sprawie tego wniosku ma zostać podjęta na spotkaniu ministerialnym Rady Arktycznej, które odbędzie się w Kirunie w maju 2013 r.

- **Więcej informacji:**

http://eeas.europa.eu/arctic_region/index_en.htm

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/sea_basins/arctic_ocean/index_en.htm

32. ZATRUDNIENIE - Bezrobocie wśród młodzieży: badania pokazują, że przyuczenie do zawodu i staże są użyteczne, ale wymagają ulepszenia

Dramatycznie wysokie bezrobocie wśród młodzieży w Europie wymaga niezwłocznego podjęcia działań przez państwa członkowskie. Jednym z priorytetów jest zapewnienie młodym ludziom sprawnego przejścia od kształcenia do zatrudnienia. W dwóch badaniach przeprowadzonych dla Komisji Europejskiej dotyczących przyuczenia do zawodu i staży we wszystkich państwach członkowskich UE zalecono, by programy te były lepiej dostosowane do wymogów rynku pracy, w większym stopniu odpowiadały potrzebom biznesu, a także zapewniały młodym ludziom większe gwarancje jakości i lepsze perspektywy.

László Andor, europejski komisarz ds. zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego, powiedział: „Rada Europejska podkreśliła znaczenie przyuczenia do zawodu i staży dla młodych ludzi, zwłaszcza w kontekście gwarancji dla młodzieży i nowych programów w zakresie mobilności. Wspomniane nowe badania dają pełniejszy ogłód tych programów i pomogą nam przygotować inicjatywy dotyczące ułatwienia przejścia od kształcenia do zatrudnienia. Przyuczenie do zawodu i staże mogą pomóc młodym ludziom wejść na rynek pracy i przyczyniają się do walki z problemem wysokiego bezrobocia wśród młodzieży, z którym boryka się Europa. Muszą jednak również zapewniać młodzieży jak największe szanse zdobycia stabilnej pracy po ich zakończeniu. Pomoże w tym również bardziej ukierunkowane wykorzystywanie Europejskiego Funduszu Społecznego”.

Wyniki badań będą stanowiły wkłód w dwie nowe inicjatywy Komisji, które mają zostać przygotowane do końca 2012 r.: projekt zalecenia Rady w sprawie gwarancji dla młodzieży, mających zapewnić osobom młodym zatrudnienie, kształcenie lub szkolenie w ciągu czterech miesięcy od zakończenia nauki, oraz określenie ram jakości staży.

W badaniu dotyczącym **przyuczenia do zawodu** zalecono:

- jednolite normy jakości dotyczące nauki obejmującej przyuczenie do zawodu,
- osiągnięcie równowagi między konkretnymi umiejętnościami zawodowymi a ogólnymi umiejętnościami i kompetencjami,
- zaangażowanie partnerów społecznych w opracowywanie i organizację przyuczenia do zawodu, które stanowi istotny czynnik decydujący o ich sukcesie,
- podejmowanie wraz z uczniami inicjatyw mających na celu poprawę ogólnego wizerunku kształcenia zawodowego.

W badaniu dotyczącym **staży** wskazano, że:

- istnieje potrzeba opracowania jasnej definicji staży na poziomie UE,
- w miarę możliwości staże powinny odbywać się w ramach studiów, a nie po zakończeniu nauki,
- należy podjąć skoordynowane działania zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym, aby zwiększyć liczbę staży, w szczególności w MŚP,
- istnieje potrzeba zapewnienia jakiejś formy wsparcia finansowego dla stażystów, w szczególności pochodzących z mniej uprzywilejowanych środowisk,
- należy podjąć kroki mające na celu wspieranie otwartych i przejrzystych procesów rekrutacji na staże.

Badanie dotyczące staży stanowi uzupełnienie konsultacji społecznych na temat jakości staży zainicjowanych w ramach pakietu Komisji na rzecz zatrudnienia z kwietnia 2012 r.

- **Kontekst**

W obydwu badaniach przedstawiono fakty i dane liczbowe dla każdego państwa członkowskiego oraz zawarto bardziej szczegółowe studia przypadku dla wybranych państw. Wzrost bezrobocia wśród młodzieży w połączeniu ze znacznym niedopasowaniem kwalifikacji na rynku pracy skłonił państwa członkowskie w całej UE do coraz większego koncentrowania się na programach ułatwiających przejście od kształcenia do zatrudnienia, takich jak staże i przyuczenie do zawodu. Europejskie przedsiębiorstwa oferują obecnie miejsca dla około 9,4 mln młodzieży. Uczniowie odbywający przyuczenie do zawodu stanowią w 27 państwach członkowskich około 40,5 proc. uczniów szkół średnich.

Przyuczenie do zawodu jest określane jako „podwójne” wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe, które łączy szkolenie w przedsiębiorstwie (okresy zdobywania praktycznych doświadczeń w miejscu pracy) z kształceniem w szkole (okresy nauki teorii i praktyki w szkole lub ośrodku szkoleniowym), którego ukończenie kończy się uzyskaniem świadectwa uznawanego w danym państwie. Zazwyczaj istnieje stosunek umowny między pracodawcą a praktykantem. Doświadczenia pokazują, że w państwach, w których istnieją takie programy przyuczenia do zawodu, młodzi ludzie mają większe szanse na sprawne przejście od kształcenia do zatrudnienia. Podwójne systemy kształcenia istnieją w kilku państwach członkowskich UE (najbardziej rozpowszechnione są w Austrii, Niemczech i Danii, ale funkcjonują także w Holandii, Francji i Słowenii).

Staż to ograniczone w czasie zdobywanie doświadczeń zawodowych, które obejmuje elementy edukacyjne. Ich cele są podobne jak w przypadku przyuczenia zawodowego: pomagają w przejściu od kształcenia do zatrudnienia, zapewniając praktyczne doświadczenie, wiedzę i umiejętności, które stanowią uzupełnienie nauki teoretycznej. Mogą być częścią programów szkolnictwa wyższego. W przypadku niektórych zawodów (np. lekarza, prawnika czy nauczyciela), a także w wielu innych programach szkół wyższych staże stanowią obowiązkowy element kształcenia. Młodzi ludzie coraz częściej odbywają jednak staże po ukończeniu studiów, które są uzgadniane wyłącznie pomiędzy stażystą a pracodawcą i nie są powiązane z programem nauczania ani wymagane do ukończenia studiów.

- **Dodatkowe informacje**

Streszczenie badania dotyczącego przyuczenia do zawodu:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=7818&langId=en>

Streszczenie badania dotyczącego staży:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=7819&langId=en>

Pełne badanie dotyczące przyuczenia do zawodu:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=6633&visible=1>

Pełne badanie dotyczące staży:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=6717&visible=1>

Bezpłatny biuletyn informacyjny Komisji Europejskiej na temat zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego: <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

33. PRZEMYSŁ OBRONNY: Czy Europa pozostaje w tyle?

Podczas gdy w całej Unii Europejskiej zmniejsza się budżety obronne, to w Chinach, Indiach, Brazylii, Rosji i innych krajach wydatki na zbrojenia rosną. Jeżeli Europa chce utrzymać liczący się przemysł bezpieczeństwa i obrony, państwa członkowskie muszą skoordynować budżety obronne, unikać dublowania zadań oraz wzmocnić wspólne programy badawcze. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) uwypuklił te zagadnienia w przyjętej wczoraj opinii w sprawie europejskiego przemysłu obronnego.

„Nie możemy wciąż marnować czasu, realizując oddzielne programy badawcze lub strategie obronne, podczas gdy niektóre kraje trzecie zwiększają wydatki na obronę. Cel UE powinien być jasny – wspólna polityka obronna, wspólny program badawczy oraz wspólna produkcja wyposażenia obronnego” – podkreślił sprawozdawca Joost van Iersel (Grupa Pracodawców, Holandia).

W dniu 11 lipca na sesji plenarnej EKES-u przyjęto opinię z inicjatywy własnej w sprawie: „Potrzeba istnienia europejskiego przemysłu obronnego – aspekty przemysłowe, innowacyjne i społeczne”. Komitet wzywa Radę i Komisję do podjęcia działań i uaktualnienia europejskiej polityki zagranicznej oraz polityki bezpieczeństwa i obrony, a także do intensyfikacji prac nad parasolem obronnym UE. Zdaniem EKES-u pojedyncze działania państw członkowskich są całkowicie niewystarczające i stanowią marnotrawstwo pieniędzy podatników. Wbrew obecnym tendencjom, UE powinna w pełni zintegrować politykę i przemysł obronny oraz stworzyć nowe synergie między badaniami i rozwojem w dziedzinach niezwiązanych z obroną, w przestrzeni kosmicznej oraz w zakresie bezpieczeństwa i obronności. Fundusze i strategie UE powinny sprzyjać łączeniu inwestycji na poziomie krajowym

i unijnym w celu ograniczenia fragmentacji i powielania wydatków publicznych, a także służyć poprawie jakości i interoperacyjności. Wspierające programy badawcze pomogłyby europejskiemu przemysłowi obronnemu zająć się kwestią niepożądaną zależnością od źródeł spoza UE.

Do 2015 r. chiński budżet obronny ma wzrosnąć ze 120 do 250 mld euro. Rosja również zapowiada ogromny wzrost swego budżetu obronnego w tym samym okresie. USA wydają na obronność ponad dwa razy tyle co wszystkie kraje europejskie razem wzięte – 450 mld EUR w porównaniu z 204 mld EUR w roku 2007. Ponadto budżet europejski cały czas się kurczy. Unia musi zająć się pogłębiającą się nierównowagą i stworzyć masę krytyczną w celu zapewnienia efektywności i opłacalności.

34. Komisja, Parlament i Rada Europejska rozmawiają z przywódcami religijnymi o solidarności między pokoleniami i problemach demograficznych w Europie

Ponad dwudziestu wysokich rangą przedstawicieli chrześcijaństwa, islamu i judaizmu oraz wspólnot hinduistów i Bahá'í z całej Europy spotkało się 12 lipca 2012 r. w Brukseli pod hasłem „Międzypokoleniowa solidarność: parametry społeczeństwa przyszłości w Europie”. Spotkanie na wysokim szczeblu zostało zwołane przez José Manuela Barroso, przewodniczącego Komisji Europejskiej. Prowadzili je wspólnie Herman Van Rompuy, przewodniczący Rady Europejskiej, i László Surján, wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego, reprezentujący przewodniczącego Martina Schulza. W atmosferze szczerości i otwartości przywódcy rozmawiali o solidarności międzypokoleniowej i innych ważnych problemach demograficznych Europy, takich jak walka z bezrobociem, wspieranie aktywności osób starszych oraz godzenie życia zawodowego z prywatnym. Przewodniczący Barroso zachęcił przywódców religijnych do udziału w dialogu społecznym i do pokazania szczególnej roli, jaką mogą odegrać kościoły i wspólnoty religijne w wyjaśnieniu znaczenia solidarności.

José Manuel Barroso, przewodniczący Komisji Europejskiej, powiedział: „W ramach walki z kryzysem bardzo staramy się zadbać o właściwą równowagę między solidarnością a wzajemną odpowiedzialnością państw członkowskich. Powinniśmy jednak poświęcić co najmniej taką samą uwagę solidarności i wzajemnej odpowiedzialności wobec siebie osób młodych i starszych. Wyjście z kryzysu i stworzenie podstaw dostatniej przyszłości będzie możliwe jedynie wówczas, gdy w centrum naszych działań będzie solidarność między ludźmi i pokoleniami. Jest to

spoiwo naszych społeczności. Kościoły i wspólnoty religijne mogą pomóc w budowaniu mostów w naszych społeczeństwach”.

Przewodniczący Rady Europejskiej **Herman Van Rompuy** stwierdził: „Ze względów społecznych, ekonomicznych, a przede wszystkim ludzkich nie możemy sobie w Europie pozwolić na «stracone pokolenie». Nie możemy sobie również pozwolić na to, by osoby starsze zostały odsunięte na bok z powodu mniejszej produktywności. Produktywność w kontekście wiedzy i mądrości jest z pewnością trudniejsza do obliczenia niż produktywność wytwarzania towarów, ale – jak mówi afrykańskie przysłowie – kiedy umiera stary człowiek, wraz z nim znika cała biblioteka. Dzięki kościołom, synagogom, meczetom, świątyniom oraz prowadzonym przez nie organizacjom pozarządowym, szkołom i stowarzyszeniom ludzie żyjący w jednej społeczności spotykają się i zbliżają do siebie. Miejsca te mogą zatem odegrać ważną rolę w lepszym zrozumieniu się i wzajemnym uczeniu między pokoleniami”.

László Surján, wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego, powiedział: „W kulturze judeochrześcijańskiej, jak również w innych religiach, solidarność między pokoleniami to obowiązek. Dzisiaj nie jest to tylko kwestia religii. Międzypokoleniowa solidarność ma również ważne konsekwencje finansowe: dzisiejszy dług można postrzegać jako potencjalne jutrzejsze podatki. Zmniejszenie długu jest zatem kwestią sprawiedliwości międzypokoleniowej. Dług to nie tylko obciążenie dla kolejnych pokoleń, jest on również codziennie powiększany o odsetki. Europejczycy mogą z zazdrością wspominać funkcjonujące bez stóp procentowych Średniowiecze lub przyjrzeć się innym kulturom, gdzie w ogóle nie stosuje się oprocentowania. System finansowy pozbawiony stóp procentowych może wydawać się nierealny, ale najnowsze wieści z londyńskiego centrum finansowego rodzą silną potrzebę czegoś zupełnie nowego”.

Podczas spotkania uczestnicy zgodzili się co do konieczności zwiększenia świadomości na temat ogromnych wyzwań społecznych, przyjęcia na siebie odpowiedzialności w takich ważnych obszarach jak wzmocnienie solidarności między osobami młodymi i starszymi i zwalczanie przejawów dyskryminacji, a także co do skutecznego przyczyniania się do realizacji ogólnej strategii Komisji w zakresie wzrostu gospodarczego w Europie poprzez dążenie do poprawy edukacji, ograniczenia ubóstwa i stworzenia bardziej sprawiedliwego społeczeństwa.

- **Kontekst**

Temat spotkania: „Międzypokoleniowa solidarność: parametry społeczeństwa przyszłości w Europie”, nawiązuje do praktycznego wymiaru niektórych celów

strategii Komisji Europejskiej „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, mianowicie ambitnych celów w obszarze zatrudnienia, innowacji, edukacji, zmniejszania ubóstwa oraz klimatu i energii. Ponadto Unia Europejska ogłosiła rok 2012 Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Dyskryminacja ze względu na wiek jest nie tylko kwestią praw podstawowych, lecz również problemem ekonomicznym, ponieważ uniemożliwia osobom wykwalifikowanym i zdolnym do pracy znalezienie zatrudnienia. W ramach Europejskiego Roku wiele podmiotów, w tym organizacje religijne, mogą uruchomić nowe inicjatywy.

Spotkanie na wysokim szczeblu z przywódcami religijnymi było już ósmym tego rodzaju. Przewodniczący Komisji José Barroso zapoczątkował je w 2005 r. Dzięki traktatowi lizbońskiemu z 2009 r. zapis dotyczący otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu z kościołami, wspólnotami religijnymi, jak również organizacjami światopoglądowymi i niewyznaniowymi trafił do prawa pierwotnego (art. 17 TFUE). Poza regularnymi seminariami z różnymi partnerami co roku odbywa się jedno spotkanie na wysokim szczeblu z przywódcami religijnymi i jedno z przedstawicielami organizacji światopoglądowych i niewyznaniowych.

Miejszem spotkania była siedziba główna Komisji Europejskiej w Brukseli. Wzięli w nim udział także wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Maroš Šefčovič i komisarz Connie Hedegaard.

Strategia „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej

Więcej na temat Europejskiego dialogu z kościołami, wspólnotami religijnymi oraz organizacjami światopoglądowymi i niewyznaniowymi

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska¹⁰

¹⁰ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.